

UČNI NAČRT

PRVO VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO OBDOBJE

SLOVENŠČINA

MATEMATIKA

TUJI JEZIK

LIKOVNA UMETNOST

GLASBENA UMETNOST

SPOZNAVANJE OKOLJA

ŠPORT

OSNOVNA ŠOLA

Izobraževalni program osnovne šole

Prilagojeni izobraževalni programi
osnovne šole z enakovrednim
izobrazbenim standardom

UČNI NAČRT

PRVO VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO OBDOBJE: slovenščina, matematika, tuji jezik, likovna umetnost, glasbena umetnost, spoznavanje okolja, šport

Predmetnik za osnovno šolo

Predmetnik prilagojenega programa osnovne šole z enakovrednim izobrazbenim standardom

	1. razred	2. razred	3. razred
slovenščina	210	245	245
matematika	140	140	175
tuji jezik	70	70	70
likovna umetnost	70	70	70
glasbena umetnost	70	70	70
spoznavanje okolja	105	105	105
šport	105	105	105

PRIPRILA PREDMETNA KURIKULARNA KOMISIJA V SESTAVI:

mag. Katarina Dolgan, Zavod RS za šolstvo dr. Nina Novak, Zavod RS za šolstvo, dr. Bogdana Borota, Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta, dr. Mateja Dagarin Fojkar, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta, dr. Nataša Dolenc Orbanič, Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta, Mojca Dolinar, Zavod RS za šolstvo, Anja Frank, OŠ Dragotina Ketteja Ilirska Bistrica, dr. Katarina Grom, OŠ Log - Dragomer, dr. Irena Hergan, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta, Nina Jelen, OŠ Ivana Skvarče Zagorje, Roberta Kalc, Zavod RS za šolstvo, Mihaela Kerin, Zavod RS za šolstvo, dr. Polonca Legvart, OŠ bratov Polančičev Maribor, dr. Vida Manfreda Kolar, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta, Simona Marinič, OŠ II Murska Sobota, dr. Sandra Mršnik, Zavod RS za šolstvo, Tanja Müller, OŠ prof. dr. Josipa Plemlja Bled, mag. Nada Nedeljko, Zavod RS za šolstvo, mag. Marta Novak, Zavod RS za šolstvo, Barbara Oder, OŠ Kajetana Koviča Poljčane, Andreja Perkovič, OŠ Gustava Šiliha Laporje, Katarina Podbornik, Zavod RS za šolstvo, doc. Robert Potočnik, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta, dr. Marija Ropič Kop, Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta, mag. Urša Rozman, Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta, Nataša Tomec Eržen, OŠ Dravljje, Mateja Trampuš, OŠ Zadobrova, dr. Marina Volk, Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta, Vesna Vršič, Zavod RS za šolstvo, mag. Sandra Vuleta, OS Dragomirja Benčiča - Brikina Hrpelje, Darja Krivec, Zavod RS za šolstvo, dr. Matej Plevnik, Univerza na Primorskem, Fakulteta za vede o zdravju, Maja Bencek, Zavod RS za šolstvo, Marjeta Graj, Dvojezična osnovna šola I Lendava, Lidija Rudaš, Dvojezična osnovna šola I Lendava, Polona Klopčič, Zavod RS za šolstvo

JEZIKOVNI PREGLED: Katja Križnik Jeraj

OBLIKOVANJE: neAGENCIJA, digitalne preobrazbe, Katja Pirc, s. p.

IZDALA: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje in Zavod RS za šolstvo

ZA MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE: dr. Vinko Logaj

ZA ZAVOD RS ZA ŠOLSTVO: Jasna Rojc

Ljubljana, 2025

SPLETNA IZDAJA

DOSTOPNO NA POVEZAVI:

https://www.gov.si/assets/ministrstva/MVI/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/Ucni-nacrti/2025/UN_OS/Ucni_nacrt_za_prvo_vzgojno-izobrazevalno_obdobje_2025.pdf

CIP

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI](https://cobiss.si)-ID [242681859](https://cobiss.si/242681859)

ISBN 978-961-03-0957-4 (Zavod RS za šolstvo, PDF)

BESEDILO O SEJI SS

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje je na 244. seji dne, 22. 5. 2025, določil učni načrt za prvo vzgojno-izobraževalno obdobje za izobraževalni program osnovne šole in prilagojene izobraževalne programe osnovne šole z enakovrednim izobrazbenim standardom za predmete slovenščina, matematika, tuji jezik, likovna umetnost, glasbena umetnost, spoznavanje okolja in šport.

PRIZNANJE AVTORSTVA – NEKOMERCIALNO – DELJENJE POD ENAKIMI POGOJI

Prenova izobraževalnih programov s prenovo ključnih programskih dokumentov (kurikuluma za vrtce, učnih načrtov ter katalogov znanj)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

Financira
Evropska unija
NextGenerationEU

KAKO SE ZNAJTI?

TIPIČNE STRANI

V dokumentu je za učenke in učence, učiteljice in učitelje ipd. uporabljena moška slovnična oblika, ki velja enakovredno za oba spola.

Tema sporoča vsebinski okvir ali okvir predmetnospecifičnih zmožnosti, povezanih s cilji oz. skupinami ciljev: teme so predmetno specifične in lahko vključujejo vsebinske sklope in dejavnosti ter razvijajo veščine, zmožnosti in koncepte, ki naj bi jih učenci izgrajevali in razvijali v procesu učenja.

Vrsta teme:
Obvezno
Izbirno

Opis teme zajema ključne poudarke oz. koncepte kot okvir skupinam ciljev.

Dodatna pojasnila za temo lahko vsebujejo razlago o zasnovi teme, usmeritve in/ali navodila, ki se nanašajo na vsebino, vrsto teme, členitev teme, poimenovanje, trajanje, dejavnosti, izvedbo aktivnosti, učne pripomočke ... oz. karkoli, kar je pomembno za to temo.

IME TEME

OBVEZNO

OPIS TEME

Em fugiaspiduci sitet ut etur, in conest dipsum eosa nonsequam volorum, ommolor aut desequi duciist estrunda volest, sandeni maximin uscillab il magnam quiam quo con explacc ullaccum alisi quidell igendam, in repta dolupta volor sam, ut hilit laut faccumqui omnim ut doluptur, quam consequ atibus dolo dignate mporehent qui tem nonseque por aliquisimust que volestrum esed quibusdae milla conserf ernate dentiat.

Ma vellaut quatio rporrore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas molorporia doluptatis molum rae nos event, inullit incimaiozem fugiandantis et fugitisque maion ped quo odi beatur, sequi illisqui ipidel escim reprat.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Ullatur sequo qui ut vellenderio. Re exceseq uiatur aturem eos millandio totaquis alibus iume voluptatia quis aut quamust iosant prestius, ut ommodigendis doluptaes derspedit moluptae. Harum a volupta tiatur, ne veles quia voluptatia similic tatesequam, seque ventio. Hendis erum quissequo quist que con nulparum ut quuntemos et repro quod ma nimusa sae vellaut eum ulpari velent voluptu rempor a de omnimax impellu ptatiaecusa ducipsae aut evelles temolup tincil imporia simped et endes eum et molum que laborerat voluptiurem nempori bustio explabo rionsenet evenimin nis ex eum voluptam consed que volupid eliquibus, tetusda ntusam ellis ut archill uptiore rundiae nimusdam vel enit, optibea quiaspitem lam alit re, omnis ab il mo dolupti comnihi tionsequiam eicia dolo intur accusci musdaecatet faccatur? Sinctet latiam facescipsa

Ceria pa iumquam, exernam quaspis dit equasit, omnis quis aut apitassum coribusda invenih icatia qui aperorum qui ut re perumquæped quame moditatum ipient veligna tessint iaessum, optamus, testi sediasped moluptatem aperiam aut quodips usciate veribus.

Mi, asit volupta tuscil int aspel illit atur, eum idenist iorrum alit, nim re illitas ma nimi, iusciisita dolorrum volorepedio core, consequam quae. De nossiti officillate

Z oznako **SC** so označeni ključni cilji posameznih področij skupnih ciljev. Številčni zapis pri oznaki skupnih ciljev se navezuje na preglednico s skupnimi cilji.

27. 2. 2025 /// 15:45

IME SKUPINE CILJEV

CILJI

Z oznako **O** so označeni obvezni cilji.

Z ležečim tiskom in oznako **I** so označeni izbirni cilji.

- O:** Et plabo. Nam eum fuga. Et explat. Xerro et aut que nihicia doloribus, velisci tatur
I: *Que ommodic aboribust, tesequae nimaionseni arum audit minusda dolum, si venimil itatat. Estinve litatem ut adit quid qui.* **SC** (2.2.2.1)
I: *Quia voluptatur aut od minverum, quas ilis et mint, eature rehenit magnatur aut exceaquam reiunt et omnis nobit vero excepel in nimagnam quat officiam que plaborpore ne culpa eum dolore aut aspicias sanihil moditam re pelias ne veri reperferes solosores dolorum, quidit ad qui dolorerun.*
O: Ibus nis auda vendio venis saperum atem quiant aut pre comniscia num at is quoditi ne estinve litatem venis saperum atem quiant. **SC** (1.3.4.2 | 2.1.1.1 | 2.1.2.1 | 2.2.1.1 | 2.2.1.2 | 3.1.3.1 | 5.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec

S krepko označenim besedilom so izpostavljeni **minimalni standardi znanja**.

Z ležečim besedilom so označeni izbirni standardi oz. standardi znanja, ki izhajajo iz izbirnih ciljev.

Dodatne pisave in oznake pri standardih so opredeljene v obvezujočih navodilih za učitelja (npr. podčrtani, M, PTI itd.)

- » Obisquamet faccab incium repernam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.
- » Icillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.
- » **Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.**
- » **Ut fuga. Nemperum fuga.**
- » Ma vellaut quatio rporrore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas
- » Omnim ut doluptur, quam consequ.
- » *Obisquamet faccab incium repernam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.*
- » *Icillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.*
- » Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.
- » *Ut fuga. Nemperum fuga.*

TERMINI:

☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint
☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	

9 Osnovna šola | Slovenščina

Pojmi, ki jih učenec mora poznati oz. razumeti (in/ali znati smiselno uporabljati), lahko pa so navedeni tudi priporočeni pojmi. Nabor (strokovnih) terminov zaokrožuje in dopolnjuje posamezno temo, predstavlja pa informacijo učitelju pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega dela. Namenjen je navedbi terminologije, ki jo na področju določene teme v določenem obdobju izobraževalne vertikale usvojijo učenci.

Povezovalni cilji se lahko uresničujejo pri vseh predmetih.

POVEZOVALNI CILJI

IME SKUPINE CILJEV

CILJI

Učenec:

I: *Que ommodic aboribust, tesequae nimaionseni arum audit minusda dolum, si venimil itatat. Estinve litatem ut adit quid qui.* **SC** (2.2.2.1)

I: *Quia voluptatur aut od minverum, quas ilis et mint, eature rehenit magnatur aut exceaquam reiunt et omnis nobit vero excepel in nimagnam quat officiam que plaborpore ne culpa eum dolore aut aspicias sanihil moditam re pelias ne veri reperferes solos dolorum, quidit ad qui dolorerun.*

O: *Ibus nis auda vendio venis saperum atem quiant aut pre comniscia num at is quoditi ne estinve litatem venis saperum atem quiant.* **SC** (1.3.4.2 | 2.1.1.1 | 2.1.2.1 | 2.2.1.1 | 2.2.1.2 | 3.1.3.1 | 5.1.2.1)

I: *Que ommodic aboribust, tesequae nimaionseni arum audit minusda dolum, si venimil itatat. Estinve litatem ut adit quid qui.* **SC** (2.2.2.1)

I: *Quia voluptatur aut od minverum, quas ilis et mint, eature rehenit magnatur aut exceaquam reiunt et omnis nobit vero excepel in nimagnam quat officiam que plaborpore ne culpa eum dolore aut aspicias sanihil moditam re pelias ne veri reperferes solos dolorum, quidit ad qui dolorerun.*

O: *Ibus nis auda vendio venis saperum atem quiant aut pre comniscia num at is quoditi ne estinve litatem venis saperum atem quiant.* **SC** (1.3.4.2 | 2.1.1.1 | 2.1.2.1 | 2.2.1.1 | 2.2.1.2 | 3.1.3.1 | 5.1.2.1)

I: *Que ommodic aboribust, tesequae nimaionseni arum audit minusda dolum, si venimil itatat. Estinve litatem ut adit quid qui.* **SC** (2.2.2.1)

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

Viri in literatura,
ki so vključeni v
posamezno temo.

NASLOV TEME

- » Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Morbi eget ante eget ante hendrerit convallis vitae et purus. Donec euismod dolor sed neque condimentum, at sodales enim interdum. <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

NASLOV SKUPINE CILJEV

- » Etiam, M. (2019). Eget laoreet ipsum. Nulla facilisi.
- » Parum, V. (2025). Sequi blaboreet quosam. Seque cus.
- » Morbi P. (2007). Sed ac arcu id velit facilisis aliquet. Nec tincidunt.
- » Eget O. (2010). Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla a ac turpis. Nulla et tempus nunc, vitae scelerisque tellus. Sed in tempus mi, a aliquet quam. Integer ut euismod eros, vel pretium mi. Maecenas sollicitudin.
- » Nunc N. (2023). Morbi suscipit ante quis viverra sollicitudin. Aenean ultricies.
- » Nunc N., Ante A., Sem S. (2015). Nullam congue eleifend magna in venenatis. Ut consectetur quis magna vitae sodales. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Sed A. (2024). Ut aliquet aliquam urna eget laoreet. Fusce hendrerit dolor id mauris convallis, at accumsan lectus fermentum. Nunc bibendum quam et nibh elementum consectetur.

NASLOV SKUPINE CILJEV

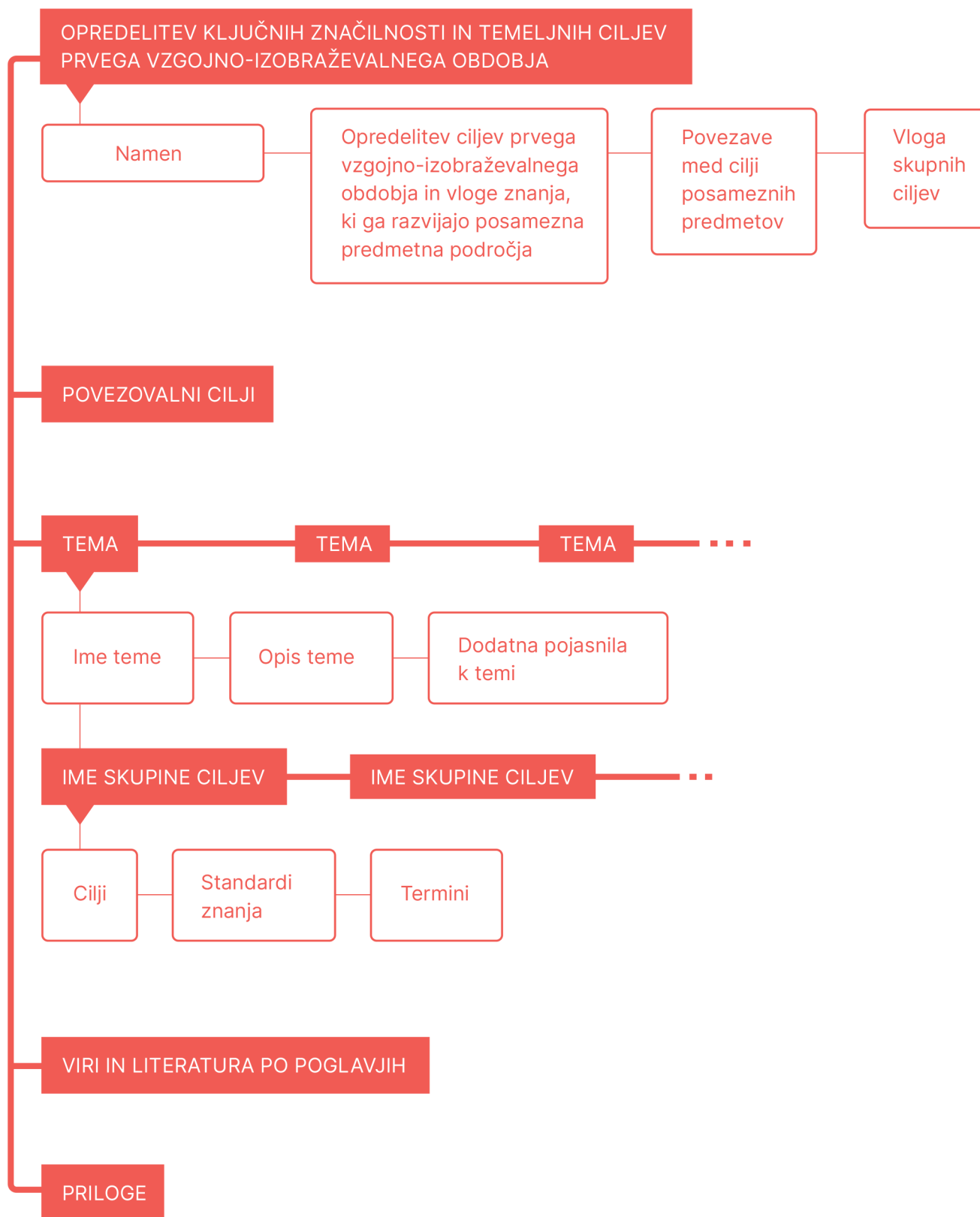
- » Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla, <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Nunc F.: Vivamus quis tortor et ipsum tempor laoreet id quis nunc. Phasellus quis sagittis ligula.
- » Redaktion, 2018. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

Viri in literatura, ki so vključeni
v posamezno skupino ciljev.

Hiperpovezava
do zunanjega vira

KAKO SE ZNAJTI?

STRUKTURA UČNEGA NAČRTA

KAZALO

OPREDELITEV KLJUČNIH ZNAČILNOSTI IN TEMELJNIH CILJEV PRVEGA VZGOJNO- IZOBRAŽEVALNEGA OBDOBJA..... 13

Namen	13
Opredelitev ciljev prvega vzgojno- izobraževalnega obdobja in vloge znanja, ki ga razvijajo posamezna predmetna področja	14
Povezave med cilji posameznih predmetov	17
Vloga skupnih ciljev.....	19

POVEZOVALNI CILJI 21

Šolsko okolje in medsebojni odnosi	22
Učenje učenja	23
Rutine	24
Igra in gibanje.....	25
Jezik in kultura	26
Digitalni svet.....	27

SLOVENŠČINA 28

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA..... 29

OPISMENJEVANJE.....	30
Predopismenjevanje	31
Začetno opismenjevanje	33
SPORAZUMEVANJE IN BESEDILO	34
Sporazumevanje.....	34
Sprejemanje, razumevanje in tvorjenje besedila	36
Besedilo, besedilne vrste, besedilne skupine	38
SLOVENSKI JEZIK V PROSTORU IN DRUŽBI	40
Slovenski jezikovni prostor in slovenski jezik v družbi	40
Jezikovne zvrsti slovenskega jezika.....	42
UVOD V JEZIKOVNI SISTEM	43
Besedišče.....	43
Skladnja	45
Pravopis.....	46

Pravorečje	47
KNJIŽEVNA BESEDILA IN ODZIV	48
Književna besedila.....	48
Prvine književnih besedil	50
Bralna kultura.....	52
ZVRSTI KNJIŽEVNOSTI IN PREDELAVE KNJIŽEVNIH BESEDIL	53
Pesništvo	53
Pripovedništvo.....	55
Dramatika	56
Predelave književnih besedil	57
(PO)USTVARJANJE OB KNJIŽEVNIH BESEDILIH	59
Govorno in pisno (po)ustvarjanje	59
Interpretativno branje	61
KNJIŽEVNOST V PROSTORU IN ČASU....	62
Ustvarjalci in njihova književna dela ter slovstvena folklor.....	63
Literarnovedni izrazi	64
MATEMATIKA.....	65
TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA	66
ARITMETIKA IN ALGEBRA	67
Naravna števila in število 0.....	68
Računske operacije z naravnimi števili in število 0	70
Racionalna števila	72
Zaporedja	73
GEOMETRIJA IN MERJENJE	74
Geometrijski elementi	75
Prostorska vizualizacija in orientacija	77
Transformacije.....	78
Merjenje	79
STATISTIKA, KOMBINATORIKA IN VERJETNOST	81
Statistika	82
Kombinatorika.....	84
Verjetnost	85

MNOŽICE.....	86	Glasbena kultura in ljudska glasbena dediščina	120
Razvrščanje	86	POSLUŠANJE	121
TUJI JEZIK.....	88	Doživljanje in spoznavanje glasbe.....	122
TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA.....	89	Doživljajsko-analitično poslušanje in raziskovanje.....	124
SPREJEMANJE.....	90	USTVARJANJE	125
Razumevanje ustnega izražanja in avdiovizualnega gradiva.....	91	Ustvarjanje v glasbi	125
Bralno razumevanje.....	92	Izražanje doživetij.....	127
TVORJENJE.....	93	GLASBENI JEZIK	128
Ustno izražanje.....	93	Glasbeni jezik in glasbeno opismenjevanje	128
Pisno izražanje	95	Glasbeni razvoj.....	130
INTERAKCIJA	96	SPOZNAVANJE OKOLJA	131
Ustna interakcija	96	TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA	132
Pisna interakcija.....	97	SKUPNOSTI	133
Spletna interakcija	98	Jaz.....	133
OPISMENJEVANJE PRI TUJEM JEZIKU ...	99	Organiziranost skupnosti.....	135
Fonološko in glasovno zavedanje	99	ČAS.....	137
Začetno opismenjevanje v tujem jeziku	101	Časovne predstave.....	138
RAZNOJEZIČNOST IN MEDKULTURNOST	102	Dediščina.....	140
Medkulturno in raznojezičnojezično ozaveščanje	102	PROSTOR	141
LIKOVNA UMETNOST	104	Prostorska orientacija in kartografsko opismenjevanje	141
TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA.....	105	Življenje v pokrajini.....	143
LIKOVNI JEZIK.....	106	Mobilnost.....	145
Likovni jezik.....	106	ŽIVA IN NEŽIVA NARAVA.....	146
LIKOVNE TEHNIKE	108	Snovi.....	146
Likovne tehnike	108	Gibanje, svetloba, zvok	149
LIKOVNE VSEBINE V PROSTORU IN ČASU	110	Pojavi	150
Likovne vsebine v prostoru in času.....	111	Živa bitja	151
GLASBENA UMETNOST	113	ROČNA DELA	153
TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA.....	114	Ročna dela.....	154
IZVAJANJE IN GLASBENO UDEJSTVOVANJE	115	ŠPORT	156
Petje in ritmična izreka	116	TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA	157
Igranje na glasbila.....	118	GIBALNA UČINKOVITOST IN GIBALNO ZNANJE.....	158
		Osnove gibanja.....	161

Elementarne igre	163	Tvorjenje.....	177
Ustvarjalne in ritmične gibalne dejavnosti	164	PISNO IZRAŽANJE	177
Gibalne dejavnosti v naravnem in grajenem okolju	165	Interakcija	177
POMEN GIBANJA	166	PISNA INTERAKCIJA	177
Pomen gibanja.....	167	SPLETNA INTERAKCIJA.....	178
ODGOVORNO RAVNANJE IN SODELOVANJE.....	168	Opismenjevanje pri tujem jeziku.....	178
Odgovorno ravnanje in sodelovanje....	170	FONOLOŠKO IN GLASOVNO ZAVEDANJE	178
VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH....	172	ZAČETNO OPISMENJEVANJE V TUJEM JEZIKU	178
slovenščina.....	172	Raznojezičnost in medkulturnost.....	178
Opismenjevanje.....	172	MEDKULTURNO IN RAZNOJEZIČNOJEZIČNO OZAVEŠČANJE	178
PREDOPISMENJEVANJE	172	likovna umetnost	179
Sporazumevanje in besedilo	174	Likovni jezik	179
SPREJEMANJE, RAZUMEVANJE IN TVORJENJE BESEDILA	174	LIKOVNI JEZIK	179
Književna besedila in odziv	174	Likovne tehnike.....	180
PRVINE KNJIŽEVNIH BESEDIL	174	LIKOVNE TEHNIKE	180
Književnost v prostoru in času	174	Likovne vsebine v prostoru in času.....	181
USTVARJALCI IN NJIHOVA KNJIŽEVNA DELA TER SLOVSTVENA FOLKLORA.....	174	LIKOVNE VSEBINE V PROSTORU IN ČASU	181
matematika	175	glasbena umetnost.....	181
Aritmetika in algebra.....	175	Izvajanje in glasbeno udejstvovanje.....	181
NARAVNA ŠTEVILA IN ŠTEVILO 0 ..	175	PETJE IN RITMIČNA IZREKA.....	181
RAČUNSKÉ OPERACIJE Z NARAVNIMI ŠTEVILI IN ŠTEVILOM 0.....	175	IGRANJE NA GLASBILA	181
RACIONALNA ŠTEVILA.....	176	GLASBENA KULTURA IN LJUDSKA GLASBENA DEDIŠČINA	182
ZAPOREDJA	176	Poslušanje	182
Geometrija in merjenje	176	DOŽIVLJANJE IN SPOZNAVANJE GLASBE	182
GEOMETRIJSKI ELEMENTI.....	176	DOŽIVLJAJSKO-ANALITIČNO POSLUŠANJE IN RAZISKOVANJE ...	182
tuji jezik.....	177	Glasbeni jezik	182
Sprejemanje	177	GLASBENI JEZIK IN GLASBENO OPISMENJEVANJE.....	182
RAZUMEVANJE USTNEGA IZRAŽANJA IN AVDIOVIZUALNEGA GRADIVA	177	spoznavanje okolja	182
BRALNO RAZUMEVANJE	177	Skupnosti.....	182

JAZ	182
Čas	183
ČASOVNE PREDSTAVE	183
Prostor	183
PROSTORSKA ORIENTACIJA IN KARTOGRAFSKO OPISMEJENJE	183
MOBILNOST	183
Živa in neživa narava.....	183
SNOVI	183
ŽIVA BITJA	184
šport	184
Gibalna učinkovitost in gibalno znanje	184
Pomen gibanja.....	189
Odgovorno ravnanje in sodelovanje....	190
PRILOGE	192
šport	192
GIBALNA UČINKOVITOST IN GIBALNO ZNANJE	192
DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO	192

OPREDELITEV KLJUČNIH ZNAČILNOSTI IN TEMELJNIH CILJEV PRVEGA VZGOJNO- IZOBRAŽEVALNEGA OBDOBJA

NAMEN

NAMEN UČNEGA NAČRTA ZA PRVO VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO OBDOBJE

Namen Učnega načrta za prvo vzgojno-izobraževalno obdobje je učencem zagotoviti pridobitev temeljnega in povezanega znanja, razvoj socialnih veščin za aktivno sodelovanje v skupnosti, pozitivnega odnosa do okolja, učenje za ohranjanje zdravja in dobrobiti v sedanjosti in prihodnosti.

Celostni pristop k učenju v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju upošteva individualne razlike učencev, omogoča in dopolni poznavanje, razumevanje ter uporabo znanja. Učencem omogoča vpogled v lastni napredek ter postavi temelje za razvoj odgovornosti do lastnega učenja. Učenci pridobivajo boljše razumevanje povezav med različnimi predmetnimi področji, razvijejo sposobnost prenosa znanja med različnimi situacijami in konteksti ter krepijo motiviranost za učenje, razvijajo veščine, jih uporabljajo in se učijo prilagajati različnim situacijam.

Usvajanje temeljnega znanja učencem omogoča, da lahko znanje po vertikali nadgrajujejo v nadaljevanju šolanja (branje, pisanje in računanje). To znanje je ključnega pomena za razvoj nadaljnjega razumevanja in poglobljanja znanja.

Povezovanje znanja v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju poteka na treh ravneh: znotraj predmetov (povezovanje različnih skupin ciljev ali posameznih ciljev znotraj predmeta), med predmeti (povezovanje skupin ciljev ali posameznih ciljev različnih predmetov), nad predmeti (povezovanje povezovalnih ciljev s predmetno-specifičnimi cilji).

OPREDELITEV CILJEV PRVEGA VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNEGA OBDOBJA IN VLOGE ZNANJA, KI GA RAZVIJAJO POSAMEZNA PREDMETNA PODROČJA

TEMELJNI CILJI PRVEGA VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNEGA OBDOBJA

Temeljni cilji prvega vzgojno-izobraževalnega obdobja se uresničujejo skozi sedem predmetov (slovenščina, matematika, tuji jezik, likovna umetnost, glasbena umetnost, spoznavanje okolja, šport) in skozi povezovalne cilje. Učni načrt za prvo vzgojno-izobraževalno obdobje vključuje teme, cilje in standarde znanja, ki spodbujajo razširjajo in nadgrajujejo spontano otroško raziskovanje sveta ter zagotavljajo slehernemu posamezniku celostno, miselno in čustveno aktivno učenje smiselno učenje v aktualnem in socialnem kontekstu.

Učni načrt za prvo vzgojno-izobraževalno obdobje sledi specifikam učenja učencev na prehodu iz vrtca v šolo in v začetku šolanja, pri čemer cilji upoštevajo učencev:

- » telesni in gibalni razvoj, ki je odvisen od individualnih razvojnih značilnosti, potrebo po gibanju in po igri ter gibanju na prostem;
- » socialno-čustveni in moralni razvoj ter razširitev učenčevih odnosov iz domačega okolja v širše šolsko okolje, s poudarkom na zavedanju učenčeve potrebe po udeležbi, usmerjanju tekmovalnosti v sodelovanje, potrebe po druženju z vrstniki ter izgradnji socialne mreže z vrstniki in odraslimi, na oblikovanju odnosa do starejših, kakor tudi otrokovo sprejemanje vrednot na osnovi težnje po razumevanju sveta okoli sebe in organiziranju svoje socialne izkušnje;
- » kognitivni razvoj in zagotavljanje pogojev za spodbujanje učenja v območju bližnjega razvoja ob ustrezno zahtevnih dejavnostih, učenčeve radovednosti in postavljanja vprašanj, ustvarjalnosti ter učenja skozi igro in odkrivanja skozi konkretne izkušnje, omogočanje priložnosti za razvoj govora ter govornih zmožnosti in s tem mišljenja, ubeseditiv konkretnih izkušenj, širjenje besedišča, izbiranje ustreznega načina sporazumevanja in sporočanja.

Učni načrt je podlaga za načrtovanje in pripravo pouka v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju, ki poleg ciljev posameznega predmeta vključuje cilje, ki omogočajo celostni, osmišljen in medpredmetni pristop k pridobivanju znanja. Cilji učnega načrta vodijo k postopnemu in individualiziranemu prehajanju od učenčevih porajajočih se zmožnosti zgodnjega učenja do standardov znanja ob koncu vzgojno-izobraževalnega obdobja.

Ob koncu prvega vzgojno-izobraževalnega obdobja bo učenec zmožen:

- » ubesediti svoje izkušnje in misli, se sporazumevati in sporočati v slovenskem knjižnem jeziku in z ustreznim besediščem;
- » poslušati in brati z razumevanjem ter se odzvati nebesedno ali s tvorjenjem krajših govornih in pisnih besedil (predvidenih s tem učnim načrtom) v slovenskem, učenčevem prvem jeziku in tujem jeziku;
- » svoje izkušnje in prebrano ter slišano kritično presoјati;

- » uporabiti temeljne spoznavne postopke za usvajanje znanja (opazovati, primerjati, ravnati s podatki, sklepati, sporočati);
- » z lastnimi strategijami reševati probleme iz vsakdanjega življenja;
- » skrbeti za lastno zdravje in dobrobit z zadostno mero gibanja in obvladovanja lastnega telesa ter biti pri tem gibalno učinkovit;
- » raziskovati umetnost in se izražati skozi umetnost, interpretirati, izraziti lasten potencial in interes;
- » izkazati osnovne digitalne veščine za digitalno državljanstvo (poiskati podatke, jih shraniti, ponovno poiskati, prvih korakov komuniciranja in sodelovanja s pomočjo digitalne tehnologije, izdelovanja digitalne vsebine in upoštevanja avtorske pravice, skrbeti za varnost na spletu);
- » preizkušati učinkovite strategije učenja (opisati, povzeti situacije in podatke s svojimi besedami, izluščiti pomembne podatke, prikazati odnose med pojavi, pojmi, izdelati vizualno predstavitev vsebine) in uporabiti tiste, ki mu omogočajo učenje.

Temeljni cilji se udejanjajo skozi smiselno povezovanje predmetnih ciljev posameznih predmetov s povezovalnimi cilji.

VLOGA PREDMETOV V UČNEM NAČRTU ZA PRVO VZGOJNO-IZBORAŽEVALNO OBDOBJE

Pouk vsakega predmeta je del programa in postavlja temelje za vertikalno nadgradnjo v drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju. Temeljni nameni pouka posameznega predmeta v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju so opisani v nadaljevanju.

Slovenščina

Slovenščina je učni jezik, zato se s cilji, vsebinami in dejavnostmi tesno povezuje z drugimi učnimi predmeti, ki potekajo v slovenskem jeziku. Cilji tega predmeta se uresničujejo z jezikovnim in književnim poukom v okviru vseh sporazumevalnih dejavnosti: poslušanja, branja, govorjenja in pisanja. Cilji slovenščine se uresničujejo ob individualiziranem, postopnem in sistematičnem razvijanju zmožnosti branja in pisanja, poslušanja in govorjenja. Učenci razvijajo bralno kulturo, ki je temelj bralne pismenosti in temelj vseh drugih vrst pismenosti. Razvijajo pojmovanje branja kot vrednote in motivacijo za vseživljenjsko prostočasno branje.

Pri jezikovnem pouku se učenci opismenjujejo in usposablajo za učinkovito govorno in pisno sporazumevanje v slovenskem jeziku, še posebej v njegovi knjižni zvrsti ter razvijajo zavest o pomenu slovenščine (kot prvega/maternega ali drugega jezika). Učenci sprejemajo, razčlenjujejo in vrednotijo razvojni stopnji ustrezna umetnostna in neumetnostna besedila ter tvorijo različna govorjena in zapisana besedila. Ob njih izkustveno spoznavajo značilnosti besedilnih vrst in usvajajo osnove jezikovnega sistema.

Književni pouk v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju temelji na komunikacijskem modelu književne vzgoje in zajema naslednje cilje: spodbujanje interesa za leposlovno branje, razvijanje zmožnosti ustvarjalnega dialoga s književnimi besedili, odkrivanje estetske vrednosti

književnosti, spodbujanje veselja do inovativne in ustvarjalne rabe jezika ter poglobljanje v poetiko avtorskih književnih del in opusov.

V prvem razredu je enakomerno razporejen odstotek ur, ki so namenjene jezikovnemu (50 %) in književnemu pouku (50 %). V drugem in tretjem razredu pa je odstotek ur, namenjenih jezikovnemu pouku, višji (60 %).

Jezikovnemu in književnemu pouku je v prvem razredu namenjenih 50 odstotkov ur predmeta, v drugem in tretjem razredu pa je odstotek ur jezikovnega pouka večji, tj. 60 odstotkov.

Matematika

Pri pouku matematike v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju je poudarek na razvoju številskih predstav in pridobivanju občutka za števila in odnose med števili. Učenci se učijo izražati v ustreznem matematičnem jeziku in uporabljati ustrezne simbole. Pri reševanju matematičnih problemov in problemov iz vsakdanjega življenja uporabljajo računske postopke in različne strategije reševanja. Razvijajo si prostorske predstave in spretnosti merjenja ter poznavanja lastnosti geometrijskih elementov. Učijo se zbiranja, presojanja in predstavljanja podatkov z ustreznimi prikazi ter njihovega interpretiranja.

Pouk matematike temelji na dejavnostih, ki povezujejo znanja znotraj predmeta in medpredmetno, kar učencem pomaga pri uporabnosti matematike v vsakdanjem življenju in trdnější izgradnji matematičnih konceptov. Dejavnosti naj učencem omogočajo, da razvijajo matematično mišljenje, matematično pismenost in pozitiven odnos do matematike.

Tuji jezik

Učenci pri pouku tujega jezika razvijajo začetno sporazumevalno zmožnost v tujem jeziku. Spoznavajo različnost jezikov in kultur ter razvijajo raznojezično in medkulturno zmožnost. S sprejemanjem besedil ter pri interakciji z drugimi v vsakdanjih situacijah postopoma razvijajo celostno sporazumevalno zmožnost. Pouk tujega jezika temelji na dejavnostih, ki razvijajo strategije slušnega in vidnega razumevanja ter ustnega izražanja. Povezujejo se z dejavnostmi začetnega opismenjevanja, kasneje pa z dejavnostmi in strategijami branja ter pisanja v tujem jeziku.

Likovna umetnost

Likovna umetnost je medij za učenčevo izražanje notranjega doživljanja okolja, dogodkov ter sveta, kot ga dojema, razume in čuti. Ob likovnem izražanju doživetja spozna likovni jezik ter likovne materiale in orodja - likovne tehnike. Pri načrtovanju učne enote učitelj smiselno načrtuje likovno nalogo za učenca na podlagi vseh treh tem hkrati, s čimer zavestno krepi kognitivno, psihomotorično in afektivno področje učenčeve osebnosti. Pri tem lahko učitelj likovno nalogo zasnuje na osnovi likovnega pojma ali likovnih materialov in pripomočkov - likovne tehnike ali likovnega motiva. Učenci ob spontanem likovnem izražanju spoznavajo večplastnost likovnega dela (vsebinsko plast v doživetju, ki ga izrazijo z likovnim motivom, in oblikovno plast, ki jo spoznavajo ob usvajanju likovnega jezika, spoznavanja likovnih pojmov, ter tehnološko

(materialno) plast, ki jo spoznavajo ob uporabi izbranih likovnih materialov in pripomočkov, s čimer razvijajo ročne spretnosti.

Glasbena umetnost

Pri pouku glasbene umetnosti je učencem omogočen neposredni stik z glasbeno umetnostjo in kulturno dediščino v spodbudnem in varnem učnem okolju, v katerem sami ter skupaj z učiteljem in vrstniki glasbo doživljajo, spoznavajo, izvajajo, poslušajo, ustvarjajo in se ob njej izražajo. Z aktivnim sodelovanjem v glasbenih dejavnostih in glasbenim udejstvovanjem v šoli in zunaj nje razvijajo glasbene sposobnosti in spretnosti, izgrajujejo temelje za glasbeno in kritično mišljenje, spoznavajo izrazna sredstva in glasbeni jezik ter se učijo glasbo brati, pisati in vrednotiti. V skupnosti se učenci vzgajajo kot aktivni sooblikovalci glasbene kulture današnjega časa. Spoznavajo in ozaveščajo vlogo glasbe v vsakdanjem življenju in njen pomen pri izgrajevanju lastne identitete in identitete naroda, zato je ohranjanje in spoznavanje slovenske glasbene umetnosti in kulture pomemben gradnik predmeta glasbene umetnosti.

Spoznavanje okolja

Učenci raziskujejo, kako sta narava in družba povezani in soodvisni. Spoznavajo delovanje skupnosti in možnosti lastnega sodelovanja in prispevanja kot osveščeni, trajnostno naravnani državljani. Spoznavajo tudi različna življenjska okolja, njihove značilnosti ter soodvisnost med živimi bitji in okolji. Učenci razvijajo ročne spretnosti in izdelujejo izdelke.

Šport

Pouk športa je namenjen celostnemu razvoju učenca. Namen predmeta je razvoj in ohranjanje gibalnih in funkcionalnih sposobnosti ter usvajanje gibalnega/športnega znanja ob upoštevanju telesnih in osebnostnih značilnosti, razumevanje gibanja in športa ter usvajanje življenjskih veščin. S spodbujanjem redne, organizirane in kakovostne športne vadbe pomembno prispevamo k oblikovanju celovite osebnosti in odnosov. Pouk športa je zasnovan tako, da se prepletajo in povezujejo telesni, gibalni, senzorni, miselni, čustveni in socialni razvojni procesi.

Učenec je skozi celovit in sistematičen proces vključen v usvajanje in doseganje gibalne pismenosti kot ene ključnih razvojnih nalog posameznika.

Struktura učnega načrta predmeta šport se skozi tri teme - Gibalna učinkovitost in gibalno znanje, Pomen gibanja, Odgovorno ravnanje in sodelovanje - prepleta z razvojem področij gibalne pismenosti.

POVEZAVE MED CILJI POSAMEZNIH PREDMETOV

POVEZAVE MED CILJI POSAMEZNIH PREDMETOV

Učni načrt za prvo vzgojno-izobraževalno obdobje zagotavlja celosten razvoj in znanje učencev, zato je treba cilje (predmetne in povezovalne) med seboj povezovati. Učitelj cilje povezuje:

- » znotraj predmetov (predmetne in intradisciplinarne povezave),
- » med predmeti (medpredmetne povezave, ki so multidisciplinarne in interdisciplinarne),
- » nadpredmetno (transdisciplinarno).

Tak način načrtovanja in povezovanja ciljev omogoča aktivnejšo vlogo učencev v procesu učenja, spodbuja poglobljeno in celostno pridobivanje znanja, ki ga učenci med seboj povezujejo na različnih predmetnih področjih ter omogoča doseganje učnih ciljev na višjih taksonomskih ravneh. Učitelj povezuje predmetno-specifične in povezovalne cilje tako pri sprotnem načrtovanju pouka kot pri celoletnem načrtovanju, s čimer učencem omogoča izgradnjo procesnega znanja skozi celotno prvo vzgojno-izobraževalno obdobje.

Eden od glavnih namenov Učnega načrta za prvo vzgojno-izobraževalno obdobje je razvijanje prečno-povezovalnega znanja in predmetno-specifičnega znanja. Učitelj torej hkrati povezuje cilje posameznih predmetov ter povezovalne cilje, obenem pa skrbi za ohranjanje predmetno-specifičnega znanja. V ta namen so v Učnem načrtu za prvo vzgojno-izobraževalno obdobje določeni cilji in standardi znanja vseh sedmih predmetov, katerih cilji se lahko med seboj povezujejo.

Pri tem lahko učitelj povezuje cilje več predmetov, lahko pa povezuje tudi cilje različnih tem znotraj samega predmeta. Pri načrtovanju je pozoren na to, da ne obravnava čisto vsake teme zgolj kot zaključene celote, temveč načrtuje tudi tako, da smiselno združuje cilje in standarde več skupin ciljev različnih tem, če je to mogoče. Na ta način bo znanje učencev bolj celostno in trajno.

POVEZOVALNI CILJI

Povezovalni cilji obsegajo znanje in spretnosti, ki jih razvijamo pri vseh predmetih. Temeljijo na procesnem znanju ter omogočajo strukturiranje učnih izkušenj, tako da izkoriščajo smiselne povezave med predmetnimi področji in zagotavljajo celostno učenje ter temelje za učenčovo nadaljnje učenje. Ob organizacijsko-izvedbenih in didaktičnih posebnostih prvega vzgojno-izobraževalnega obdobja omogočajo povezovanje ciljev vseh predmetov in pridobivanje nadpredmetnega znanja. Ne izpeljujemo jih v standarde znanja, saj se njihovi učinki kažejo v standardih znanja, ki so opredeljeni v okviru posameznih predmetov. Povezovalni cilji so razvrščeni v šest skupin ciljev:

1. šolsko okolje in medsebojni odnosi,
2. učenje učenja,
3. rutine,
4. gibanje in igra,
5. jezik in kultura,

VLOGA SKUPNIH CILJEV

SKUPNI CILJI

Med predmetno-specifične cilje, didaktična priporočila, lahko pa jih prepoznamo tudi v standardih znanja, so smiselno vtakani skupni cilji splošnega izobraževanja, ki so v posebnem kurikularnem dokumentu (Skupni cilji ..., 2023) razvrščeni na pet področij: Jezik, državljanstvo, kultura in umetnost, Trajnostni razvoj, Zdravje in dobrobit, Digitalna kompetentnost in Podjetnost. Pri načrtovanju učnih dejavnosti je priporočljivo, da se učitelj najprej seznani z opisi področij skupnih ciljev ter s samimi skupnimi cilji, saj tako pridobi boljši vpogled v celoto. Učenci v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju ne bodo dosegali vseh ciljev posameznih področij, temveč zgolj tiste, ki so označeni v predmetno-specifičnih ciljih predmetov učnega načrta za prvo vzgojno-izobraževalno obdobje.

Področje skupnih ciljev **Jezik, državljanstvo, kultura in umetnost** je opredeljeno skozi tri podpodročja – jezik, državljanstvo ter kultura in umetnost –, ki gradijo posameznikova jezikovna znanja in zmožnosti, individualno vpetost v lokalno, nacionalno in globalno okolje ter razvijanje kulturne zavesti za izzive današnjega časa in družbe prihodnosti.

Podpodročje **jezika** poudarja pomen uresničevanja nekaterih skupnih ciljev s področja jezika pri vseh predmetih. Jezik je namreč sredstvo za izražanje identitete, čustev, izkušenj ter posredovanje znanja in poučevanja ali učenja. Znanje jezika (jezikov) je prvi pogoj za uresničevanje ciljev posameznih predmetov, hkrati pa se sooblikuje pri prav vseh predmetih. Poudarja tudi potrebo po jasni povezanosti ciljev učnega jezika s cilji tujih/drugih jezikov, pomen branja kot eno najmočnejših orodij za razvoj analitičnega in kritičnega mišljenja ter odgovornost za razvijanje bralne pismenosti. Jezik posamezniku omogoča razvoj komunikacijskih in jezikovnih zmožnosti.

Podpodročje **državljanstvo** temelji na dejstvu, da so v sodobnih družbah posamezniki državljani določene države in imajo zato določene pravice in odgovornosti. Že v najzgodnejšem otroštvu lahko otroke postavljamo v neposredne interakcije z vrstniki in odraslimi, s čimer se začne oblikovanje osebnosti posameznika ter prevzemanje vrednot in skupnih družbenih norm, katerih temelj so človekove pravice in dolžnosti (spoštovanje drugega, pravic drugega, zavedanje lastnih pravic ipd.)

Podpodročje **kultura in umetnosti** je sklop duhovnih, materialnih, intelektualnih in čustvenih značilnosti, ki označujejo družbo ali družbeno skupino. Vključuje umetnost, literaturo, način življenja, temeljne človekove pravice, običaje in verovanja. Predstavlja okvir in način delovanja med drugimi z besedami, zvokom, podobami, gibanjem, spomeniki, predmeti in tradicionalnim znanjem. Pri tem spodbujamo participativen pristop in trajnostno sodelovanje s profesionalnimi kulturnimi ustanovami, umetniki, kulturnimi delavci ter širše – z okoljem na polju znanosti, ekonomije, gospodarstva in drugih socialnih okolij.

Skupni cilji **trajnostnega razvoja** so odziv na vse večje potrebe po opolnomočenju učencev za učinkovito soočanje in odzivanje na lokalna ter globalna vprašanja in izzive. Gre za vseživljenjski proces, ki prispeva k razvoju spoznavnih, socialnih, emocionalnih in vedenjskih vidikov ter ciljev učenja. Učence opolnomočimo z znanjem, spretnostmi, vrednotami in stališči, ki jim omogočajo sprejemanje odločitev in odgovorno delovanje za okoljsko celovitost, gospodarsko uspešnost in družbeno pravičnost. Poudariti je treba, kako lahko vsak učenec samostojno in v okviru razredu ter šolske skupnosti, pa tudi v širšem okolju, deluje v smeri sprememb za trajnost in vpliva na družbeno preobrazbo, ki vodi v trajnostno prihodnost.

Pri udejanjanju skupnih ciljev področja **zdravje in dobrobit** ima učitelj pomembno vlogo. Ustvarja namreč učno okolje, v katerem spodbuja celostni razvoj učencev in krepi njihovo duševno, telesno in socialno dobrobit.

Cilji področja **Digitalna kompetentnost** omogočajo učinkovitejše sodelovanje v družbi in gospodarstvu ter lažje soočanje z izzivi sodobnega časa. Biti digitalno kompetenten oz. pismen pomeni biti sposoben razumeti medije, poiskati informacije, se kritično odločati o najdenih informacijah ter komunicirati z drugimi z uporabo različnih digitalnih orodij in aplikacij – torej znati uporabljati digitalno tehnologijo.

Cilji področja **Podjetnost** se odražajo v skrbi za lastni osebni razvoj in spodbujajo priložnosti za proaktiven prispevek k družbenemu razvoju. Razvijanje podjetnosti pri učencih pomembno prispeva k njihovi pripravljenosti na prihodnost, je temelj za osebni razvoj in razvoj odgovornega državljana ter vključuje aktivnosti vseživljenjske karierne orientacije. Za uspešen razvoj podjetnostne kompetence mora imeti učenec priložnost reševanja avtentičnih izzivov, od razvoja (lastnih) idej do prepoznavanja priložnosti za ali zgolj predloge ali ustvarjanje rešitev.

POVEZOVALNI CILJI

POVEZOVALNI CILJI

ŠOLSKO OKOLJE IN MEDSEBOJNI ODNOSI

CILJI

Učenec:

○: spoznava osebe v šolskem okolju in vzpostavlja dobre medsebojne odnose, razvija odgovoren odnos do samega sebe, soljudi in narave;

SC (3.3.1.1)

○: uči se spoštljive komunikacije z drugimi in uporablja pravila vljudnega izražanja (pozdrav, zahvala, opravičilo);

SC (1.1.5.1)

○: razvija zavedanje varnega in podpornega okolja v šoli ter ga soustvarja;

SC (3.3.3.1)

○: spoznava raznolikost kultur in jezikov in razvija zavedanje, da raznolikost bogati;

SC (1.1.3.2 | 3.3.1.2 | 3.3.1.1)

○: uči se prepoznavati, poimenovati in izražati lastna čustva ter prepoznavati čustva drugih in se na njih primerno odzivati;

SC (3.1.1.1)

○: uči se tehnik sproščanja, ohranjanja pozornosti in koncentracije;

SC (3.1.2.1)

○: razvija zmožnost samostojnega govorjenja, pogovarjanja in izražanja svojih misli ter idej v različnih situacijah in v različnih vlogah;

SC (1.1.2.2 | 1.1.3.2 | 1.2.2.1)

○: uči se pravil sodelovanja v skupini, vrednoti svoj prispevek in prispevek drugih pri skupinskem delu;

SC (1.2.3.1)

○: sodeluje v dejavnostih medgeneracijskega povezovanja;

SC (1.2.3.2 | 3.1.5.1 | 3.3.3.2 | 3.3.4.1 | 3.3.1.2)

○: orientira se na sebi, v prostoru in na ravnini;

○: ozavešča slušno zaznavo v prostoru in s svojim ravnanjem prispeva k zmanjševanju hrupa v okolju.

UČENJE UČENJA

CILJI

Učenec:

- razvija zmožnost razumevanja enostavnih in kompleksnejših navodil;
SC (3.1.2.4)
- zbira in beleži informacije;
SC (3.1.2.4)
- uči se enostavnih strategij pomnjenja;
SC (3.1.3.1)
- s svojimi besedami pove, kaj se uči in kaj mora znati, da bi bo nalogo uspešno rešil;
SC (3.1.2.4)
- uči se načrtovati svojo pot učenja, ravnati v skladu z načrtom in spremljati, kaj je pri reševanju ali izvajanju naloge že naredil in kaj še mora;
SC (3.1.3.2 | 5.3.2.1)
- uči se prepoznavati napake, jih sprejemati kot priložnost za učenje in jih popravljati;
SC (3.1.2.2 | 5.3.3.1 | 5.2.1.1)
- krepi in ohranja svojo radovednost in razvija ustvarjalnost;
SC (1.3.4.1 | 3.1.4.1 | 5.1.2.1)
- ob raziskovanju zbira podatke, jih prikazuje s prikazi in jih interpretira;
- razvija spretnosti opazovanja, primerjanja, urejanja, razvrščanja, prirejanja, napovedovanja;
- rešuje izzive povezane s finančno vsebino, presoja o finančnih zmožnostih in odločitvah ter razvija odnos do denarja in potrošniških navad.
SC (5.2.5.1 | 5.2.5.3)

RUTINE

CILJI

Učenec:

🟢: upošteva navodila in sodeluje v dejavnostih dnevnih rutin v šolskem okolju;

SC (3.1.2.4)

🟢: uči se pripraviti delovni/učni prostor in skrbi, da je urejen;

SC (3.1.2.4)

🟢: razvija razumevanje trajanja dejavnosti (ob uporabi urnikov, koledarja);

SC (3.1.3.3)

🟢: razvija skrb za zdravo telesno držo in ustrezno držo pripomočkov;

SC (3.2.4.1 | 3.2.1.4)

🟢: razvija samostojnosti in vztrajnost pri opravljanju nalog;

SC (3.1.3.3)

🟢: ozavešča pomen počitka/odmora;

SC (3.2.1.3 | 3.2.4.1 | 3.2.3.1)

🟢: skrbi za osebno higieno, razvija odnos do prehranjevanja in pitja vode;

SC (3.2.1.1 | 3.2.4.1 | 3.2.2.2 | 3.2.2.3)

🟢: ločuje odpadke in zmanjšuje njihovo nastajanje.

SC (2.2.2.1)

IGRA IN GIBANJE

CILJI

Učenec:

🟢: prosto se igra in ob tem razvija socialne interakcije s sovrstniki ter prevzema odgovornost za svoje ravnanje;

SC (3.1.4.2 | 3.2.1.3)

🟢: z gibanjem izraža svoje občutke in razpoloženja, sodeluje v gibalnih dejavnostih in vključuje gibanje za pridobivanje znanja in spretnosti;

SC (3.2.1.1 | 3.2.1.2 | 3.2.1.3 | 3.2.1.4)

🟢: sodeluje v dejavnostih učenja na prostem;

SC (3.1.1.1)

🟢: uči se varnega ravnanja v šolskih situacijah in upoštevati pravila iger;

SC (3.2.4.2)

🟢: spoznava osnove prve pomoči (prepoznavanje nujnih situacij, osnovni postopki ravnanja).

SC (3.2.4.1)

JEZIK IN KULTURA

CILJI

Učenec:

- : razvija interes za poslušanje in branje raznovrstnih besedil;
 SC (1.1.1.1 | 1.1.2.1 | 1.1.5.1)
- : razvija interes za obiskovanje knjižnice in spoznava njeno vlogo;
 SC (1.3.5.1)
- : ozavešča pomen branja in razvija bralno kulturo;
 SC (1.1.4.1)
- : uči se pozornega poslušanja in postavljanja smiselnih vprašanj ter odzivanja nanje;
 SC (1.1.5.1 | 3.3.2.1)
- : prepozna vire informiranja (časopisi, televizija, radio, plakati, spletne objave idr.) in ozavešča pomen zanesljivih informacij;
- : sodeluje na prireditvah (razstave, proslave, predstave, športni dogodki, literarna srečanja, filmske produkcije) in se vanje primerno vključuje;
- : bogati besedišče in ga uporablja pri sporazumevanju;
 SC (1.1.2.1)
- : ozavešča rabo knjižnega jezika (izreke) in prepozna okoliščine za njeno rabo;
- : spozna raznolikost kultur in jezikov in razvija zavedanje, da raznolikost bogati.

DIGITALNI SVET

CILJI

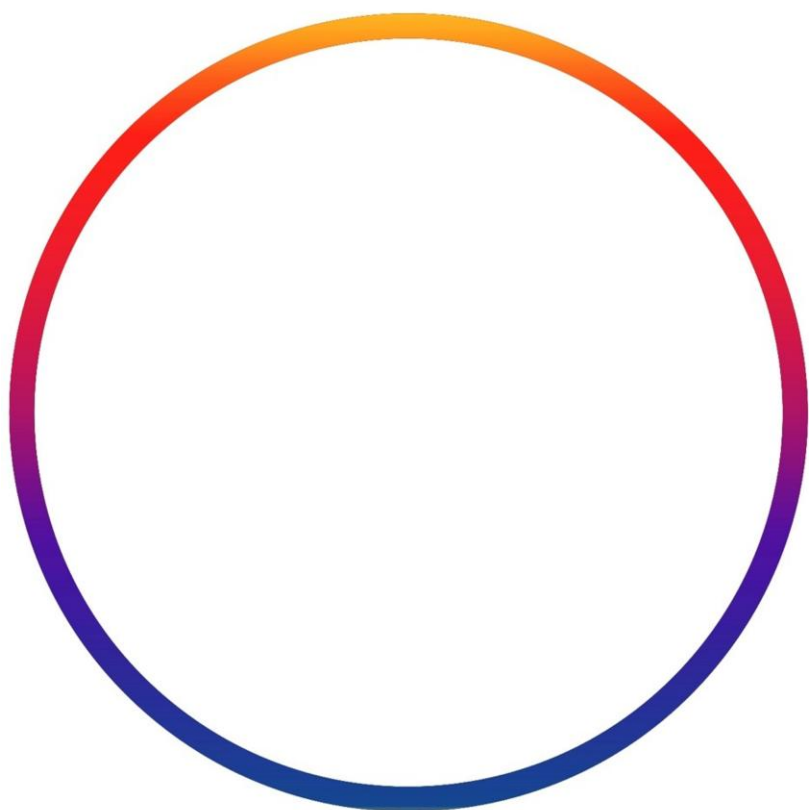
Učenec:

- 🟡: spozna digitalne naprave, se zaveda, da naprava deluje na osnovi človekovih/človeških navodil in z njimi ustrezno dela (vklop in izklop digitalnih naprav, zagon programov ...);
 SC (4.5.1.1)
- 🟡: uporablja osnovno programsko opremo glede na cilje oz. namen opravljanja naloge oz. cilja;
- 🟡: uči se shranjevati podatke in ponovno dostopati do njih;
 SC (4.1.3.1)
- 🟡: sestavlja navodila kot zaporedje korakov (z digitalno napravo ali brez nje) in jih preizkuša;
 SC (4.3.4.1)
- 🟡: uči se odgovornega in varnega načina uporabe digitalnih naprav in varnosti na spletu;
 SC (4.4.3.1 | 4.4.2.1 | 4.2.6.1)
- 🟡: uči se komunicirati in sodelovati na daljavo z uporabo digitalne tehnologije;
 SC (4.2.1.1 | 4.2.2.1 | 4.2.4.1 | 4.2.5.1)
- 🟡: ustvarja preproste digitalne vsebine.
 SC (4.3.2.1 | 4.3.3.1)

SLOVENŠČINA

PRVO VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO OBDOBJE

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

OPISMENJEVANJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema obravnava cilje predopismenjevanja in začetnega opismenjevanja. V prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju se sočasno prepletajo sporazumevalne zmožnosti poslušanja in govorjenja ter branja in pisanja. Dejavnosti poslušanja in govorjenja potekajo v vsakdanjih učnih situacijah, s poudarkom na načrtnem razvijanju besedišča in glasovnega zavedanja. Skozi celotno prvo vzgojno-izobraževalno obdobje učitelj spodbuja glasovno zavedanje, saj vsi učenci nimajo enako razvite ravni glasovnega zavedanja, ima pa to v prvih letih šolanja pomemben učinek na začetno branje in pisanje (zlogovanje, prepoznavanje začetnega in končnega glasu v besedi, glasu znotraj besede). Namen razvijanja predopismenjevalnih spretnosti je ustrezna priprava učenca na začetni proces učenja branja in pisanja. Predopismenjevalne spretnosti učitelj razvija načrtno, individualizirano, sistematično in postopno, pri čemer uporablja različne oblike in metode dela. Te se nanašajo na: vidno zaznavanje, glasovno zavedanje, grafomotorične poteze, ki tvorijo prvine črk in števk, orientacijo, držo telesa in pisala.

Predbralne in predpisalne dejavnosti so povezane z razvijanjem interesa in motivacije za branje, s konceptom tiska ter s krepitvijo pozitivnega odnosa do različnih vrst bralnih gradiv. Pomembno je, da učitelj pri vsakem učencu ob vstopu v 1. razred diagnostično preveri stopnjo razvitih predopismenjevalnih spretnosti, ki so potrebne za začetno učenje branja in pisanja, ter na podlagi teh ugotovitev prilagodi proces začetnega opismenjevanja.

Opismenjevanje učencev v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju poteka načrtno, sistematično in individualizirano. Pomembno je, da obravnavano črko spoznavajo v kontekstu sočasnega branja in pisanja, kar jim omogoča funkcionalno razumevanje usvajanja črk. V tretjem razredu učenci nadaljujejo z izboljševanjem branja do stopnje avtomatizacije, obenem pa gradijo bralno razumevanje in razvijajo kompleksnejše pisanje besedil.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Učenci v začetku 1. razreda nadgrajujejo predopismenjevalne spretnosti, ki so jih predhodno razvijali v predšolskem obdobju. Te naj bodo organizirane v obliki didaktičnih iger, sodelovalnega učenja in učenja z odkrivanjem. Učenci sodelujejo v manjših skupinah, v parih ali se učijo individualno. Učitelj frontalno obliko dela v razredu uporablja, ko učencem podaja skupna navodila in usmeritve. Učitelj napredek učencev na področju predopismenjevalnih spretnosti le spremlja in jih ne ocenjuje, saj so te pogoj za prehod v začetno opismenjevanje. Proces opismenjevanja oz. učenja branja in pisanja poteka načrtno in po korakih od prehodnega, samostojnega, do poglobljenega. V prvem razredu poteka sistematična obravnava velikih

tiskanih črk, v prvem ali drugem razredu malih tiskanih črk, v drugem razredu pa pisanih črk. Učitelj prilagaja sistematično obravnavo črk glede na predznanje učencev. Pri učencih se ta proces odvija različno hitro, zato zahteva postopen, individualiziran in diferenciran pristop. Učitelj organizira raznovrstne učne dejavnosti glede na ugotovljeno učenčevo predznanje, jih prilagaja ter spremlja napredek učenca. Učenci do konca tretjega razreda usvojijo tehniko branja in pisanja do avtomatizacije in tekoče berejo besedila v obsegu do najmanj 400 besed ali več. Branje učenca konec tretjega razreda poteka v govorjeni hitrosti, v enakomernem ritmu, brez daljših premorov ali ponovitev že prebranih besed ter z ustrezno izraznostjo. Branje besedila mora biti natančno in razločno ter razumljivo poslušalcu. Razumevanje prebranega besedila učenec izkaže z aktivnim sodelovanjem pri pogovoru o prebranem besedilu ter z ustreznim ustnim ali pisnim odzivom, pri čemer izraža svoje mnenje in povezuje vsebino z lastnimi izkušnjami.

PREDOPISMENJEVANJE

CILJI

Učenec:

○: razvija govorno-jezikovne zmožnosti v spodbudnem učnem okolju s sošolci in učitelji;

SC (3.3.1.1 | 2.1.2.1 | 2.4.2.1 | 3.1.1.2)

○: zaznava in izgovarja glasove knjižnega jezika ter širi besedišče;

SC (1.1.2.2 | 1.1.2.1)

○: spoznava elemente koncepta tiska;

SC (1.1.4.1)

○: razvija glasovno zavedanje (slušno pozornost, slušno pomnjenje, slušno razločevanje, slušno razčlenjevanje);

○: razvija vidno zaznavanje in zavedanje (vidno pozornost, vidno pomnjenje, vidno razlikovanje);

○: prepozna in poimenuje črke slovenske abecede ter jih povezuje s pripadajočimi glasovi;

○: razvija orientacijo na sebi, na drugi osebi, v prostoru, na ploskvi, v bralnem gradivu;

○: razvija pravilno držo telesa in pisala.

SC (1.1.4.1)

TERMINI

○ glas ○ črka ○ zlog ○ beseda ○ poved ○ knjiga ○ avtor ○ ilustrator ○ naslov

ZAČETNO OPISMENJEVANJE

CILJI

Učenec:

- : spoznava in veččutno izvaja poteze črk, jih zapisuje in vzpostavlja asociativno zvezo glas - črka;
- : sistematično usvaja tiskane in pisane črke, hkrati razvija tehniko branja in pisanja ter razvija jezikovno zmožnost;
- : piše črke, zloge, besede, povedi, besedila in zapisano polglasno in glasno prebere;
- : ponovno bere isto besedilo in ob tem razvija tekočnost branja;
- : razvojni stopnji primerno razvija branje z razumevanjem;
- : spremlja svojo spretnost branja in pisanja ter predlaga izboljšave.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

-izkaže opismenjenost tako, da:

- » prebere in napiše povedi s tiskanimi črkami (1. razred) in pisanimi črkami (2. razred);
- » polglasno ali glasno bere s tiskanimi in pisanimi črkami zapisana besedila;

-tekoče prebere besedilo v obsegu najmanj 400 besed tako, da:

- » bere v govorjeni hitrosti z redkimi premori ali ponovitvami, natančno, razločno, v enakomernem ritmu in izrazno (3. razred);

-izkaže razumevanje prebranega besedila.

TERMINI

○ glas ○ črka ○ zlog ○ beseda ○ poved ○ besedilo ○ branje ○ pisanje

SPORAZUMEVANJE IN BESEDILO

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema zajema poslušanje, branje in pisanje neumetnostnih besedil različnih besedilnih vrst, sprejemanje in njihovo razumevanje ter tvorjenje in uporabo besedil v vsakdanjem delu in učenju. Skupina ciljev *Sporazumevanje* se osredotoča na razvijanje nebesednega in besednega dvogovornega sporazumevanja, kar vključuje pogovarjanje in dopisovanje. Druga skupina ciljev, *Sprejemanje, razumevanje in tvorjenje besedila*, se osredotoča na delo z enogovornimi besedili. Cilje te teme učenci dosegajo s poslušanjem enogovornih neumetnostnih besedil, »branjem« naslikane zapovedi, prepovedi in opozoril ter govornim tvorjenjem le-teh, branjem prikazovalnih besedil ter govornim in pisnim tvorjenjem le-teh. Učenec se uči tvorjenja opisovalnih in pripovednih besedil po zgledu. Tvorjenje neumetnostnih besedil vključuje faze načrtovanja, ubesedilovanja in izboljševanja.

SPORAZUMEVANJE

CILJI

Učenec:

- : razvija zmožnost nebesednega sporazumevanja;
● SC (1.1.5.1)
- : spoznava pomen poslušanja in usvaja strategije uspešnega poslušanja;
● SC (1.1.5.1 | 3.1.3.2 | 3.1.3.3)
- : razvija zmožnost pogovarjanja z različnimi sogovorci (pogovarja se o znanih temah, izkušnjah in interesih) in usvaja temeljna načela dialoškega sporazumevanja (vikanje, tikanje, pozdravljanje, nagovor);
● SC (1.1.5.1)
- : razvija zmožnost tvorjenja povezovalnih neumetnostnih besedil po zgledu (pozdrav, vabilo, voščilo, čestitka);
● SC (1.1.5.1 | 4.1.3.1)
- : usvaja zmožnost vrednotenja svojega poslušanja, pogovarjanja in govorjenja.
● SC (1.1.4.1 | 3.3.2.1 | 3.3.5.2)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- zmožnost sporazumevanja pokaže tako, da:

- » razume nebesedna sporočila in jih tvori;
- » pozorno posluša sogovorca in se smiselno odziva;
- » sodeluje v pogovoru in upošteva načela dialoškega sporazumevanja;
- » tvori vabilo, voščilo ali čestitko (3. razred).

TERMINI

- besedni jezik
- nebesedni jezik
- vikanje
- tikanje
- pozdravljanje

SPREJEMANJE, RAZUMEVANJE IN TVORJENJE BESEDILA

CILJI

Učenec:

○: razvija zmožnost poslušanja (gledanja posnetih) in branja besedil ter usvaja značilnosti besedilnih vrst (opis, pripoved, novica, pozdrav, vabilo, voščilo, čestitka);

SC (1.1.4.1)

○: uči se uporabe enostavnih bralnih učnih strategij za razumevanje prebranega;

SC (1.1.4.1)

○: spoznava pomen neumetnostnih besedil v vsakdanjem življenju;

○: po poslušanju (gledanju) in branju izkazuje razumevanje besedila;

SC (1.1.4.1)

○: razvija kritično odzivanje na besedilo;

SC (1.1.4.1)

○: postavlja raznolika vprašanja o določeni temi;

○: razvija zmožnost ustnega in pisnega tvorjenja ob urejenem in neurejenem nizu slikovnega gradiva, ob doživetih in domišljijah dogodkih in ob opisovanju;

○: spoznava namen govornega nastopanja;

○: po zgledu prepozna pravila govornega nastopanja in sodeluje pri oblikovanju meril za načrtovanje, izvedbo in vrednotenje govornega nastopanja;

○: v pripravi na govorno nastopanje sodeluje pri izbiri teme in se navaja na izbiranje ustreznega gradiva;

○: ob učiteljevih vprašanjih prepozna bistvene podatke in pomembne podrobnosti iz besedila, oblikuje slikovni ali besedni zapis, se uri v predstavitvi, predstavlja izbrano temo;

○: razvija zmožnost vrednotenja svojega in sovrstniškega govornega nastopanja;

○: bere svoje besedilo z namenom, da ga izboljša;

○: razvija zmožnost vrednotenja svojega sprejemanja in tvorjenja neumetnostnih besedil ter na podlagi povratnih informacij načrtuje, kako bi jih izboljšal;

○: razvija in vrednoti čitljivost pisanja.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- izkaže razumevanje poslušanega in prebranega besedila tako, da:
 - » na podlagi vprašanj prepozna temo, okoliščine nastanka besedila (sporočevalca, naslovnika, kraj, čas) in sporočevalčev namen;
 - » najde bistvene podatke in pomembne podrobnosti;
 - » opiše zaporedje dogodkov;
 - » sklepa na osnovi podatkov iz besedila;
 - » s svojimi besedami povzame besedilo;
 - » postavlja in odgovarja na vprašanja, vezana na besedilo;
 - » vrednoti besedilo in utemelji svoje mnenje;
- v smiselnih okoliščinah tvori krajša in enostavnejša pisna besedila, kar izkaže tako, da:
 - » naredi smiseln načrt tvorjenja besedila;
 - » napiše razumljivo in zaokroženo besedilo;
 - » napiše jezikovno in slogovno pravilno besedilo;
 - » piše z rokopisno čitljivo pisavo;
 - » odpravi napake v lastnem besedilu;
- govorno nastopi z vnaprej pripravljeno temo tako, da:
 - » predstavi izbrano temo;
 - » uporabi ustrezen govor (jezikovno in slogovno ustrezen);
 - » po predhodno oblikovanih merilih vrednoti lasten govorni nastop in govorni nastop sovrstnikov.

TERMINI

◦ kraj ◦ čas ◦ govorni nastop ◦ pozdrav ◦ vabilo ◦ voščilo ◦ čestitka ◦ besedilo

BESEDILO, BESEDILNE VRSTE, BESEDILNE SKUPINE

CILJI

Učenec:

- 🟡: razvija zmožnost poslušanja (in gledanja) besedilnih vrst (pripoved, novica, opis);
SC (1.1.4.1)
- 🟡: razvija zmožnost pogovarjanja v osebnih in telefonskih pogovorih;
- 🟡: razvija zmožnost tvorjenja pripovedovalnih in opisovalnih besedil;
- 🟡: razvija zmožnost pisanja raznovrstnih besedil (vezana besedila, pripoved, opis);
- 🟡: razvija zmožnost branja z razumevanjem z različnimi vrstami neumetnostnih besedil (navadni ali elektronski dopis, seznam, novica, pripoved, opis);
- 🟡: razvija zmožnost govornega nastopanja z vnaprej napovedano temo in z različnimi besedilnimi vrstami (pripoved, obnova, opis).

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

-pokaže zmožnost sprejemanja (poslušanja in branja) tistih besedilnih vrst, ki so določene s tem učnim načrtom:

- » **pripoved o življenju vrstnikov ali znanih osebnosti;**
- » novica o aktualnem ali zanimivem dogodku;
- » **opisi, povezani s temami drugih predmetnih področij** (npr. opis sebe (1. razred), živali ali druge osebe (2. razred), predmeta, delovnika/tedna (3. razred));
- » dopis v navadni ali elektronski obliki (3. razred) (pozdrav, voščilo, vabilo) za prijatelja oz. prijateljico, sorodnika oz. sorodnico; sms);
- » seznam (urnik 2. razred, kazalo 3. razred);
- pokaže zmožnost tvorjenja (pisanje) tistih besedilnih vrst, ki so določene s tem učnim načrtom in jih je pred tem že prebral ali poslušal:
- » **vezana besedila** (npr. pripoved ob neurejenem nizu slik, nadaljevanje prebranega besedila);
- » besedila o dogodku;
- » besedila tiste vrste, ki so jo pred tem že prebrali, tj.: navadni ali elektronski dopis (pozdrav, voščilo, vabilo) za prijatelja oz. prijateljico, sorodnika oz. sorodnico;

- » **opisi** (npr. opis osebe in njenega delovnika, živali, predmeta ...);
- pokaže zmožnost tvorjenja (govorno nastopanje) tistih besedilnih vrst, ki so določene s tem učnim načrtom in jih je pred tem že prebral ali poslušal:
- » **priповed o tem, kar je doživel oz. je doživel izmišljeni otrok (3. razred);**
- » obnova knjige/risanke/filma/posnetka s spleta;
- » **opis** (npr. opis samega sebe (1. razred), živali ali druge osebe (2. razred), svojega delovnika/delovnika druge osebe, predmeta/igračke (3. razred).

TERMINI

- pripoved ◦ novica ◦ opis ◦ seznam ◦ pozdrav ◦ voščilo ◦ čestitka ◦ vabilo ◦ besedilo
- sms

SLOVENSKI JEZIK V PROSTORU IN DRUŽBI

OBVEZNO

OPIS TEME

Učenci v okviru te teme ozaveščajo značilnosti slovenskega jezikovnega prostora, zavest o prvem jeziku v večjezičnem okolju, spoznavajo jezikovne zvrsti in okoliščine za njihovo rabo. Razvijajo in krepijo svojo jezikovno, narodno in državljansko zavest. S tem oblikujejo svojo jezikovno identiteto, učijo se uporabljati jezik za razmišljanje ter za sporazumevanje in povezovanje z drugimi. Jezik jim daje občutek pripadnosti in kulturne zavesti. Z jeziki se oblikuje kulturni prostor različnosti. Učenci spoznavajo okoliščine za rabo knjižnega in neknjižnega jezika, prednosti prvega jezika pred drugimi jeziki in svoje razmerje do slovenščine.

SLOVENSKI JEZIKOVNI PROSTOR IN SLOVENSKI JEZIK V DRUŽBI

CILJI

Učenec:

- : spoznava položaj slovenščine kot državnega jezika v Republiki Sloveniji in razvija pozitiven odnos do svojega maternega [prvega] jezika;
- : spoznava pomen in vlogo maternega [prvega] jezika in ga primerja z drugimi jeziki;
- SC (1.1.3.2 | 1.2.1.1 | 1.3.5.1 | 1.3.2.1)
- : prepozna različne jezike (tuji jezik, jezik okolja) in podobnosti/razlike slovenskega jezika z drugimi jeziki/prvimi jeziki sovrstnikov;
- : spoznava smiselnost učenja jezikov.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » poimenuje svoj materni [prvi] jezik in ga loči od drugih jezikov, s katerimi je v stiku (maternih in tujih jezikov);
- » predstavi položaj slovenščine v Republiki Sloveniji.

TERMINI

- materni jezik
- tuji jezik
- državni jezik

JEZIKOVNE ZVRSTI SLOVENSKEGA JEZIKA

CILJI

Učenec:

- : spoznava okoliščine uporabe knjižnega jezika v nasprotju z rabo pogovornega jezika ali narečja;
- : uzavešča razlike v poimenovanju in načinu izgovorjave besed med knjižnim jezikom (uradne in formalne situacije) in neknjižnim jezikom (vsakdanje pogovorne situacije) ter okoliščine za njegovo rabo.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » predstavi okoliščine za rabo knjižnega jezika.

TERMINI

- knjižni jezik

UVOD V JEZIKOVNI SISTEM

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema je opredeljena kot uvod v jezikovni sistem in se v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju nanaša na razvijanje poimenovalne, skladenjske, pravorečne in pravopisne zmožnosti.

Poimenovalna zmožnost se nanaša na pravilno poimenovanja predmetov, oseb, krajev, dejanj in drugih konceptov. Učenci se učijo pravilno uporabljati besede in izraze za različne stvari in pojme, razvijajo besedišče in razumevanje pomenov besed. **Skladenjska zmožnost** opredeljuje pravilno sestavljanje povedi in uporabo slovničnih pravil. Učenci se učijo pravilno strukturirati povedi, uporabljati pravilne slovnične oblike in razumejo, kako se besede med seboj povezujejo.

Pravorečna zmožnost se navezuje na pravilno izgovorjene besed in povedi. Učenci pravilno izgovarjajo besede, uporabljajo pravilne naglase in intonacijo ter razvijajo fonološko zavedanje.

Pravopisna zmožnosti se nanaša na pravilno pisanje besed in uporabo jezikovnih pravopisnih pravil. Pri tem učenci pravilno pišejo besede, uporabljajo ločila, velike začetnice in druge pravopisne norme. Učenci ob praktičnih primerih in ustreznem vodenju pridobivajo vsebinska in procesna znanja za razvoj in krepitev svoje jezikovne zmožnosti. Cilje te teme vključujemo v vse ostale teme slovenščine, tako pri jezikovnem kot pri književnem pouku.

BESEDIŠČE

CILJI

Učenec:

🟡: razvija in utrjuje poimenovanje bitij, predmetov, dejanj idr. v slovenskem knjižnem jeziku;

🔴 (1.1.2.1)

🟡: razlaga pomene besed/besednih zvez in ob tem spoznava spletni Šolski slovar slovenskega jezika;

🔴 (1.1.2.1)

🟡: prepozna knjižne besede iz istega tematskega polja, z enakim pomenom, nadpomenke, podpomenke in protipomenke;

🔴 (1.1.2.2 | 3.1.3.2)

🟡: prepozna in tvori besede/besedne zveze;

🟡: tvori manjšalnice in ljubkovalnice, ženski par moškemu in obratno, samostalniške izpeljanke iz glagolov (za živega in neživega vršilca dejanja, za dejanje in prostor dejanja) ter pridevniške izpeljanke iz samostalnikov (za svojino in snovnost).

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

-ob besedilih izkaže poimenovalno zmožnost tako, da:

- » poimenuje bitja, predmete, dejanja ... na sliki s knjižnimi besedami in besednimi zvezami;
- » razloži dano besedo oz. besedno zvezo iz besedila;
- » k danim besedam priredi knjižne besede iz istega tematskega polja, z enakim pomenom, nadpomenke, podpomenke ter protipomenke;
- » tvori knjižne manjšalnice, ženski par moškemu poimenovanju in obratno ter samostalniške in pridevniške izpeljanke tistih vrst, ki so določene s tem učnim načrtom.

TERMINI

- slovar

SKLADNJA

CILJI

Učenec:

- : razvija zmožnost tvorjenja pomensko in oblikovno ustreznih enostavnih in večstavčnih povedi;
- : razvija zmožnost upovedovanja povezanih dejanj glede na čas sporočanja in se navaja na rabo časovnih prislovov;
- : usvaja različne vrste povedi glede na končno ločilo;
- : izboljšuje praktično obvladovanje slovnice;
- : se uči prepoznavati in odpravljati napake v pomensko in oblikovno neustreznih povedih.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

-ob delu z besedilom dokaže znanje s področja skladnje tako, da tvori pomensko in oblikovno ustrezne povedi in v njih pravilno uporablja:

- » samostalnike v pravilni skloni obliki;
- » pridevnike v pravilnem spolu, številu in sklonu ter ustrezno opisno in obrazilno stopnjevanje;
- » glagole v pravilni osebni, časovni in naklonski obliki;
- » časovne prislove;
- » predloge;

-tvori povedi s piko, klicajem in vprašajem.

TERMINI

- poved

PRAVOPIS

CILJI

Učenec:

○: usvaja pisanje besed z nekritičnimi in kritičnimi glasovi (s polglasnikom, z Ÿ, z nezvočnikom na koncu ali sredi besede);

SC (3.1.3.2)

○: usvaja rabo velike začetnice;

○: usvaja pisanje besed skupaj in narazen (ločen zapis predloga in naslednje besede, nikalnice pred glagolom);

○: usvaja rabo ločil (pike, vprašaja, klicaja in vejice pri naštevanju);

○: piše glavne in vrstilne števnike do sto z besedo in številko;

○: uči se odkrivati in odpravljati pravopisne napake;

○: razvija čitljivost pisanja.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

-pri tvorjenju povedi in besedil dokaže znanje pravopisa tako, da:

» piše besede z nekritičnimi in kritičnimi glasovi;

» uporabi ustrezno začetnico v začetku povedi, za slovenska lastna imena, svojilne pridevnike, izpeljane iz lastnih imen, znana slovenska zemljepisna lastna imena;

» piše predlog ločeno od naslednje besede, nikalnico ločeno od glagola;

» uporablja končna ločila (piko, vprašaj, klicaj);

» uporablja vejico pri naštevanju besed;

» piše glavne in vrstilne števnike (do 100) s številko in z besedo;

-pozna, razume in uporablja s tem učnim načrtom določene termine.

TERMINI

○ velika začetnica ○ pika ○ vprašaj ○ klicaj ○ vejica

PRAVOREČJE

CILJI

Učenec:

🟢: ob poslušanju razvija pravorečno zmožnost tako, da prepozna knjižno izreko in jo ločuje od izreke pogovornega jezika ali narečja;

SC (3.3.2.1)

🟢: razvija čim bolj knjižno izreko in razločno govorjenje.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

-dokaže pravorečno zmožnost tako, da:

» govori čim bolj knjižno, **razločno** in primerno glasno;

» v govorjenih besedilih upošteva stavčni poudarek in intonacijo.

KNJIŽEVNA BESEDILA IN ODZIV

OBVEZNO

OPIS TEME

Učenci s književnimi besedili razvijajo recepcijsko zmožnost z branjem/poslušanjem/gledanjem/uprizarjanjem in z govorjenjem/pisanjem ter razpravljanjem o njih. Sprejemanje književnih besedil v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju omogoča razvijanje prvotnega subjektivnega literarnoestetskega doživetja. V tem obdobju učenci spoznavajo različne literarne vrste in zvrsti.

Ob tem se oblikujejo skozi raznolike strategije branja in razumevanja besedil. Poleg tega je ključnega pomena tudi spodbujanje bralne kulture v literarnoestetskem spodbudnem okolju, ki omogoča razvijanje sposobnosti ustvarjalne komunikacije s književnim delom in o njem.

V času pouka berejo in poslušajo besedila, obiskujejo knjižnico, filmske, lutkovne in gledališke predstave ipd.

KNJIŽEVNA BESEDILA

CILJI

Učenec:

- : spoznava raznovrstna književna besedila po izbiri učitelja in učencev;
- : zaznava in doživlja čustvene sestavine ob poslušanju interpretativnega branja in pripovedovanja književnih besedil;
SC (3.3.2.1)
- : razvija recepcijsko zmožnost, tj. zmožnost doživljanja, razumevanja in vrednotenja književnih besedil;
SC (1.1.4.1)
- : primerja sporočila ilustracij in besedila v slikanici;
- : spoznava domišljajska in realistična besedila ter avtorska besedila in folklorno književnost;
- : bere krajša književna besedila in izrazi svoja občutja o prebranem;
- : dostopa do književnosti v digitalnem okolju in se po njej premika z uporabo preproste navigacije.
SC (4.1.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » zbrano posluša brano/posneto književno besedilo in se odzove nanj;
- » poimenuje različne vrste obravnavanih besedil;
- » prebere krajše književno besedilo in odgovarja na zastavljena vprašanja;
- » predstavi slikanico, ki je bila obravnavana pri pouku.

TERMINI

- književno besedilo
- slikanica
- ilustracija
- naslov
- avtor
- ilustrator

PRVINE KNJIŽEVNIH BESEDIL

CILJI

Učenec:

- razvija zmožnost predstavljanja književne osebe, vživljanja vanjo ter privzemanja njene vloge;
SC (3.3.4.1 | 3.3.4.2)
- prepozna glavno književno osebo in njeno vlogo v besedilu;
SC (3.3.4.1 | 3.3.4.2)
- ubeseduje/opisuje svojo predstavo književnih oseb in jih predstavlja na različne načine;
- prepozna, navaja in presoja motive za ravnanje književnih oseb in izraža lastno mnenje ter ga utemeljuje;
SC (3.3.4.1)
- književno osebo primerja s svojimi vsakdanjimi izkušnjami in s podobami iz drugih književnih besedil;
SC (4.3.1.1 | 4.3.2.1 | 4.1.3.1)
- razvija zmožnost doživljanja in razumevanja književnega prostora in časa, svojo predstavo ubeseduje ter jo primerja s predstavami vrstnikov;
- v besedilu in ilustracijah prepozna književni prostor in čas;
- povezuje doživljanje in razumevanje književnega prostora in časa s svojimi izkušnjami iz vsakdanjega življenja in iz drugih književnih besedil;
- ločuje realni in domišljjski svet, razlikuje pravljčni in realni književni prostor in čas;
- razumevanje dogajanja v književnem besedilu razvija tako, da obnavlja zaporedje dogodkov in jih prikazuje s sličicami in s povedmi;
- zaznava temo književnega besedila in jo vrednoti;
- povzema sporočilo teme književnega besedila;
- prepozna književna besedila na dano temo;
- opredeli avtorja književnega besedila.
SC (1.1.2.2)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » prepozna književne osebe, jih opiše s podatki iz besedila in jih primerja med seboj;

- » določi glavno književno osebo in opredeli, kakšna je njena vloga v besedilu;
- » predstavi književno osebo z njenimi značajskimi in drugimi lastnostmi;
- » tvori krajše zaokroženo besedilo o književni osebi;
- » opredeli književni čas (nekoč – danes);
- » s podatki iz besedila/ilustracij ubesedi predstavo književnega prostora;
- » tvori krajše zaokroženo besedilo o književnem prostoru in času;
- » ubesedi književno dogajanje v ustreznem zaporedju dogodkov (ob ilustraciji, ključnih besedah);
- » prepozna temo književnega besedila (3. razred);
- » tvori krajše zaokroženo besedilo o dogajanju in temi.

TERMINI

- glavna književna oseba ◦ književni prostor ◦ književni čas ◦ književno dogajanje

BRALNA KULTURA

CILJI

Učenec:

🟢: spoznava raznovrstno leposlovno bralno gradivo, razvija zanimanje za branje in vztrajanje pri branju;

SC (1.1.4.1 | 1.3.5.1 | 1.3.1.1)

🟢: uporablja različne lokacije bralnih virov (domača, šolska, splošna in digitalna knjižnica);

🟢: (ob skupnem branju) ozavešča pomen branja kot vrednote in razvija bralno kulturo;

SC (1.1.4.1)

🟢: razvija interes za sprejemanje raznovrstnih književnih besedil in jih priporoča vrstnikom;

SC (1.3.2.1)

🟢: razvija občutek sposobnosti branja različnih vrst besedil;

🟢: govori o svojih bralnih izkušnjah (npr. zakaj si je izbral določeno književno besedilo) in izraža svoje mnenje o prebranem.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Pri tej skupini ciljev ni standardov znanja.

TERMINI

◦ knjižnica ◦ knjižničar

ZVRSTI KNJIŽEVNOSTI IN PREDELAVE KNJIŽEVNIH BESEDIL

OBVEZNO

OPIS TEME

Razumevanje književnih besedil v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju temelji na doživljanju literarnoestetskih vrednot in bogatenju bralne kulture. Kot najprimernejša metoda dela se tudi za to priporoča šolska interpretacija umetnostnega besedila, ki omogoča poglobljeno analizo različnih literarnih zvrsti (pesništvo, pripovedništvo, dramatika). Ta metoda pripomore k razvoju bralnih strategij in kritičnega mišljenja, saj učence vodi skozi sistematično razumevanje in interpretacijo, usmerja pozornost na posamezne prezrte značilnosti (ali sestavine) besedil in njihovo doživljanje besedil. Koncept razumevanja bralnega gradiva zajema orientacijo v bralnem gradivu, poznavanje in obvladovanje smeri branja, poznavanje tiskanih in digitalnih gradiv, povezovanje besednega in slikovnega dela v besedilu z različnimi kodami sporočanja, ki omogočajo celostno branje multimodalnih besedil. Tako učenci skozi šolsko interpretacijo spoznavajo bogastvo književnosti in razvijajo pozitiven odnos do branja. Učitelj načrtuje izbiro raznovrstnih umetnostnih besedil, ki bodo učencem omogočila doživljanje različnih literarnih zvrsti/vrst in tematik.

PESNIŠTVO

CILJI

Učenec:

- 🟡: posluša/bere in doživlja pesmi ter v njih zaznava pesemske prvine (zvočnost, rimo in ritem);
 - 🟡: doživlja interpretativno prebrano pesem in se nanjo čustveno odziva;
 - 🟡: spoznava zgradbo pesmi (drugačna oblika kot druga besedila, kitice in verzi) in zaznava njene posebnosti (npr. likovna oblikovanost pesemskega besedila);
 - 🟡: prepozna temo pesmi ter opredeli tematsko (osrednjo) besedo v pesmi in niza svoje asociacije nanjo;
- SC (3.3.4.1 | 3.3.4.2)

- : primerja pesem na ravni teme z že poslušanimi oz. prebranimi besedili ter išče podobnosti in razlike;
- : izbere pesem iz pesniške zbirke in svojo izbiro utemelji;
- : zaznava čustvene sestavine pesmi (vesela, žalostna) in čustveno obarvane besede;
- SC (3.1.1.1)
- : povezuje zvočnost besede in zvočno slikanje (onomatopoiijo) s podobami, ki jih vzbuja besedilo;
- : ločuje pomensko podobne besede in razlaga pomen manj običajnih besed.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » predstavi zgradbo pesmi (število in dolžino kitic);
- » poišče rime v pesmi in tvori rime;
- » predstavi razpoloženje v pesmi;
- » s svojimi besedami izrazi razumevanje pesmi (tema, osrednja tematska beseda, naslov);
- » predstavi tematiko pesmi.

TERMINI

- pesem ○ pesnik ○ pesniška zbirka ○ kitica ○ rima

PRIPOVEDNIŠTVO

CILJI

Učenec:

- 🟢: posluša/bere in doživlja pripovedno književno besedilo;
 - 🟢: spoznava, opisuje in povzema značilnosti različnih fantazijskih književnih vrst in realističnih zgodb;
 - 🟢: ločuje pravljico od realistične pripovedi;
 - 🟢: spoznava in prepoznava razlike med domišljijским in realnim svetom v pripovednih književnih besedilih.
- 🔴 (3.1.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » prepozna prvine pravljice;
- » loči pravljico od realistične zgodbe.

TERMINI

- pravljica
- realistična zgodba
- pisatelj

DRAMATIKA

CILJI

Učenec:

- prepozna dramsko besedilo in ga loči od pripovednega in pesemskega besedila;
- bere krajše dramsko besedilo, v besedilu razlikuje navedbo osebe od njenega dramskega govora;
- se vživlja v književno osebo in pri tem poišče primeren glas zanjo ter ga po potrebi spreminja.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » prepozna dramsko besedilo;
- » razlikuje dramski govor osebe od navedbe osebe in stranskega besedila/didaskalij.

TERMINI

- dramsko besedilo

PREDELAVE KNJIŽEVNIH BESEDIL

CILJI

Učenec:

🔵: posluša in gleda ter izraža svoje doživljanje, razumevanje in vrednotenje lutkovne in gledališke predstave, igranega in animiranega filma ter radijske igre;

SC (1.3.1.1)

🔵: oblikuje domišljjsko predstavo oseb, na podlagi posebnosti njihove govorice in zvočne opreme, dogajalnega prostora in poteka dogajanja radijskega besedila;

SC (3.3.4.1)

🔵: spoznava gledališče kot kulturno ustanovo in vzpostavlja odnos do kulture in umetnosti;

SC (1.3.1.1 | 1.3.2.1)

🔵: zaznava in razume potek dogajanja v predstavi, opiše književne osebe ter kraj in čas dogajanja;

🔵: sporočilo predstave povezuje s svojimi izkušnjami (tudi z bralnimi);

SC (1.3.4.1)

🔵: prepozna značilnosti in posebnosti igranega in animiranega filma ter se zaveda razlik med enim in drugim medijem;

🔵: vrednoti razliko med interpretacijo zgodbe v igranem in animiranem filmu glede na določene kriterije;

🔵: prepozna gradnike vizualnih in zvočnih podob, ki so lahko nosilci pomenov;

🔵: spozna in bere izvirni strip in predelave;

SC (1.1.4.1)

🔵: primerja književne predelave besedil (strip, igrani in animirani film) z izvirnim književnim besedilom.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

» s svojimi besedami razloži, zakaj se je v predelanem književnem besedilu nekaj zgodilo;

» izrazi razumevanje predelave književnega besedila (lutkovna ali gledališka predstava, igrani ali animirani film, radijska igra) in ga vrednoti.

TERMINI

- lutkovna predstava
- gledališka predstava
- igralec
- oder
- radijska igra
- animirani film
- igrani film

(PO)USTVARJANJE OB KNJIŽEVNIH BESEDILIH

OBVEZNO

OPIS TEME

(Po)ustvarjanje ob književnih besedilih in medijskih predelavah je ključno za celostni razvoj učencev v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju. Učenci razvijajo govorno in pisno izražanje ter interpretativno branje. Učitelj je govorni in bralni zgled. Načrtuje dejavnosti, pri katerih učenci po poslušanih/prebranih književnih besedilih in gledanih priredbah književnih besedil ustvarjajo svoja književna besedila, ilustracije in dramatizacije. S tem razvijajo domišljijo, jezikovne spretnosti in ustvarjalnost ter poglobljajo razumevanje književnih besedil in medijskih predelav. Učitelj vodi učence pri primerjavi izvirnih del in medijskih predelav ter spodbuja njihovo kritično mišljenje in vrednotenje. Učenci razvijajo pozitiven odnos do književnosti in medijev, hkrati pa razvijajo lastno ustvarjalnost in sporazumevalno zmožnost.

Razvijanje zmožnosti govorjenja, tj. pogovarjanja in govornega nastopanja, učencev je proces, ki vsebuje več korakov. Učenci po zgledu (npr. učiteljevem nastopu, slišnem posnetku besedila) razmišljajo o slišnem (razločno in naravno govorjenje, ritem, hitrost, glasnost) in videnem (očesni stik, mimika obraza, kretnje rok, gibanje po prostoru) ter uri govorjenje na podlagi iste oz. podobne teme. Učenci berejo polglasno, glasno in tiho. Z učenjem interpretativnega branja razvijajo odnos do književnih besedil in motiviranost za branje ter sproščeno naravno glasno branje. Učitelj jih spodbuja k večkratnemu branju istega besedila na različne načine.

GOVORNO IN PISNO (PO)USTVARJANJE

CILJI

Učenec:

- predlaga različne naslove za znana književna besedila in tvori naslov za svoje besedilo;
- razvija zmožnost obnove že slišnega/prebranega književnega besedila s svojimi besedami;
- razvija zmožnost tvorjenja govornega besedila o stvarnih in domišljjskih svetovih;
- razvija zmožnost tvorjenja pravljice po zgledu klasične pravljice;
- razvija zmožnost tvorjenja realistične zgodbe;
- po vzorcu iz pesmi tvori ritmična besedila, rime, kitice (tudi onomatopoijske);

🟡: iz besedila po vzorcu tvori besede, sopomenske nize, asociacije ob besedah, prilastke ob tematskem jedru, izmišlja si nove besede;

🟡: razvija zmožnost govornega nastopanja z vnaprej izbranim književnim besedilom;

🟡: uporablja različne multimodalne izraze (z besedami, sliko, glasbo, animiranimi podobami) za upodobitev svoje domišljajske predstave o književnih osebah, njihovem ravnanju, okoliščinah, kot so kraj, čas dogajanja, ki jih prepozna iz književnega besedila;

SC (4.3.2.1 | 4.3.1.1 | 4.3.3.1)

🟡: razvija zmožnost predelave književnega besedila (zgodbo v pesem ali dramsko besedilo, pesem v zgodbo), oz. v drugi medij (npr. ilustrira pesem/zgodbo, tvori strip, slikopis, predstavo s prstnimi lutkami, kamišibaj, animirani film).

SC (4.3.1.1 | 4.1.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- tvori ustna in pisna besedila:

» ob slikanici (z besedilom ali brez) s svojimi besedami pripoveduje zgodbo (1. razred);

» po poslušanem/gledanem/prebranem književnem besedilu ga obnovi/tvori izpuščeni del/njegovo nadaljevanje (2., 3. razred);

» po poslušanju/branju pravljice tvori njeno nadaljevanje (1., 2. razred) oz. tvori pravljico z njenimi značilnostmi (3. razred);

» realistično zgodbo, v kateri je dogajanje podobno tistemu iz njegovega sveta (3. razred);

» recitira/deklamira pesem (1. in 2. razred) in s posebno govorico izraža razpoloženje (3. razred);

» govorno nastopa z vnaprej izbranim književnim besedilom tako, da razločno in naravno govori ter upošteva zborna izreko;

» predstavi svoje (po)ustvarjalno besedilo pesemskega, pripovednega ali dramskega besedila v različnih medijih (3. razred).

TERMINI

◦ ilustracija ◦ strip ◦ slikopis ◦ lutka ◦ naslov

INTERPRETATIVNO BRANJE

CILJI

Učenec:

- razločno bere z upoštevanjem zvočne prvine govora;
- po zgledu razvija branje književnega besedila (npr. posnema razpoloženje književnih oseb in dogajanja);
- po glasnem branju književnega besedila razvija vrednotenje svojega branja in branja sovrstnikov.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Ta skupina ciljev nima standardov znanja.

TERMINI

- doživeto branje

KNJIŽEVNOST V PROSTORU IN ČASU

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema zajema usvajanje književnega znanja v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju osnovne šole, ki je ključno za razvoj bralne kulture in ljubezni do knjig. Procesno usvajanje književnega znanja vključuje postopno spoznavanje literarnih zvrsti, razumevanje osnovnih literarnih pojmov in razvijanje sposobnosti interpretacije besedil ter poustvarjanje književnih besedil. Učitelj naj spodbuja učence k aktivni rabi književnih znanj skozi različne dejavnosti, kot so poslušanje in odzivanje, branje, pripovedovanje, dramatizacija in poustvarjanje, npr. ustvarjalno pisanje. S tem učenci pridobivajo literarnovedno znanje, ki ga lahko uporabljajo v različnih kontekstih, kar krepi njihovo razumevanje in izražanje.

Učenci naj poslušajo in berejo tudi celotna avtorska dela, primerna njihovim zmožnostim in interesom.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Učenci razvijajo zmožnosti razumevanja in doživljanja književnih besedil in pridobivajo literarnovedna znanja.

V šoli preberejo:

- » celovite kakovostne slikanice, ki so lahko kratke realistične zgodbe, kratke fantastične zgodbe, basni, mite, pripovedke idr. (od katerih naj bodo tudi take s problemsko tematiko),
- » vsaj eno zbirko slovenskih ljudskih pesmi,
- » vsaj eno celovito zbirko pravljic (npr. pravljice bratov Grimm),
- » besedila avtorjev otroške književnosti: Nika Grafenauerja, Otona Župančiča, Toneta Pavčka, Srečka Kosovela, Kajetana Koviča (poezijo in/ali prozo), Ele Peroci, Svetlane Makarovič, Lile Prap ter vsaj še eno besedilo sodobnega avtorja/sodobne avtorice po izbiri učitelja/učiteljice ter učencev in učenk (npr. Ferija Lainščka, Anjo Štefan, Primoža Suhodolčana, Petra Svetino),
- » vsaj eno kakovostno dramsko besedilo (ki si ga lahko ogledajo tudi kot predstavo).

USTVARJALCI IN NJIHOVA KNJIŽEVNA DELA TER SLOVSTVENA FOLKLORA

CILJI

Učenec:

- : spoznava avtorje otroške književnosti in njihova književna besedila/dela ter ilustratorje književnih del;
- : spoznava slovstveno folkloro (ljudske pesmi (tudi izštevanka in zafrkljivke) in slovenske ljudske pravljice in pripovedke).

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » **pozna**, razume in ovrednoti **književna besedila obvezno obravnavanih književnikov in književnic, izbrane slovenske ljudske pravljice ter pravljice bratov Grimm;**
- » **pozna**, razume in ovrednoti **vsaj eno besedilo sodobnega avtorja/sodobne avtorice po izbiri učitelja ter učencev;**
- » **pozna**, razume in ovrednoti **najmanj eno celovito kakovostno slikanico na posamezni razred ter najmanj eno kakovostno dramsko besedilo (lahko tudi predstavo);**
- » **pozna slovenske ljudske pesmi** in njihove značilnosti;
- » **uporabi ljudsko pesem v različnih kontekstih (npr. petje, recitiranje);**
- » **pozna slovenske ljudske pravljice in pripovedke** ter njihove značilnosti;
- » **uporabi slovensko ljudsko pravljico in pripovedko v različnih kontekstih (npr. pripovedovanje, dramatizacija);**
- » **uporabi izštevanko v igri.**

TERMINI

- ljudska pravljica ○ ljudska pesem ○ izštevanka ○ pripovedka

LITERARNOVEDNI IZRAZI

CILJI

Učenec:

🟢: razvija razumevanje in uporabo literarnoteoretičnih pojmov.

🔴 (1.1.2.2)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

-prepozna, razume in uporabi literarnoteoretične pojme:

» naslov, pisatelj, pravljica, pripovedka, realistična zgodba, ilustrator, ilustracija;

» pesnik, pesem, kitica (2. razred), rima (2. razred), izštevanka;

» predstava (gledališka in lutkovna), igralec, oder, igrani film, animirani film;

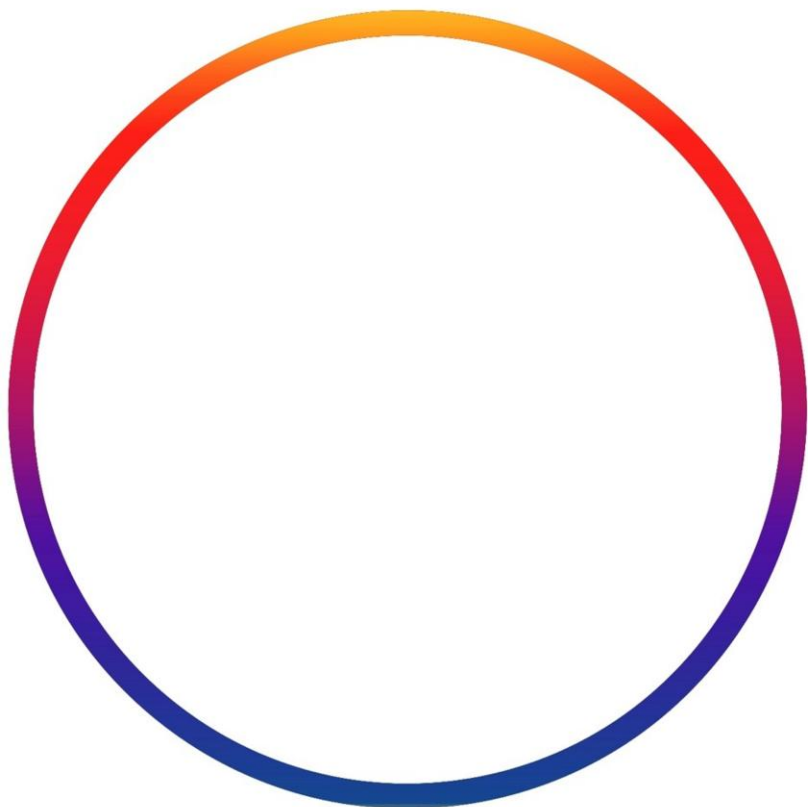
-pozna, razume in uporablja s tem učnim načrtom določene termine.

TERMINI

- naslov ◦ pisatelj ◦ pravljica ◦ pripovedka ◦ realistična zgodba ◦ ilustrator ◦ ilustracija
- pesnik ◦ pesem ◦ kitica ◦ rima ◦ izštevanka ◦ predstava ◦ igralec ◦ oder ◦ igrani film
- animirani film

MATEMATIKA

PRVO VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO OBDOBJE

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

ARITMETIKA IN ALGEBRA

OBVEZNO

OPIS TEME

Pri temi Aritmetika in algebra učitelj vpelje učence v svet števil in osnovnih računskih operacij. Obravnava množice naravnih števil s številom nič (v nadaljevanju $\mathbb{N}_0$) in računskih operacij se vertikalno nadgrajuje s postopno razširitvijo do 1000. Učenci razvijajo številske predstave z razvrščanjem, prirejanjem in preštevanjem konkretnega materiala ter postopoma prehajajo na grafično in simbolno raven. Učenci se navajajo na delo s konkretnim materialom tako, da jih učitelj sistematično vodi do usvojitve rutin in samostojnega dela pri tem.

Racionalna števila učenci izkustveno spoznavajo kot dele celote na predmetih in z modeli ter jih zapišejo v obliki ulomka. V življenjskih in matematičnih okoliščinah prepoznavajo različne vrste zaporedij.

Aritmetične vsebine obravnavajo tako, da pri tem razvijajo matematično mišljenje, matematične ideje in povezujejo znanje. Pridobljena znanja učenci uporabijo pri reševanju besedilnih in problemskih nalog.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Vpeljava naravnih števil s številom nič se skozi celotno osnovnošolsko izobraževanje vertikalno nadgrajuje, kar se v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju kaže v postopni razširitvi množice števil, ki je značilna za posamezni razred (1. razred: do 20; 2. razred: do 100; 3. razred: do 1000). Učitelj glede na predznanje učencev in njihove zmožnosti delo diferencira in tako omogoča, da v 1. razredu razvijajo številske predstave v množici naravnih števil do 100, v 2. razredu pa do 1000.

V 1. razredu učenci spoznajo najprej števila do 10 in nato še do 20 ter jih seštevajo in odštevajo. Število 0 spoznajo na dva različna načina: kot odsotnost elementov in kot razliko dveh enakih naravnih števil. Standard znanja je sicer omejen na računanje do 20 brez prehoda, učitelj pa uvaža tudi že računanje s prehodom ob konkretnih reprezentacijah, ki pa ga ne ocenjuje.

V 2. razredu učenci spoznajo množico naravnih števil ($\mathbb{N}_0$) do 100 s številom nič, nadgradijo seštevanje in odštevanje v $\mathbb{N}_0$ do 100. Učenci naj bi ob koncu 2. razreda računali s prehodom do 100, kot minimalni standard je opredeljeno seštevanje in odštevanje brez prehoda.

V 3. razredu učenci spoznajo števila do 1000 in usvojijo seštevanje in odštevanje do 1000 najprej z ustnim, nato še s pisnim algoritmom. Pri pisnem odštevanju uporabljamo postopek, ki temelji na pravilu razlike. Ob koncu 3. razreda izkažejo znanje seštevanja in odštevanja do 1000 s prehodom in kot minimalni standard računanje do 1000 brez prehoda. Učenci spoznajo novi

računski operaciji množenje in deljenje in do avtomatizma usvojijo zmnožke (do $10 \cdot 10$) ter količnike.

Pri spoznavanju novih računskih operacij učitelj le-te naveže na že poznane operacije in utrjuje povezave med njimi: seštevanje in odštevanje kot nasprotni operaciji, množenje in deljenje kot obratni operaciji in množenje kot seštevanje enakih seštevancev.

Dele celote učitelj v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju obravnava na konkretni in slikovni ravni, pri čemer uporablja raznovrstne reprezentacije (ploskovni, dolžinski model in model množic), v 3. razredu doda simbolni zapis. Ploskovni model je model s poudarjenima dvema dimenzijama (krožni model, pravokotni model, kvadratna mreža $10 \cdot 10$, Dienesova ponazorila). Dolžinski model je model s poudarjeno eno dimenzijo tj. dolžino (dolžinski trakovi, številski poltrak). Model množice je model, kjer je celota ponazorjena z naborom predmetov.

Pri skupini ciljev Zaporedja učitelj z učenci obravnava dva tipa situacij: ponavljajoče in rastoče (padajoče) zaporedje. V 1. in 2. razredu je poudarek na ponavljajočih zaporedjih (vzorcih), ki jih učenci prikazujejo s konkretnim materialom. V 3. razredu naj učenci spoznavajo in raziskujejo rastoča zaporedja (slikovna zaporedja in zaporedja, ki izhajajo iz večkratnikov števil).

Učitelj učence že v 1. razredu postopoma vpeljuje v reševanje besedilnih nalog, v obliki kombinacije slike in besedila, ki izhaja iz življenjskih situacij. Opisu situacije sledi vprašanje, ki je ciljno usmerjeno. Pri reševanju učenci uporabljajo že prej usvojeno matematično znanje (npr. uporaba računske operacije). V 3. razredu se učenci postopoma vpeljujejo v reševanje problemskih nalog, ki so opredeljene kot naloge, v katerih ne poznajo poti do rešitve in jo morajo samostojno načrtovati.

NARAVNA ŠTEVILA IN ŠTEVILO 0

CILJI

Učenec:

- 🟡: razvija številske predstave ob razvrščanju, prirejanju in preštevanju konkretnega materiala;
- 🟡: prehaja med različnimi reprezentacijami števila (konkretna, grafična in simbolna);
- 🟡: preko življenjskih situacij razvija razumevanje različnih pomenov števila;
- 🟡: razvija zmožnosti ocenjevanja moči množice;
- 🟡: spoznava velikostne odnose v $\mathbb{N}_0$ ter števila primerja in ureja;
- 🟡: spoznava lastnosti števil: sodo in liho število;

○: razvija razumevanje o sistemu mestnih vrednosti, v katerem položaj števke vpliva na vrednost števila (E, D, S, T);

○: zaokrožuje števila na D in S;

○: pri sporočanju uporablja matematični jezik za poimenovanje števil in odnosov med števili ter ustrezne simbole.

SC (1.1.2.2)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

1. razred

- » šteje in predstavi števila do 20 na različne načine;
- » prebere in s številko zapiše števila do 20 vključno s številom 0;
- » primerja in uredi naravna števila do 20 ter določi predhodnik in naslednik števila.

2. razred

- » šteje in predstavi števila do 100 na različne načine;
- » prebere in s simbolom ter desetiškim enotama E in D zapiše števila do 100;
- » primerja naravna števila do 100 ter odnose med števili zapiše s simboli ($=$, $<$, $>$);
- » uredi naravna števila do 100, določi predhodnik in naslednik ter uporabi oba izraza;
- » prebere in zapiše vrstilne števnike do 20.

3. razred

- » predstavi naravna števila do 1000 s strukturiranim materialom in prehaja med različnimi reprezentacijami;
- » prebere in s številko ter desetiškimi enotami zapiše števila do 1000;
- » primerja naravna števila do 1000 in odnose med števili zapiše s simboli ($=$, $<$, $>$);
- » uredi naravna števila do 1000 ter določi predhodnik in naslednik;
- » loči soda in liha števila.

TERMINI

- število ○ številka ○ števka ○ je večje ○ je manjše ○ je enako ○ enica ○ desetica ○ stotica
- tisočica ○ predhodnik ○ naslednik ○ sodo število ○ liho število

RAČUNSKÉ OPERACIJE Z NARAVNIMI ŠTEVILI IN ŠTEVILOM 0

CILJI

Učenec:

- 🟢: razvija učinkovite postopke za seštevanje, odštevanje, množenje in deljenje naravnih števil;
- 🟢: razume povezave med računskimi operacijami in njihovimi lastnostmi;
- 🟢: uporablja vsakdanji in matematični jezik pri predstavljanju lastnih strategij računanja ter reševanju in oblikovanju matematičnih besedilnih nalog;
- 🔴 SC (1.1.2.1 | 1.1.2.2)
- 🟢: poišče manjkajoče število v računih seštevanja, odštevanja, množenja in deljenja;
- 🟢: razvija razumevanje pojma enakosti;
- 🟢: se uvaja v reševanje besedilnih nalog;
- 🔴 SC (1.1.4.1)
- 🟢: rešuje problemske naloge, ki se nanašajo na realno ali matematično situacijo (kontekst), pri tem uporablja različne strategije reševanja;
- 🔴 SC (4.1.2.1 | 3.1.4.2)
- 🟢: rešuje problemske naloge z več možnimi rešitvami, različnimi načini reševanja ter preveč ali premalo podatki;
- 🔴 SC (5.1.2.1 | 5.1.2.2 | 3.1.3.3)
- 🟢: opisuje načine sklepanja in uporabljene strategije pri reševanju besedilnih in problemskih nalog.
- 🔴 SC (1.1.2.2 | 2.2.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

1. razred

- » sešteje in odšteje števila do 10;
- » sešteje in odšteje števila v množici naravnih števil do 20 brez prehoda;
- » določi pare števil, ki dajo enako vsoto (poudarek na vsoti 10);
- » uporabi zakon o zamenjavi števil v računih seštevanja.

2. razred

- » sešteje in odšteje števili v množici naravnih števil do 20 (s prehodom);
- » sešteje in odšteje števila v množici naravnih števil do 100 brez prehoda;
- » sešteje in odšteje števila v množici naravnih števil do 100 s prehodom;
- » poišče manjkajoče število: $a \pm _ = b$ in $_ \pm a = b$ v množici naravnih števil do 20;
- » uporabi zakon o zamenjavi in združevanju števil pri seštevanju;
- » uporabi računski operaciji seštevanja in odštevanja pri reševanju besedilnih nalog.

3. razred

- » ustno sešteje in odšteje števila v množici naravnih števil do 100 (s prehodom);
- » pisno sešteje in odšteje števila v množici naravnih števil do 1000 brez prehoda;
- » sešteje in odšteje števila v množici naravnih števil do 1000 (s prehodom);
- » poišče manjkajoče število: $a \pm _ = b$ in $_ \pm a = b$ v množici naravnih števil do 100;
- » pozna do avtomatizma zmnožke in količnike v obsegu do $10 \cdot 10$;
- » pozna večkratnike v okviru poštevance $10 \cdot 10$;
- » poišče manjkajoče število: $a \cdot _ = b$, $_ \cdot a = b$, $a : _ = b$ in $_ : a = b$ ($a \neq 0$) v okviru poštevance;
- » izračuna vrednost številskega izraza brez oklepaja do 100;
- » uporabi zakon o zamenjavi in združevanju pri seštevanju in množenju dveh ali več števil;
- » uporabi računske operacije pri reševanju besedilnih in problemskih nalog.

TERMINI

- seštevanje ◦ odštevanje ◦ množenje ◦ deljenje ◦ plus ◦ minus ◦ krat ◦ deljeno ◦ vsota
- razlika ◦ zmnožek ◦ količnik ◦ manjkajoče število

RACIONALNA ŠTEVILA

CILJI

Učenec:

O: razvija sposobnost prepoznavanja delov celote na konkretni in grafični ravni s pomočjo ploskovnih in dolžinskih modelov ter modelov množic;

O: razvija zmožnost delitve celote na enake dele oz. sestavljanja celote iz enakih delov.

SC (3.1.4.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

1. razred:

» prepozna polovico in četrtno na konkretnih modelih.

2. razred:

» prepozna polovico, četrtno in osmino na konkretnih modelih;

» s pomočjo modelov sestavi celoto iz enakih delov celote;

» razdeli celoto na enake dele (polovica, četrtna, osmina).

3. razred:

» prepozna en del celote (od $\frac{1}{2}$ do $\frac{1}{10}$) na ploskovnih, dolžinskih modelih in na modelih množice;

» zapiše en del celote z matematičnim simbolom: $\frac{1}{2}, \frac{1}{3}, \frac{1}{4}, \dots, \frac{1}{10}$;

» prepozna več kot en del celote na ploskovnih in dolžinskih modelih (dve tretjini, tri četrtine, dve četrtini);

» razdeli celoto na ploskovnih in dolžinskih modelih ter modelih množice na polovico, tretjino, četrtno, šestino in osmino.

TERMINI

◦ celota ◦ del celote ◦ polovica ◦ četrtna ◦ osmina ◦ tretjina ◦ šestina ◦ petina ◦ desetina
◦ devetina ◦ sedmina

ZAPOREDJA

CILJI

Učenec:

○: prepozna pravilo zaporedja ter ga ubesedi;

SC (1.1.2.2)

○: napove člen zaporedja;

○: prepozna zaporedja z enakim pravilom;

○: razvija algebrsko mišljenje tako, da opazuje zakonitosti številskih izrazov in relacij ter oblikuje pravilo/posplošitev le-teh.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

1. razred

» prepozna pravilo ponavljajočega zaporedja in ga nadaljuje.

2. razred

» prepozna pravilo ponavljajočega zaporedja in ga nadaljuje;

» oblikuje ponavljajoče zaporedje in opiše pravilo.

3. razred

» prepozna in nadaljuje preprosta slikovna in številka zaporedja, ki so vezana na večkratnike števil.

TERMINI

○ zaporedje ○ člen zaporedja ○ gradnik zaporedja ○ pravilo zaporedja

GEOMETRIJA IN MERJENJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Geometrija in merjenje pomagata učencem razvijati prostorske predstave in prostorsko razmišljanje. Pri pouku geometrije je zelo pomembno, da učenci delajo s konkretnimi materiali tako pri prosti igri v začetnem obdobju, ko ustvarjalno gradijo z modeli (telesa, liki), in v nadaljevanju ob usmerjeni didaktični igri, pri kateri rešujejo preproste izzive. Področje, ki pripomore k izgradnji prostorskih predstav, je orientacija v prostoru in na ravnini. Skupino ciljev Orientacija in prostorska vizualizacija je treba povezati s pridobivanjem znanja z drugih področij, npr. geometrijski elementi, merjenje, številske predstave, transformacije, grafični prikazi itd. Učenci spoznajo osnovna geometrijska telesa, geometrijske like in črte, jih poimenujejo, opisujejo, primerjajo in razvrščajo. Pomembno je, da geometrijske elemente prepoznavajo v različnih položajih v ravnini in prostoru (z različnih perspektiv).

Pri merjenju učenci pridobivajo spretnost merjenja in ocenitve dolžine, mase, prostornine in časa. Temeljna dejavnost je merjenje z nestandardnimi (relativnimi in konstantnimi) in standardnimi enotami. Pri tem uporabljajo različne merilne instrumente, se navajajo na natančnost merjenja in izražanja meritev.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Geometrijski elementi

Pri vpeljavi **geometrijskih elementov** (telesa, liki, črte) sledimo razvojni Van Hielovi teoriji o razvoju geometrijskih pojmov (dodati vir), po kateri je otrok najprej na vizualni stopnji, kar pomeni, da telesa in like zaznava kot celoto, šele nato sledi postopen prehod na analitično stopnjo, ko prične prepoznavati lastnosti geometrijskih teles. Najprej pri učencih gradimo predstavo o liku v splošnem in ne zožimo prehitro pojma lik zgolj na osnovne štiri geometrijske like (kvadrat, trikotnik, krog in pravokotnik).

Pri spoznavanju lastnosti teles je kot poseben primer treba izpostaviti stožec, za katerega je značilna pogosta napačna predstava, da ima eno oglišče, kar pa ne drži. Stožec ima vrh. Podobna situacija se pojavi pri likih, kjer je pogosta napačna predstava, da ima krog eno stranico, kar tudi ne drži. Krog je omejen s krivo sklenjeno črto, ki jo učenci podrobneje spoznajo v 2. vzgojno-izobraževalnem obdobju in jo poimenujejo krožnica.

Prostorska vizualizacija in orientacija

Pri **orientaciji** v 1. razredu najprej obravnavamo primere, ko je učenec v centru glediščne točke in usvaja temeljne pojme iz orientacije. Učenci najprej opredelijo položaj predmeta glede na sebe

oz. glede na druge predmete in se znajo pri opisu položajev pravilno izražati s pojmi, nato se premikajo po navodilih po prostoru in navodila za premikanje tudi sami oblikujejo, orientirajo se na ravnini npr. na listu papirja in hkrati razvijajo strategije branja poti, labirintov in mrež. Šele v 2. razredu preidemo na primere, ko se mora učenec vživeti v glediščno točko neke druge osebe in si predstavljati, kakšen bi bil objekt videti z različnih zornih kotov. Ob koncu prvega vzgojno-izobraževalnega obdobja že lahko berejo in se orientirajo po prilagojenih zemljevidih v koordinatnih mrežah (pomikajo se po poljih).

Orientacija se nanaša na situacije, ko objekt ostane fiksni in si v mislih predstavljamo, da smo spremenili zorni kot gledanja, pri prostorski vizualizaciji pa v mislih delamo z objektom samim (npr. v mislih zavrtimo, prezrcalimo, prerežemo ... del objekta ali cel objekt). Pri **prostorski vizualizaciji** pričnemo s primeri prepoznavanja gradnikov, ki se jih ne vidi, na preprostih konstrukcijah iz kockastih gradnikov, ki so lahko enotske kocke, link kocke, lesene kocke itd.

Transformacije

V 1. vzgojno-izobraževalnem obdobju je ta skupina ciljev omejena le na obravnavo simetrije. Izhajamo iz realnih primerov simetrije v vsakdanjem življenju, vendar pa je nujno treba v nadaljevanju matematične obravnave preiti izključno na primere ravninske simetrije, saj le tako lahko učenec z različnimi tehnikami preveri, ali so oblike osno simetrične ali ne (tehnika prepogibanja, zrcaljenja).

Merjenje

Pri vpeljavi katerekoli veličine sledimo 4 metodičnim korakom: 1. primerjanje, 2. merjenje z relativno mersko enoto, 3. merjenje s konstantno nestandardno mersko enoto, 4. merjenje s standardno enoto. V 1. vzgojno-izobraževalnem obdobju se ti metodični koraki nanašajo na pet različnih veličin: dolžino, maso, prostornino, čas in denar. Pri vseh veličinah je treba razvijati predstave o merskih enotah, ki naj vključujejo procese zaokroževanja in ocenjevanja veličine. Vsebinsko naj se izkoristi za reševanje realnih matematičnih problemov, ki prav tako pripomorejo k razvijanju predstav in občutka za uporabnost vsebine v življenju.

GEOMETRIJSKI ELEMENTI

CILJI

Učenec:

- 🟦: razvija sistematično opazovanje in razlikuje med osnovnimi geometrijskimi elementi: telo, lik, črta;
- 🟦: razvija komunikacijske procese tako, da poimenuje, pojasnjuje, postavlja vprašanja ter pri opisu geometrijskih elementov uporablja vsakdanji in matematični jezik;

SC (1.1.2.2)

- : razvija spretnost uporabe geometrijskega orodja;
- : prepozna in riše črte ter like v različnih legah;
- : raziskuje lastnosti teles, likov in črt;
- : razvija strategije reševanja geometrijskih problemov in predstavi lasten način reševanja.

SC (3.3.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

1. razred

- » loči telesa in like;
- » **prepozna**, poimenuje in nariše **ravno, krivo črto, sklenjeno in nesklenjeno črto**.

2. razred

- » **prepozna** in poimenuje **osnovna geometrijska telesa: kocka, kvader, krogla, stožec, valj** in piramida;
- » **prepozna**, poimenuje in nariše **osnovne geometrijske like: kvadrat, pravokotnik, krog in trikotnik**;
- » **prepozna**, poimenuje in nariše **lomljeno črto**.

3. razred

- » **poimenuje** in opiše **geometrijsko telo** z njegovimi lastnostmi: oglišče, rob, ploskev, vrh;
- » **prepozna** in nariše **različne večkotnike ter jih poimenuje glede na število stranic**;
- » **poimenuje** in opiše **lik** z njegovimi lastnostmi: stranica, oglišče, kriva črta;
- » reši geometrijske probleme.

TERMINI

- geometrijsko telo ◦ kocka ◦ kvader ◦ krogla ◦ stožec ◦ valj ◦ piramida ◦ geometrijski lik
- kvadrat ◦ pravokotnik ◦ krog ◦ trikotnik ◦ večkotnik ◦ črta ◦ ravna črta ◦ kriva črta
- sklenjena črta ◦ nesklenjena črta ◦ lomljena črta ◦ ploskev ◦ kriva ploskev ◦ ravna ploskev
- oglišče ◦ vrh ◦ rob ◦ stranica

PROSTORSKA VIZUALIZACIJA IN ORIENTACIJA

CILJI

Učenec:

🟢: se orientira v prostoru in na ravnini ter oblikuje navodila za premikanje;

SC (4.2.1.1 | 4.3.4.1)

🟢: razvija spretnost prostorskega predstavljanja, tako da prepozna videz predmeta z različnih zornih kotov (od zgoraj, spodaj, spredaj, zadaj);

SC (4.5.3.1 | 4.2.1.1)

🟢: prepoznava gradnike, ki se jih ne vidi, na sestavljenih konstrukcijah iz enakih kock in pojasni svoje ugotovitve;

🟢: rešuje geometrijske probleme v povezavi s prostorsko vizualizacijo in orientacijo in predstavi lasten način reševanja.

SC (4.2.1.1 | 4.5.3.1 | 3.1.4.2)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

1. razred

» opredeli položaj predmeta glede na sebe (levo, desno, zgoraj, spodaj ...) in se pri opisu položaja pravilno izraža.

2. razred

» opredeli položaj predmeta glede na sebe (levo, desno) in se pri opisu položaja pravilno izraža;

» opredeli položaj predmeta glede na drugo osebo in se pri opisu pravilno izraža;

» se po navodilih premika po prostoru in ravnini.

3. razred

» določi lego elementov v mreži.

TERMINI

◦ mreža ◦ pot ◦ labirint

TRANSFORMACIJE

CILJI

Učenec:

- prepozna simetrijo v okolici in na ploskovnih oblikah.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

3. razred

- » prepozna simetrijo na ploskovnih oblikah, kjer simetrala poteka čez obliko;
- » dopolni obliko do simetrične oblike.

TERMINI

- simetrija

MERJENJE

CILJI

Učenec:

- : primerja in ureja veličine;
- : razvija strategije ocenjevanja veličin;
- : razvija spretnost merjenja z nestandardnimi (relativnimi, konstantnimi) in standardnimi merskimi enotami;
- : meri z merilnimi instrumenti in meritev zapiše s številsko vrednostjo in mersko enoto;
- : izgrajuje odnos do denarja, ko sprejema in pojasnjuje finančne odločitve ter potrošniške navade;
- SC (5.2.5.1 | 5.2.5.2)
- : razume decimalni zapis denarnih vrednosti;
- : rešuje matematične probleme iz merjenja, ki vključujejo realni kontekst.
- SC (5.2.5.2 | 5.2.5.3 | 4.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

1. razred

- » primerja in ureja dolžino, maso in prostornino po velikosti;
- » meri dolžino, maso in prostornino z nestandardnimi merskimi enotami.

2. razred

- » meri dolžino, maso in prostornino s standardno mersko enoto m, cm, kg, L (liter);
- » pozna denarni vrednosti evro in cent in denarne vrednosti prikaže z modeli denarja.

3. razred

- » meri dolžino, maso in prostornino, čas s standardno mersko enoto m, cm, dm, kg, dag, L (liter), dL, h, min;
- » pozna odnose med sosednjimi merskimi enotami;
- » pozna denarne vrednosti in jih prikaže z modeli denarja;
- » denarno vrednost, izraženo z evri in centi, zapiše z decimalnim zapisom in obratno.

TERMINI

- dolžina ◦ masa ◦ prostornina ◦ čas ◦ meter (m) ◦ centimeter (cm) ◦ decimeter (dm)
- kilogram (kg) ◦ dekagram (dag) ◦ liter (L) ◦ deciliter (dL) ◦ ura (h) ◦ minuta (min) ◦ evro (€) ◦ cent

STATISTIKA, KOMBINATORIKA IN VERJETNOST

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema Statistika, verjetnost in kombinatorika razvija matematično in kritično mišljenje. Pri statistiki se učenci srečajo s podatki in grafičnimi prikazi oz. osnovami obdelave podatkov, ki se povezuje z različnimi predmetnimi področji, zato pravimo, da je to vsebina, ki sodi k splošni izobrazbi posameznika. Učenci statistiko spoznavajo izkustveno ob dejavnostih na konkretni ravni, saj so vsebine statistike na tej ravni le uvod v predstavitev, zbiranje, urejanje in interpretiranje podatkov. Učenci vsebine spoznavajo postopoma, od branja podatkov do izvedbe preproste statistične raziskave, kjer ob izboru problemskega vprašanja načrtujejo zbiranje podatkov, predstavitev in interpretacijo.

Z vsebinami kombinatorike učenci razvijajo logično mišljenje, sistematični pristop k reševanju kombinatoričnih situacij in avtonomnost mišljenja. Učenci intuitivno sprejemajo koncept verjetnosti in na konkretni ravni izvajajo poskuse ter opazujejo, kateri dogodki se pri posameznem poskusu zgodijo. Na primer: pred vsako ponovitvijo poskusa »met igralne kocke« lahko ugibajo, kateri dogodek se bo zgodil, nato preverijo, ali se je zares zgodil.

Tema Statistika, verjetnost in kombinatorika učence vpeljuje v drugačen način mišljenja kot preostale teme matematike.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Statistika

Učenci spoznavajo različne načine prikazovanja podatkov. Vsebina se od 1. do 3. razreda postopno nadgrajuje: od branja podatkov, k zbiranju le-teh in njihovi interpretaciji ter nazadnje k izvedbi mini raziskave. V 3. razredu je pomembno uvesti legendo, pri kateri eno polje v prikazu predstavlja več kot en element (povezava s poštevanke). Pri matematiki učenci spoznavajo orodja za obdelavo in prikazovanje podatkov, v praksi pa ta orodja uporabijo na konkretnih vsebinah, ki naj se v čim večji meri navezujejo na ostala predmetna področja.

Kombinatorika

Ta skupina ciljev omogoča vključevanje matematičnih problemov in poglobljanje različnih strategij reševanja: od strategije poskusov in napak do sistematičnega iskanja vseh možnih rešitev. Obravnavamo dva sklopa situacij: situacije, pri katerih je izbor na naslednjem koraku odvisen od predhodnega izbora (npr. število možnih razporeditev treh različnih okusov sladoleda

na kornet, število možnih razporeditev treh kepic na kornet, pri čemer lahko izbiram le med dvema okusoma ipd.), in situacije, kjer je odločanje na vsaki naslednji stopnji neodvisno od odločanja na prejšnji stopnji npr. iskanje vseh možnih načinov priprave zajtrka, če imamo na voljo tri različne pijače in dva različna prigrizka. Pri tem tipu situacij učence seznanimo z matematičnimi orodji, ki omogočajo preglednejšo predstavitev vseh možnih izborov (pušični prikaz in preglednica).

Verjetnost

V prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju skupina ciljev Verjetnost še nima standardov znanja, učitelj jo z učenci obravnava v povezavi z realnimi konteksti, kjer učenci pridobijo občutek za to, kateri dogodek je mogoč, nemogoč ali gotov.

STATISTIKA

CILJI

Učenec:

🟢: uporablja različne vrste prikazov za ureditev podatkov;

🔴 SC (2.2.3.1)

🟢: rešuje probleme, ki zahtevajo zbiranje in urejanje podatkov, pregledno predstavitev le-teh in interpretacijo;

🔴 SC (4.1.1.1 | 4.1.2.1 | 2.3.1.2)

🟢: presoja ustreznost prikaza za dane podatke.

🔴 SC (1.1.4.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

1. razred

» prebere figurni prikaz, prikaz z vrsticami oz. s stolpci in preglednico;

» predstavi podatke s figurnim prikazom, prikazom s stolpci oz. z vrsticami.

2. razred

» uredi in predstavi podatke s preglednico in prikazom s stolpci oz. vrsticami.

3. razred

» predstavi, prebere in interpretira podatke, podane s črtnim prikazom in preglednico;

» predstavi, prebere in interpretira podatke, podane s prikazom z vrsticami oz. stolpci, ki vsebuje legendo.

TERMINI

- figurni prikaz
- prikaz z vrsticami
- prikaz s stolpci
- črtni prikaz
- preglednica
- legenda

KOMBINATORIKA

CILJI

Učenec:

- : spoznava in rešuje preproste primere kombinatoričnih situacij na konkretni in slikovni ravni;
- : razvija strategije sistematičnega iskanja rešitev kombinatoričnih situacij;
- !: rešuje problemske naloge z razporeditvami in izbori elementov različnih ali ponavljajočih se elementov.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

2. razred

- » ponazori in prešteje vse možne izide pri preprostih kombinatoričnih situacijah.

3. razred

- » kombinatorične situacije z neodvisnima izboroma predstavi grafično s puščičnim prikazom in preglednico.

TERMINI

- preglednica ○ puščični prikaz

VERJETNOST

CILJI

Učenec:

O: razlikuje med gotovim, mogočim in nemogočim dogodkom v življenjskih situacijah;

I: *razlikuje med bolj ali manj verjetnim dogodkom v življenjskih situacijah.*

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Ta skupina ciljev nima standardov znanja.

TERMINI

◦ gotovo ◦ mogoče ◦ nemogoče

MNOŽICE

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema množice sloni na procesu razvrščanja, kjer učenci iz nabora materialov oblikujejo skupine elementov glede na dano značilnost oz. značilnosti. V prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju so elementi skupine lahko konkretni predmeti, slikovni materiali ali abstraktni pojmi (npr. liki, števila). Razvrstitev skupine elementov učenci prikažejo z grafičnimi prikazi: Vennov prikaz (le po eni lastnosti), Carrollov prikaz in drevesni prikaz (po eni ali dveh lastnostih). Vennov prikaz uporabijo, ko elemente s skupno lastnostjo dajo v množico (ne uporabljamo še presečne množice). Ko učenci opisujejo lastnost, po kateri so bili elementi razvrščeni, razvijajo tudi komunikacijski proces, pri čemer uporabljajo vsakdanji in matematični jezik.

RAZVRŠČANJE

CILJI

Učenec:

- razvršča elemente po različnih kriterijih in razvrstitev prikaže s prikazi;
- ubesedi lastnosti, po katerih so bili elementi razvrščeni;
- SC (1.1.2.2)
- utemelji razvrstitev določenega elementa v prikaz;
- prepozna elemente, ki ne sodijo v dano množico (vsiljivec).

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

1. razred

- » oblikuje množico glede na skupno lastnost in prepozna lastnost, po kateri so bili elementi razvrščeni;
- » razvršča elemente na konkretni in slikovni ravni v Carrollov in drevesni prikaz glede na eno lastnost.

2. razred

» razvršča elemente na konkretni in slikovni ravni v Carrollov in drevesni prikaz glede na dve lastnosti;

» prepozna elemente, ki ne sodijo v dano množico.

3. razred

» razvršča geometrijska telesa in like ter števila v Carrollov in drevesni prikaz glede na dve lastnosti;

» prepozna elemente, ki ne sodijo v dano množico.

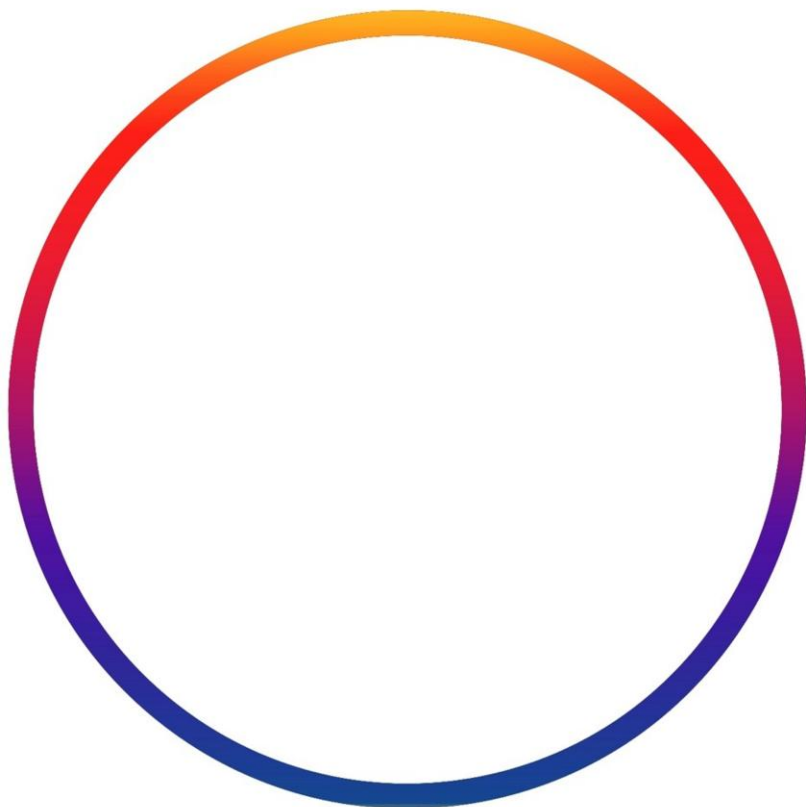
TERMINI

◦ prikaz ◦ preglednica ◦ lastnost ◦ drevesni prikaz

TUJI JEZIK

PRVO VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO OBDOBJE

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

SPREJEMANJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Sprejemanje zajema razumevanje ustnega izražanja, razumevanje avdiovizualnega gradiva ter bralno razumevanje. Učenci pri dejavnostih za razumevanje ustnega izražanja poslušajo in procesirajo govorna besedila, ki so kratka, preprosta in praviloma podprta z nejezikovno podporo. Pri razumevanju avdiovizualnega gradiva učenci poslušajo z gledanjem in procesirajo kratke, jasne in avtentične video zapise v digitalnih okoljih. Pri bralnem razumevanju učenci berejo in procesirajo kratka, preprosta in vizualno podprta pisna besedila.

Sprejemanje temelji na uporabi različnih gradiv, veččutnem učenju, igralnih dejavnostih, uporabi slikanic in digitalno podprtih gradiv.

Uporabljena besedila so enostavna, kratka in se vsebinsko povezujejo z ostalimi predmetnimi področji. Učenci pri dejavnostih poslušanja in branja razvijajo različne strategije sprejemanja npr. spontano, pozorno poslušanje in odzivanje, sklepanje o pomenu iz ilustracij, nebesednih ponazoril in sobesedila.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Učitelj pri učencih spodbuja motivacijo in interes učencev za poslušanje in kasneje za branje besedil. Velik poudarek pri pouku je na bogatem jezikovnem vnosu in različnih priložnostih za soočanje s tujim jezikom. Interes za poslušanje spodbujamo z rabo tujega jezika pri t. i. »jeziku razreda«. Učitelj uporablja tuji jezik za navodila, svoj govor podpre z mimiko in gestikulacijo, ki učencem pomagajo pri razumevanju. Interes za poslušanje in branje učitelj razvija s tem, da učencem predstavi raznolika besedila v tiskani in digitalni obliki. Učenci poslušajo kratke video zapise, ki so pogosto v obliki risank, pesmi ali zgodb. Pri razvijanju sprejemanja se lahko vključujejo digitalna orodja, platforme in spletni viri.

V 1. razredu je poudarek na razvijanju poslušanja in razumevanja ustnega izražanja ter poslušanja z gledanjem, proti koncu 2. razreda in v 3. razredu pa učitelj razvija tudi branje in bralno razumevanje.

RAZUMEVANJE USTNEGA IZRAŽANJA IN AUDIOVIZUALNEGA GRADIVA

CILJI

Učenec:

🟢: razvija razumevanje slišanih sporočil in preprostih besedil z vizualno in nebesedno podporo;

🔴 (3.3.2.1 | 1.1.1.1)

🟢: razvija razumevanje kratkih besedil in preprostih video zapisov.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

-ob poslušanju kratkih, preprostih, vizualno ter z mimiko podprtih besedil, kratkih video zapisov z znano tematiko in navodil, ki so govorjena počasi ter razločno, izkaže razumevanje tako, da:

» se ustrezno besedno in nebesedno odzove;

» poišče temo besedila in nekaj bistvenih poudarkov;

» izlušči pomembne podatke in podrobnosti (npr. števila, kraj, dan, osebni podatki).

BRALNO RAZUMEVANJE

CILJI

Učenec:

- 🟡: razvija razumevanje prebranih kratkih in preprostih besedil ter besedil z vizualno podporo;
SC (4.1.1.1)
- 🟡: spoznava in uporablja enostavne bralne strategije;
- 🟡: razvija interes in motivacijo za branje besedil v tujem jeziku.
SC (1.1.4.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

-v **tretjem razredu** ob branju kratkih, preprostih, vizualno podprtih besedil iz obravnavanih tem, izkaže razumevanje prebranega tako, da:

- » razume pomen besed, besednih zvez in fraz;
- » prepozna temo prebranega besedila;
- » prepozna bistvene poudarke in nekatere podrobnosti.

TVORJENJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Tvorjenje vključuje govorne in pisne dejavnosti ter osnovne strategije tvorjenja. Pri ustnem izražanju učenci razvijajo razumljiv in smiseln govor tako, da pravilno artikulirajo glasove, upoštevajo poudarke v besedah, ritem, intonacijo, predvsem pa širijo besedišče. Pri pisnem izražanju učenci upoštevajo načela zapisovanja v tujem jeziku in razmerja med glasovi in zapisom. Učenci tvorijo preproste besede, besedne zveze, povedi o znanih in obravnavanih vsebinah. Sodelujejo v dejavnostih tvorjenja kratkih in jasno strukturiranih enogovornih besedil, ki jih po potrebi podprejo z gestikulacijo. Ustno in pisno tvorijo krajše besedilo po vzorcu npr. o sebi, družini, šoli, interesih. Ob vzorcu, modelu, predlogi zapišejo preproste posamične fraze in (so)ustvarjajo krajša preprosta besedila.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Vsebine za tvorjenje učitelj izbira iz tem drugih predmetov, vsakdanjega življenja in interesnih področij učencev. Učenci tvorijo zapise na konkretni ravni, ki so lahko slikovno podprte. Pri tujem jeziku učenci ozaveščajo, da se piše drugače kot izgovarja. Spoznavajo/ozaveščajo razlike med pisavo tujega in učnega jezika. Pisnemu izražanju v tujem jeziku učitelj posveča večjo pozornost v tretjem razredu, ki ga še močno povezuje z razvijanjem slušnih in govornih spretnosti ter opismenjevanjem v učnem jeziku.

Učitelj se zaveda, da so napake sestavni del učenja in da učenci na začetku ustnega in pisnega tvorjenja delajo osnovne napake pri izgovarjavi in zapisu, ki ovirajo razumljivost sporočila.

USTNO IZRAŽANJE

CILJI

Učenec:

- : razvija in preizkuša spretnosti izgovorjave, intonacije in ritma tujega jezika;
- : razvija ustno izražanje;
- SC (1.1.2.1 | 1.1.5.1)

🟡: razvija enostavne strategije sporočanja.

SC (3.3.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

-v vodenih govornih dejavnostih s slikovno/nebesedno podporo in z uporabo pogosto rabljenega besedišča:

- » poimenuje svet okoli sebe;
- » tvori preproste fraze in kratke enostavne povedi;
- » tvori preprosta in kratka besedila po vzorcu.

PISNO IZRAŽANJE

CILJI

Učenec:

- tvori različna besedila po vzorcu, predlogi, modelu;
- soustvarja preprosta besedila v tujem jeziku.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Skupina ciljev nima standardov.

INTERAKCIJA

OBVEZNO

OPIS TEME

Pri interakciji z dvema ali več osebami učenci ustvarjajo kratek in preprost pogovor. Ker interakcija poteka v različnih oblikah, ustno v obliki pogovora, pisno kot dopisovanje ter pogovor/dopisovanje prek spleta, je razdeljena v tri skupine ciljev: ustno, pisno in spletno interakcijo. Interakcija zajema tako sprejemanje (poslušanje/branje) kot tvorjenje (govorjenje/pisanje). Glavni namen interakcije je komunikacija, ki je podobna vsakdanjim situacijam, v kateri si učenci izmenjujejo informacije, in pri tem uporabljajo različne komunikacijske strategije. Dejavnosti so vodene, z veliko vizualne in nebesedne podpore ter z rabo ustaljenih vzorcev.

USTNA INTERAKCIJA

CILJI

Učenec:

🟢: smiselno se vključuje v pogovor in odziva na sogovorca, pri čemer upošteva načela pogovarjanja;

SC (3.3.2.1 | 3.3.4.1)

🟢: razvija zmožnost sporazumevanja z uporabo osnovnih ustaljenih vzorcev;

SC (1.1.1.1)

🟢: spoznava osnovne strategije ustnega sporazumevanja.

SC (1.1.5.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- sodeluje v preprostem pogovoru o znanih obravnavanih temah tako, da:

» smiselno odgovarja na vprašanja;

» sporazumeva se po vzorcih;

» vključuje se v preprost pogovor in se smiselno odziva;

» zastavlja kratka in preprosta vprašanja.

PISNA INTERAKCIJA

CILJI

Učenec:

🟡: tvori in izmenjuje kratka, zelo preprosta sporočila;

🔴**SC** (1.1.1.1)

🟡: zapiše enostavna in pogosto rabljena vprašanja ter odgovore na obravnavane teme z uporabo osnovnih ustaljenih vzorcev.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Skupina ciljev nima standardov.

SPLETNA INTERAKCIJA

CILJI

Učenec:

I: *ustno/pisno tvori kratka, zelo preprosta spletna sporočila z uporabo osnovnih ustaljenih vzorcev.*

SC (4.2.1.1 | 4.2.6.1 | 4.4.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Skupina ciljev nima standardov znanja.

OPISMENJEVANJE PRI TUJEM JEZIKU

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema obravnava cilje fonološkega in glasovnega zavedanja ter začetnega opismenjevanja v tujem jeziku. Poudarek je na razvoju spretnosti poslušanja, metajezikovnega zavedanja oziroma zavedanja o zgradbi jezika in vidnega zaznavanja. Fonološko zavedanje je pomembno v procesu začetnega opismenjevanja, saj pomaga učencem, da lažje in hitreje usvojijo branje in pisanje. Glasovno zavedanje kot najvišja raven fonološkega zavedanja učencem pomaga, da razločujejo glasove v besedi in kasneje razumejo, kako so glasovi povezani s črkami in zvočno strukturo tujega jezika.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Mlajši učenci se tujega jezika učijo ob igri s sovrstniki in jezik uporabljajo kot sredstvo za sporočanje ter ga razumejo intuitivno. V začetnem obdobju si tako izgrajujejo zavedanje o besednih strukturah v tujem jeziku, zaznavajo zvočnost jezika, njegov ritem in intonacijo.

Pred razvijanjem pisanja v tujem jeziku naj učenci razvijejo zmožnost poslušanja, pridobijo izkušnje z govornim izražanjem in dovolj bogato besedišče, da tvorijo preprosta sporočila. Učenci razvijajo glasovno in fonološko zavedanje v tujem jeziku od prvega razreda dalje, začetno opismenjevanje pa praviloma od drugega razreda dalje oziroma po tem, ko so opismenjeni v učnem jeziku. Sposobnosti fonološkega zavedanja so prenosljive iz učnega jezika na tuji jezik (in obratno), zato je toliko bolj pomembno, da povezujemo dejavnosti začetnega opismenjevanja pri učnem in tujem jeziku, vendar s časovnim zamikom.

FONOLOŠKO IN GLASOVNO ZAVEDANJE

CILJI

Učenec:

- : razvija slušno razločevanje in razčlenjevanje (besed v povedi, zlogov, glasov);
- : razvija izgovarjavo glasov, ki so drugačni v tujem jeziku kot v učnem jeziku;

○: razvija izgovarjavo besed in povedi.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Skupina ciljev nima standardov znanja.

ZAČETNO OPISMEJENJE V TUJEM JEZIKU

CILJI

Učenec:

- : spozna načela zapisovanja v tujem jeziku;
- : povezuje glasove s črkami in skupinami črk ter jih poveže v besede;
- : prepozna vzorce v glasovih in besedah ter jih uporabi pri branju in pisanju v tujem jeziku;
- : spozna in zapisuje črke, ki so drugače zapisane in izgovorjene kot v slovenščini (npr. x, y, q, w, ü, ß ...);
- SC (1.1.3.1)
- : razvija tekočnost branja in branje z razumevanjem.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Skupina ciljev nima standardov znanja.

RAZNOJEZIČNOST IN MEDKULTURNOST

OBVEZNO

OPIS TEME

Učenje tujih jezikov učencem omogoča spoznanje, da se jeziki in različne kulture med seboj prepletajo ter povezujejo. Učenci razvijajo zavedanje o maternem jeziku in kulturi, jeziku okolja, učnem in ciljnem jeziku, jezikih v oddelku, jezikih sosednjih držav ter raznolikih kulturah. Pri tujejezikovnem pouku spoznavajo podobnosti in razlike med njimi.

Učenci razvijajo raznojezičnost in zmožnost za medkulturno ter medjezikovno sporazumevanje. Tako pridobivajo tudi veščine za vseživljenjsko učenje. Odkrivanje različnih kultur pri učencih spodbuja strpnost, pozitiven odnos do drugačnosti, spoštovanje drugih, kritično mišljenje in radovednost. Prav tako zmanjšuje možnost nastanka predsodkov in stereotipov. Raznojezičnost omogoča učencem fleksibilnejše razmišljanje in lažje komuniciranje z vrstniki iz različnih okolij.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Raznojezičnost in medkulturnost pri tujem jeziku je treba razvijati sistematično in skozi celoten proces učenja, s strukturiranimi dejavnostmi. Dejavnosti prilagodimo starosti učencev, na začetku se osredinimo na jezike in kulture učencev v razredu in ciljnega jezika, kar postopoma nadgrajujemo z drugimi jeziki in kulturami, izhajamo tudi iz zanimanja učencev.

MEDKULTURNO IN RAZNOJEZIČNOJEZIČNO OZAVEŠČANJE

CILJI

Učenec:

○: zaznava različne jezike in različnost med jeziki;

SC (1.1.3.1 | 1.1.3.2 | 3.3.1.2)

○: spoznava različne kulture in jih med seboj primerja;

SC (1.3.1.1 | 1.3.2.1 | 3.3.1.2)

🟢: razvija pozitiven odnos, odprtost in zanimanje za različne jezike in kulture;

SC (1.2.1.2 | 1.2.3.1 | 2.1.2.1)

🟢: zaveda se pomena maternega jezika/-ov in lastne kulture.

SC (1.2.3.2)

STANDARDI ZNANJA

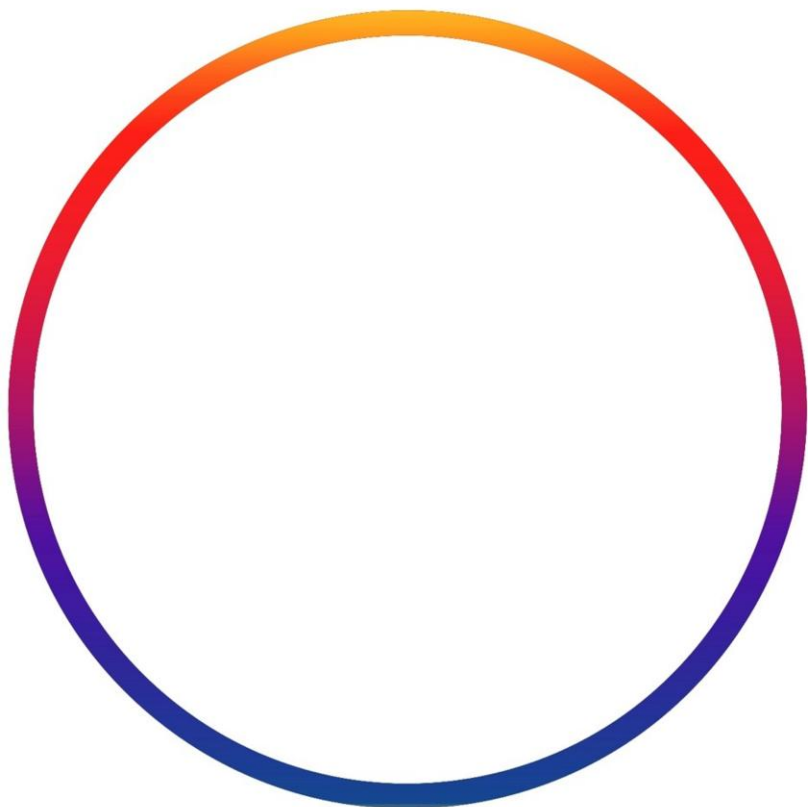
Učenec:

Skupina ciljev nima standardov znanja.

LIKOVNA UMETNOST

PRVO VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO OBDOBJE

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

LIKOVNI JEZIK

OBVEZNO

OPIS TEME

Učenci usvajajo likovni jezik skozi igro ob spontanem likovnem izražanju z odkrivanjem posebnosti elementarnih likovnih pojmov, likovnih materialov in pripomočkov ter likovnih motivov. V lastnih likovnih izdelkih in starosti primernih likovnih izdelkih umetnikov opazujejo motiv in uporabo likovnih materialov in spoznavaajo posebnosti likovnih prvin - točka, linija, barva, svetlo-temno, prostor. Prepoznavaajo oblikovne in vsebinske značilnosti, ki izhajajo iz različnih likovnih področij.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Likovno nalogo učitelj načrtuje tako, da združi vse tri teme. Če učitelj izhaja iz teme 1 (likovni jezik), za izbrani likovni pojem izbere ustrezne likovne materiale in pripomočke oz. likovno tehniko (tema 2) ter likovni motiv, primeren starostni stopnji (tema 3).

Izvedba likovne naloge se v tem primeru prične z učiteljevo predstavitvijo posebnosti izbranega likovnega pojma (tema 1), ki ga učitelj pri podajanju likovne naloge izpostavi kot izhodišče za likovno izražanje (likovni izziv), nato predstavi tudi izvedbo izbrane likovne tehnike (tema 2), pojasni likovni motiv ter učence usmeri v doživljanje motiva (tema 3). Nato učenci samostojno raziskujejo rešitev likovne naloge, rešijo likovno nalogo tako, da pri likovnem izražanju upoštevajo spoznane posebnosti likovnega pojma, ob upodabljanju doživetega likovnega motiva ter s predstavljenimi postopki likovne tehnike.

Učitelj lahko pri uvajanju učence v likovno ustvarjanje uporabi različne metode dela: metodo razgovora, metodo razlage, metodo prikazovanja (demonstracije) ipd.

LIKOVNI JEZIK

CILJI

Učenec:

○: svet odkriva skozi barve, oblike in površine;

SC (1.3.3.1 | 3.1.1.1)

○: se spontano likovno izraža znotraj različnih likovnih področij;

SC (1.3.3.1 | 1.3.4.1)

○: oblikuje likovni izdelek na ploskvi in v prostoru, v katerem izkaže poznavanje osnovnih likovnih pojmov.

SC (1.3.4.1 | 4.3.1.1 | 3.3.5.2)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

-v likovnem izdelku izrazi svoja doživetja in ideje z vključevanjem posebnosti likovnega jezika tako, da:

- » loči različne vrste linij in točk;
- » uporabi različne vrste linij in točk pri risanju risbe;
- » loči barve ter svetlostne in barvne odtenke;
- » uporabi različne barve pri slikanju slike;
- » loči med matrico in odtisom;
- » izdelava preprost odtis (grafiko);
- » opiše elementarne posebnosti kipa;
- » oblikuje stabilen kip;
- » pojasni posebnosti zunanjih in notranjih prostorov;
- » oblikuje preproste oblike prostorov.

TERMINI

○ risanje ○ risba ○ točka ○ linija ○ različnost linij - oblika ○ velikost ○ debelina ○ dolžina
 ○ smer ○ slikanje ○ slikar ○ slika ○ barva ○ primarna barv (barva prve stopnje) ○ sekundarna barva (barva druge stopnje) ○ mešanje barv ○ gradnja slike ○ razporejanje barvnih ploskev
 ○ grafika ○ grafik ○ tiskalna plošča (matrica, pečatnik) ○ odtiskovanje ○ odtis (grafični list)
 ○ površina različnih materialov ○ kiparstvo ○ kipar ○ kip ○ statičen kip ○ razgiban kip ○ votel kip
 ○ poln volumen kipa ○ arhitektura ○ arhitekt ○ maketa ○ notranji prostor ○ zunanji prostor
 ○ sestavni deli prostora ○ velikost in oblika prostorov ○ oprema prostorov

LIKOVNE TEHNIKE

OBVEZNO

OPIS TEME

Učenci preizkušajo in se igrajo z različnimi kakovostnimi likovnimi materiali in pripomočki. Ob spontani igri z likovnimi materiali in pripomočki postopoma odkrivajo njihove posebnosti, podobnosti in razlike. Raziskovanje likovnih materialov in pripomočkov je povezano z doživetim likovnim izražanjem, ki izhaja iz učenčeve stopnje likovnega razvoja. Učenci spontano ob likovnem izražanju razvijajo občutljivost za različne izrazne možnosti likovnih materialov in pripomočkov (likovnih tehnik). Samostojno odkrivajo, kakšne sledi puščajo različni risarski tekoči in suhi materiali, kako se mešajo tekoče in suhe barve, kako lahko oblikujejo sliko z lepljenjem barvnih ploskev ter kakšne so posledice kombiniranja različnih materialov.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Pri načrtovanju likovne naloge je učitelj pozoren, da vključuje vse tri teme hkrati. Če izhaja iz teme 2 (likovni materiali in pripomočki – likovne tehnike), učitelj za likovno izražanje izbere tudi ustrezen likovni motiv (tema 3) in likovni pojem (tema 1).

Izvedba likovne naloge se prične z raziskovanjem izbranega likovnega materiala in pripomočkov učencev ob prikazu izvedb postopkov likovne tehnike (tema 2). Sledi pogovor o likovnem motivu, njegovem doživljanju (tema 3). Za reševanje likovne naloge učitelj učencem predstavi likovno tehniko kot izhodišče za likovno izražanje (likovni izziv) (tema 2), predstavi ustrezno izbrani motiv (tema 3), ne pojasni pa posebnosti izbranega likovnega pojma (tema 1), saj je učitelj njegove posebnosti že vgradil v izvajanje izbrane likovne tehnike. Učenci izvedejo likovno nalogo z likovnim izražanjem. Pred vrednotenjem nastalih likovnih izdelkov učitelj uporabi likovne izdelke kot učno sredstvo za prepoznavanje posebnosti likovnega pojma (tema 1).

Učitelj lahko pri uvajanju učencev v likovno ustvarjanje v okviru teme 2 uporabi različne metode dela: verbalna metoda (razlaga, pogovor), besedilna metoda, metoda s slikovnim materialom, ponazoritvena metoda (demonstracija).

LIKOVNE TEHNIKE

CILJI

Učenec:

○: odkriva posebnosti različnih likovnih materialov in pripomočkov ter jih preizkuša, primerja med seboj;

SC (1.3.3.1 | 2.1.2.1)

○: se doživeto likovno izrazi z uporabo različnih likovnih materialov in pripomočkov (likovnih tehnik);

SC (3.1.1.1 | 4.3.2.1 | 1.3.3.1 | 5.2.2.1)

○: raziskuje in likovno ustvarja z različnimi načini uporabe likovnih materialov in pripomočkov (likovnih tehnik).

SC (1.3.4.2 | 5.2.2.2)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

-oblikuje likovni izdelek z enostavnimi likovnimi materiali in pripomočki (likovnimi tehnikami) tako, da:

- » poimenuje oblikovan likovni izdelek, in ga glede na izbrano likovno tehniko umesti v ustrezno likovno področje;
- » v lastnem likovnem izdelku pojasni osnovne posebnosti suhih in tekočih materialov ter pripomočkov;
- » oblikuje risbo, sliko, grafiko z enostavnimi suhimi in tekočimi materiali;
- » v lastnem likovnem izdelku pojasni osnovne posebnosti gnetljivih, trdih in poltrdih materialov ter ustreznih pripomočkov;
- » oblikuje enostavno kiparsko in arhitekturno obliko iz gnetljivih, trdih in poltrdih materialov;
- » pri oblikovanju ploskovnega ali tridimenzijskega likovnega izdelka kombinira osnovne likovne materiale.

TERMINI

○ suhi likovni materiali ○ tekoči likovni materiali ○ gnetljivi materiali ○ trdi materiali ○ poltrdi - upogljivi materiali ○ ploski (ploskoviti) materiali ○ različne barve podlag ○ različne velikosti podlag ○ različne oblike podlag ○ likovni materiali in pripomočki (likovne tehnike)

LIKOVNE VSEBINE V PROSTORU IN ČASU

OBVEZNO

OPIS TEME

Učenci zaznavajo prostor, v katerem živijo in postopoma razvijajo občutljivost za posebnost okolja, v katerem se gibljejo, živijo. Opisujejo ga, ob tem pa spoznavajo likovne pojme, kot so: slike, kipi, stavbe po namembnosti, pokrajino, živa in neživa narava, naravna in kulturna dediščina. Prav tako prepoznavajo uporabne predmete, njihovo obliko in namen. Učenci postopoma spoznavajo, da z likovnim izražanjem lahko prepoznavajo svoje čustvene odzive in interakcijo z okoljem. Spoznavajo tudi, da k likovnemu izražanju spada lutkarstvo – izdelava lutk, ustvarjanje animacij, ilustriranje pisnih del idr. Oblikujejo likovna dela z različno motiviko po domišljiji, spominu in opazovanju.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Pri načrtovanju likovne naloge je učitelj pozoren, da vključi vse tri teme hkrati. Če izhaja iz teme 3 »vsebine likovnih stvaritev ter njihovo vrednotenje v prostoru in času«, izhaja iz doživetja izbranega motiva in za likovno izražanje izbere primeren likovni pojem (tema 1) in likovne materiale ter pripomočke (tema 2).

Pred izvedbo likovne naloge učitelj s pogovorom usmeri učence v opazovanje okolja ali narave in njuno doživljanje. Učence lahko usmeri tudi v opazovanje umetniškega dela oziroma kakovostne reprodukcije likovne stvaritve. V pogovoru učenci opisujejo doživetja, čustva, ki jih pri tem doživijo. V nadaljevanju učitelj ta doživetja izpostavi za likovno izražanje učencev in izbere likovni motiv (tema 3). Poveže ga z izbranimi likovnimi materiali in pripomočki (likovno tehniko) (tema 2) ter ustreznim likovnim pojmom (tema 1) in izvede likovno nalogo. Likovni pojem je povezan z upodobitvijo likovnega motiva, zato učitelj učencem predhodno ne predstavlja njegovih posebnosti, pojasni jih ob vrednotenju nastalih likovnih izdelkov. Likovni izdelki tako predstavljajo učno sredstvo, s katerim učenci spoznavajo posebnosti izbranega likovnega pojma. Izvedba naloge pa je imela za izhodišče doživljajski vidik.

Učitelj lahko pri uvajanju učencev v likovno ustvarjanje z izbranim motivom uporablja različne metode dela: metoda pogovora za doživljanje, dožemanje in razumevanje posebnosti likovnega motiva, pojma in likovne tehnike ter tudi metoda dela z besedilom, metoda prikazovanja (demonstracija) in razlage.

LIKOVNE VSEBINE V PROSTORU IN ČASU

CILJI

Učenec:

- 🟡: z različnimi čutili zaznava posebnosti svojega okolja, jih doživlja, opisuje in likovno izraža;
 SC (1.3.4.1 | 2.1.2.1 | 3.1.1.1)
- 🟡: oblikuje likovne izdelke z različno motiviko po domišljiji, spominu, opazovanju;
 SC (5.2.2.1 | 1.3.4.2 | 4.2.2.1 | 5.2.3.1)
- 🟡: ob likovnem ustvarjanju spoznava, da ustvarjalci (ilustratorji, oblikovalci lutk, grafični oblikovalci itd.) soustvarjajo likovno – kulturno okolje;
 SC (1.3.1.1 | 3.3.1.1)
- 🟡: spoznava posebnosti uporabnih predmetov z njihovo funkcijo in likovno podobo;
 SC (1.3.2.1 | 1.3.5.1)
- 🟡: doživlja likovne umetnine na razstavi v galerijah oz. drugih razstavnih prostorih, svoje doživljanje opiše in likovno izrazi;
 SC (1.3.1.1 | 3.1.1.1 | 5.1.2.1)
- 🟡: v svojem odzivu na umetnino, likovni izdelek učenca ali lasten likovni izdelek prepozna svoja čustva in jih likovno izrazi;
 SC (1.1.2.2 | 3.1.1.1)
- 🟡: krepi pozitiven odnos do likovnih stvaritev, okolja in skrbi za kulturno dediščino.
 SC (1.3.2.1 | 1.3.5.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

-v likovnem izdelku spontano izrazi svoja doživetja in ideje tako, da:

- » oblikuje ustvarjalen likovni motiv kot odziv na zaznane in doživete posebnosti svojega okolja;
- » samostojno upodobi likovni motiv po spominu, domišljiji ali opazovanju kot odziv na obravnavano vsebino;
- » pojasni primere rabe likovne umetnosti v vsakdanjem življenju;
- » opredeli uporabno vrednost uporabnega predmeta.

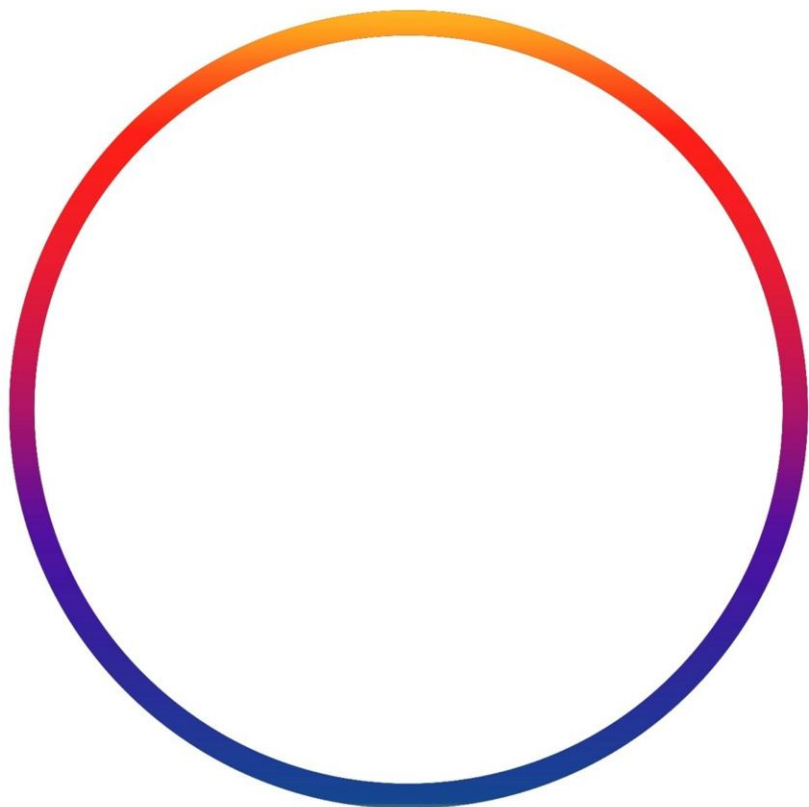
TERMINI

◦ likovni motiv ◦ umetnina ◦ izražanje po domišljij ◦ izražanje po spominu ◦ izražanje po opazovanju ◦ likovno izražanje doživetij ◦ uporabni predmeti ◦ uporabna vrednost izdelka

GLASBENA UMETNOST

PRVO VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO OBDOBJE

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

IZVAJANJE IN GLASBENO UDEJSTVOVANJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Izvajanje glasbe učitelj obravnava kot temeljno obliko glasbene komunikacije, ki se je učenci učijo tako, da pojejo, igrajo na glasbila in izrekajo izštevane in druga rimana besedila. Cilji so usmerjeni v spodbujanje razvoja elementarnih glasbenih sposobnosti ter razvoja pevskega glasu in tehnik igranja na telesna in ljudska glasbila ter na Orffove instrumente. Napredek in dosežke učencev učitelj zbira skozi daljše časovno obdobje in v tempu, kot ga učenci zmorejo. Namen teme je tudi spodbujanje učencev h glasbenemu udejstvovanju v šoli in izven nje. Glasbeno se udejstvujejo kot poslušalci ali izvajalci glasbe, kot solisti ali člani skupine, ki pojejo in/ali igrajo na glasbila. V ta namen se lahko organizira priložnostni razredni pevski zbor, v katerega so vključeni vsi učenci razreda, vodi ga učitelj v okviru rednih ur pouka glasbene umetnosti.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Učitelj cilje načrtuje skozi daljše časovno obdobje razvojno-procesno, z upoštevanjem individualnih značilnosti glasbenega in splošnega razvoja učencev. Povezujejo se s cilji drugih tem, še posebej s temo Glasbeni jezik. Vse cilje načrtuje v vseh razredih. Iz razreda v razred se cilji nadgrajujejo spiralno. Raven zahtevnosti se, glede na izkušnje in dosežke učencev, viša s preiščljeno izbiro glasbenih vsebin (pesmi, skladb, rimanih besedil) in s pevsko-tehnično izvedbo (intonacija, enakomerno izvajanje, tehnika igranja na glasbila). Pri načrtovanju operativnih ciljev učitelj sledi celostni glasbeni vzgoji, tako da cilje za učno enoto načrtuje s kognitivnega, afektivnega, psiho-motoričnega in socialnega področja. Napredek učencev spremlja pri vseh ciljih. Cilji s področja doživljanja, ustvarjanja in vrednotenja nimajo standardov, zato dosežkov učencev na teh področjih ne ocenjuje. Minimalni standardi in standardi znanja so določeni za objektivno preverljive cilje. Standarde znanja učenci dosegajo skozi triletno vzgojno-izobraževalno delo v dejavnostih, ki se izvajajo v živo s prepletanjem tem, ciljev, vsebin, metod in oblik dela. Pri doseganju kakovostne ravni standardov upošteva individualne značilnosti glasbenega razvoja učencev. Posnetki glasbenih del se izjemoma uporabljajo pri:

- a) reprodukciji zahtevnejših glasbenih del, ki jih učitelj in učenci ne izvajajo,
- b) ponavljanju in utrjevanju ter vrednotenju oziroma primerjanju izvedb glasbenih del.

Cilji in glasbene dejavnosti teme 1, teme 2, teme 3 in teme 4 se pri načrtovanju in izvedbi učne ure povezujejo in prepletajo.

PETJE IN RITMIČNA IZREKA

CILJI

Učenec:

🟢: razvija pevski glas v skladu z lastnimi glasovnimi zmožnostmi in se uči peti sproščeno;
 SC (1.3.2.1 | 1.1.2.2)

🟢: pri petju spozna, posnema in upošteva glasbene dogovore in neverbalno glasbeno komunikacijo;
 SC (1.3.3.1 | 1.1.2.1)

🟢: spozna in poje raznovrsten pevski repertoar domačih in tujih ter ljudskih in umetnih pesmi v obsegu otroškega glasu;
 SC (1.3.2.1 | 1.1.2.1)

🟢: doživlja in spozna elemente estetskega oblikovanja pesmi ter se uči s posnemanjem odraslega ali vrstnikov peti doživeto (z interpretacijo);
 SC (5.2.4.2 | 1.3.1.1)

🟢: doživlja in se uči vrednotiti petje odraslega, lastno petje in petje vrstnikov;
 SC (2.1.1.1 | 3.3.1.2)

🟢: izreka, meri in igra izštevance in rimana besedila.
 SC (1.1.2.2 | 1.1.4.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » poje in **med petjem vzdržuje pevsko držo**;
- » besedilo poje razločno in pri petju oblikuje vokale, **pri tem pevski dih uskladi z glasbenimi motivi**;
- » pozna in pri petju upošteva glasbene dogovore, kar izkaže tako, **da peti začne in konča na znak učitelja in med petjem sledi njegovemu vodenju (taktiranju/dirigiranju/neverbalni komunikaciji)**; začetno intonacijo glasovno posnema in jo upošteva pri petju;
- » **skupaj z odraslim in/ali vrstniki zapoje umetne in ljudske pesmi**, pri tem tudi pove naslov in izvor pesmi (umetna, ljudska);
- » **s posnemanjem učitelja izbrane pesmi zapoje**, pri tem oblikuje interpretacijo pesmi na osnovi besedne vsebine;
- » **besedilo enakomerno izreka, izreka in meri ter izreka in igra na telesna in ritmična glasbila**.

TERMINI

- glasba ◦ pesem ◦ uspavanka ◦ himna ◦ pesnik ◦ skladatelj ◦ pesmarica ◦ petje
- pevec ◦ solist ◦ pevski zbor ◦ pevski skupina ◦ zborovodja ◦ izštevanka ◦ ritem
- glasbeni spored ◦ glasbena prireditev ◦ koncert ◦ ton ◦ tišji ton ◦ glasnejši ton ◦ krajši ton
- daljši ton ◦ višji ton ◦ nižji ton ◦ pavza ◦ tišina

IGRANJE NA GLASBILA

CILJI

Učenec:

- : usvaja tehniko igranja in se uči sproščeno igrati na izbrana glasbila;
SC (1.3.4.1 | 1.3.4.2)
- : na ritmična in melodična glasbila se uči enakomerno igrati spremljave k peti pesmi in ritem izštevanke;
SC (1.1.2.1)
- : igra krajše instrumentalne dele in celote;
- : na osnovi poslušanja in preizkušanja razvija občutljivost za kombinacije zvočnih barv in sozvočij;
SC (1.3.3.1 | 1.1.2.1)
- : spoznava raznovrstna glasbila, na katere igra, jih razvršča in uvršča;
SC (1.1.1.1 | 1.1.2.1)
- : se seznani z glasbili, na katera igra, jih razvršča in uvršča;
SC (1.1.2.1)
- : s posnemanjem odraslega ali vrstnikov se uči doživeto igrati na glasbila;
SC (5.2.4.2 | 3.1.1.2 | 5.2.4.3)
- : se navdušuje nad zvočno barvo glasbil in izkazuje radovednost za raziskovanje zvočnosti lastnega glasu in telesa ter načinov igranja na glasbila.
SC (3.1.4.1 | 1.3.2.1 | 1.1.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » **zaigra na telesna glasbila, ritmične** in melodične instrumente Orffovega instrumentarija, ljudska glasbila **in zvočila z osnovno tehniko igranja**;
- » poje pesem in igra spremljavo na izbrano glasbilo;
- » **enakomerno izreka izštevanko in jo igra na izbrano glasbilo**;
- » poje pesem in igra spremljavo na glasbilo v ritmičnem dvoglasju;
- » **pozna glasbilo po zvočni barvi in vizualni podobi, ga poimenuje in opiše**;
- » v zvočnem večglasju prepozna znana glasbila, na katera tudi igra;

» pri igranju na glasbila posnema ali upošteva interpretacijo v elementih dinamike (glasnejše/tišje igranje) in tempa (hitrejše/počasnejše igranje).

TERMINI

◦ glasbilo ◦ instrument ◦ telesna glasbila ◦ Orffov instrumentarij ◦ zvočilo ◦ instrumentalna skupina ◦ dirigent ◦ glasbena prireditev ◦ glasbena šola ◦ koncertna dvorana

GLASBENA KULTURA IN LJUDSKA GLASBENA DEDIŠČINA

CILJI

Učenec:

🟢: daje pobude in se glasbeno udejstvuje na šolskih prireditvah in kulturnih dogodkih v okolju;

SC (1.2.3.1 | 1.2.5.1 | 5.1.1.1)

🟢: seznanja se z ljudsko glasbeno dediščino, jo neguje in ohranja;

SC (1.1.2.1 | 1.2.3.2 | 1.2.5.1)

🟢: izkazuje spoštljiv odnos in zanimanje do ljudske glasbene dediščine drugih narodov.

SC (2.4.2.1 | 1.3.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

» **zapoje ljudske pesmi**, zapleše ljudske otroške plese in zaigra na ljudska glasbila, ki so v povezavi z ljudskimi običaji, praznovanji in glasbeno dediščino v lokalnem okolju.

TERMINI

◦ ljudska glasba ◦ ljudsko glasbilo ◦ ljudski ples ◦ ljudski običaji

POSLUŠANJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Poslušanje glasbe se obravnava kot poustvarjalni proces, v katerem učenci kot aktivni poslušalci glasbo zaznavajo, sprejemajo, doživljajo, spoznavajo in vrednotijo. Pri poslušanju glasbe se vzpostavlja glasbena komunikacija na ravni doživljanja in prepoznavanja čustev, razpoloženj oziroma odzivanja poslušalca na poslušano glasbo. Zato se cilji doživljanja glasbe povezujejo s cilji izražanja doživetij v in ob glasbi. Cilji doživljajsko-analitične zaznave glasbe pa s cilji spoznavanja in usvajanja glasbenega jezika. Dosežke doživljajskega poslušanja glasbe, ki se kažejo v ustvarjalnem izražanju doživetij, učitelj obravnava kot dokumentacijsko gradivo o procesu poslušanja, doživljanju, pa tudi vedenju in glasbenem napredku. Nova spoznanja pri doživljajsko-analitičnem poslušanju pa prispevajo k izgrajevanju informativnih znanj in glasbenih pojmovnih struktur, kot so zvočna barva in glasbene prvine.

Letni poslušalski program v enem delu učitelj sestavi skupaj z učenci. Upošteva lahko kulturne dejavnike v šolskem okolju, še posebej, če v šolskem okolju ustvarjajo/so ustvarjali skladatelji, delujejo glasbene ustanove, glasbeni ansambli, glasbene prireditve ipd. Glasbeni program je raznolik po zvrsteh, okoliščinah nastanka, glasbenih prvinah in oblikah, izvajalcih ter času in kraju nastanka. Prednost daje živi izvedbi glasbe. Pri predvajani glasbe je pozoren na kakovost zvoka in akustičnost prostora. Osrednja vodila pri izbiri posnetkov so: umetniško vredna glasba, izvajanje glasbe po originalnih zapisih ter muzikalna in prepričljiva glasbena interpretacija. Poleg glasbe učenci poslušajo tudi zvoke v naravnih in urbanih okoljih. Namen takega poslušanja je razvijati zvočno orientacijo v prostoru ter zvoke raziskovati in jih preoblikovati.

V ospredju poučevanja je pristop ustvarjalnega poslušanja glasbe, podprtega z intuitivnim in asociativnim poslušanjem glasbe. Dejavnosti se didaktično izpeljujejo po metodah doživljajskega in doživljajsko-analitičnega poslušanja glasbe.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Cilje učitelj načrtuje razvojno-procesno skozi daljše časovno obdobje, z upoštevanjem individualnih značilnosti glasbenega razvoja učencev in glasbe, ki jo poslušajo. Povezujejo se s cilji drugih tem, še posebej s temo Glasbeni jezik. Vse cilje načrtuje v vseh razredih. Iz razreda v razred se nadgrajujejo spiralno. Raven zahtevnosti se, glede na izkušnje in dosežke učencev, viša s premišljeno izbiro glasbenih vsebin, predvsem absolutne in programske instrumentalne glasbe, pa tudi vokalne in vokalno-instrumentalne, dolžino poslušane glasbe in izbiro metod poslušanja. Cilji s področij doživljanja, vživljanja in razpoznavanja razpoloženj, razvoja pozornosti in vrednotenja ter estetskega razvoja nimajo opredeljenih standardov, zato učitelj dosežke in napredek učencev na teh področjih le spremlja, ga pa ne ocenjuje. Minimalni in standardi znanja

so določeni za objektivno preverljive cilje. Standarde znanja se dosega skozi triletno vzgojno-izobraževalno delo v dejavnostih, ki se izvajajo s poslušanjem glasbe/zvokov v živo ali posnetkov glasbe/zvokov v različnih prostorih ter s prepletanjem tem, ciljev, vsebin, metod in oblik dela. Pri doseganju kakovostne ravni standardov upošteva individualne značilnosti glasbenega razvoja učencev, pa tudi prednosti veččutnega učenja pri poslušanju glasbe v živo.

Sestavni del dejavnosti poslušanja glasbe je vzgoja za poslušanje, ki vključuje skupno pripravo prostora za poslušanje v šolskem okolju (razredu), spoznavanje okolja in vedenje v avtentičnih prostorih za glasbo (koncertnih dvorinah), omogočanje tišine med poslušanjem glasbe in navado izkazovanja navdušenja in pohvale po poslušanju glasbenega dela s ploskanjem.

Glasbene dejavnosti teme 1, teme 2, teme 3 in teme 4 se pri načrtovanju in izvedbi učne ure povezujejo in prepletajo.

DOŽIVLJANJE IN SPOZNAVANJE GLASBE

CILJI

Učenec:

○: pri doživljajskem poslušanju glasbe razvija zaznavo in doživljanje glasbe ter se vživlja v delo skladatelja in okoliščine snovanja glasbe;

SC (1.3.2.1 | 3.3.4.1 | 3.1.1.2)

○: ob poslušanju glasbe se uči na sebi in drugih prepoznavati različna razpoloženja;

SC (3.3.4.2 | 3.3.1.1)

○: navaja se na pozorno poslušanje in sledenje glasbe ter njeno vrednotenje;

SC (1.3.2.1 | 1.1.5.1)

○: ob poslušanju glasbe spoznava glasbena dela, različne zvrsti glasbe in izvajalske zasedbe;

SC (1.3.2.1)

○: doživlja, spoznava in opisuje glasbene pravljice ter razvija razumevanje vloge glasbe v njej;

SC (1.1.2.1 | 1.3.2.1)

○: glasbena dela izbira glede na priložnosti in na lastno pobudo, za njemu najljubše glasbeno delo poimenuje skladatelja in naslov;

SC (1.1.3.1 | 1.1.2.1)

○: se uči izbirati, snemati in poslušati glasbo ob pomoči digitalne tehnologije.

SC (4.1.1.1 | 4.4.2.1 | 4.4.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » pozorno posluša in sledi glasbi, kar izkaže tako, da to, kar v glasbi sliši, opiše;
- » razlikuje vokalno, instrumentalno in vokalno-instrumentalno glasbo;
- » pozna naslov in vsebino glasbene pravljice ter glasbo opiše.

TERMINI

◦ skladatelj ◦ dirigent ◦ orkester ◦ solist ◦ klavir ◦ violina ◦ kontrabas ◦ kitara ◦ harfa
◦ flavta ◦ kljunasta flavta ◦ trobenta ◦ boben ◦ koračnica ◦ rondo ◦ balet ◦ instrumentalna
glasba ◦ vokalna glasba ◦ vokalno-instrumentalna glasba ◦ glasbena pravljica ◦ čustvo

DOŽIVLJAJSKO-ANALITIČNO POSLUŠANJE IN RAZISKOVANJE

CILJI

Učenec:

O: pri doživljajsko-analitičnem poslušanju usmerja pozornost na nekaj v glasbi ter z zanimanjem in radovednostjo temu sledi, to raziskuje, posnema, opisuje in na njemu lasten način izraža/izvaja;

SC (1.3.3.1)

O: razvija orientacijo v zvočnem prostoru v naravnih, šolskih, glasbenih okolij in na osnovi slušne zaznave in zvoke/glasbo doživlja;

SC (1.3.3.1)

O: razvija orientacijo v glasbi s preusmerjanjem pozornosti na zvočno barvo, glasbene prvine in oblikovne dele;

O: razvija zavest o ekologiji zvočnega prostora in s svojim ravnanjem prispeva k zmanjševanju hrupa v okolju.

SC (2.4.3.1 | 4.4.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

» pove, kaj je v glasbi slišal, in to opiše/izrazi na njemu lasten način;

» sliši, prepozna in opiše zvoke v okolju.

TERMINI

◦ tiha glasba ◦ srednje glasna glasba ◦ glasna glasba ◦ počasna glasba ◦ srednje hitra glasba ◦ hitra glasba ◦ svetlejša zvočna barva glasbil/glasu ◦ temnejša zvočna barva glasbil/glasu ◦ koračnica ◦ rondo ◦ balet ◦ skladatelj ◦ dirigent ◦ dirigentska palica ◦ orkester ◦ solist ◦ klavir ◦ violina ◦ kontrabas ◦ kitara ◦ harfa ◦ flavta ◦ kljunasta flavta ◦ trobenta ◦ boben ◦ instrumentalna glasba ◦ vokalna glasba ◦ vokalno-instrumentalna glasba ◦ glasbena pravljica

USTVARJANJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema zajema cilje in dejavnosti ustvarjanja/izmišljanja v glasbi, poustvarjanja/doživetega izvajanja glasbe ter izražanja doživetij in miselnih predstav z izraznimi sredstvi drugih umetniških zvrsti. Namen je spodbujati ustvarjalnost in umetniške potenciale učencev ter omogočiti priložnosti za širjenje in poglobljanje glasbenih izkušenj. Tema omogoča igrivo spoznavanje in raziskovanje glasbe, njenih prvin, elementov interpretacije in oblikovnih delov. Cilji so usmerjeni v zamišljanje in ustvarjanje zvočnih slik, glasbenih delov in celot, v izražanje glasbenih doživetij, pa tudi v uživanje v ustvarjalnih procesih in vlogah skladatelja, glasbenega interpreta in poslušalca glasbe.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Dejavnosti potekajo v spodbudnem glasbenem okolju (šolskem in izven šolskem), ki ga učitelj vzpostavlja in omogoča na več ravneh: fizični (primerno velik akustičen prostor, opremljen z glasbili, didaktičnimi sredstvi in materiali za ustvarjanje); didaktični (povezovanje šolskih in izvenšolskih okolij za učenje; raznovrstnost dejavnosti, vsebin, metod in oblik dela); čustveno-socialni (vzpostavljanje varnega okolja za doživljanje, izražanje doživetij, ustvarjanje in omogočanje interakcij med vsemi vključenimi v vzgojno-izobraževalni proces).

Glasbene dejavnosti teme 1, teme 2, teme 3 in teme 4 se pri načrtovanju in izvedbi učne ure povezujejo in prepletajo.

USTVARJANJE V GLASBI

CILJI

Učenec:

○: izmišlja si in dopolnjuje glasbo ali nadaljuje njen potek v smiselno celoto;

SC (1.3.4.1 | 1.1.2.2)

○: uživa, ko si zamišlja in ustvarja glasbene dele in celote;

SC (1.3.4.1 | 1.3.4.2 | 3.1.1.1)

🔵: poustvari glasbo, ki jo izvaja;

SC (1.3.4.1 | 1.3.4.2)

🔵: z vrstniki si zamišlja, ustvarja in izvaja zvočne efekte in zvočne slike, tako da posnema akustične pojave in dogodke iz okolja ali na osnovi domišljije.

SC (5.1.2.2 | 2.2.3.1 | 5.2.4.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

» zapoje/zaigra glasbeni odgovor/vprašanje;

» ponovi/dopolni/spremeni/na novo oblikuje ritmične in melodične motive;

» posnema akustične pojave ali si jih izmisli in jih izvede;

» skupaj z vrstniki oblikuje zvočno sliko, kar izkaže s tem, da zvočne efekte in glasbene/zvočne dele poveže v smiselno zvočno celoto in jo izvede.

TERMINI

◦ zvok ◦ zvočna slika

IZRAŽANJE DOŽIVETIJ

CILJI

Učenec:

●: uči se prepoznavati glasbena doživetja, čustva, razpoloženja in asociacije ter jih izražati v ali ob glasbi;

SC (1.3.4.2 | 5.1.1.1)

●: uči se opisovati izdelke, v katerih je izrazil doživetja, in ob njih govoriti o glasbi in razpoloženjih;

SC (1.3.4.1 | 1.1.1.1)

●: uči se poslušati in sodelovati v pogovoru z drugimi učenci, ki interpretirajo izdelke, nastale pri izražanju doživetij.

SC (2.1.1.1 | 3.3.2.1 | 1.3.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Ta skupina ciljev nima standardov znanja.

GLASBENI JEZIK

OBVEZNO

OPIS TEME

Glasbeni jezik se obravnava kot sistem glasbenih izraznih sredstev, ki omogoča glasbeno komunikacijo in izražanje, pa tudi vrednotenje glasbe in pogovor o njej. Ker ga učenci spoznavajo in razvijajo izkustveno, v stiku z glasbo, in praktično, v avtentičnih glasbenih dejavnostih, učitelj temo Glasbeni jezik načrtuje kot povezovalno temo znotraj predmeta Glasbena umetnost. Cilji se uresničujejo le v dejavnostih glasbenega izvajanja, poslušanja in ustvarjanja. Usmerjeni so v spodbujanje razvoja glasbenih elementarnih sposobnosti in miselnih procesov v povezavi z glasbenim opismenjevanjem.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Glasbeni jezik ima besedišče, ki je razumljeno široko; kot raznovrstna glasbena izrazna sredstva in njihove zakonitosti, neverbalna glasbena komunikacija in strokovna terminologija. Pri zapomnitvi glasbenega besedišča ima pomembno vlogo glasbeni spomin, ki se: utrjuje s pogostim ponavljanjem istih glasbenih vsebin in dejavnosti, obnavlja s priklici, na primer ob glasbenih simbolih in glasbenih slikovnih zapisih, širi z novimi vsebinami in dejavnostmi, uporablja pri glasbenem izražanju in v glasbeni komunikaciji.

Cilji teme Glasbeni jezik se dosegajo povezovalno z drugimi temami. Poslušanje je sestavni del vseh glasbenih dejavnosti. Ustvarjanje je neločljivo povezano z doživetim izvajanjem glasbe in izražanjem doživetij.

GLASBENI JEZIK IN GLASBENO OPISMENJEVANJE

CILJI

Učenec:

○: spoznava glasbene pojme in zakonitosti glasbenega jezika ter si razvija miselne procese v dejavnostih poslušanja, izvajanja in ustvarjanja glasbe;

SC (1.1.1.1 | 1.3.4.2)

○: oblikuje in uporablja glasbene slikovne simbole za zvok, elemente interpretacije, glasbene dele in celote;

SC (1.1.2.2 | 1.3.4.1)

🟡: glasbeno se opismenjuje v dejavnostih poslušanja, izvajanja, branja in pisanja glasbe;

SC (1.1.1.1 | 1.1.2.2)

🟡: razvija elementarno orientacijo v glasbenem slikovnem zapisu in mu ob poslušanju/izvajanju sledi.

SC (1.1.2.2)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » prepozna, poimenuje in uporabi glasbene izraze o zvoku, glasbilih, glasbi, glasbenih prvinah, oblikovnih delih, pevskih in instrumentalnih izvajalcih in skupinah ter elementih interpretacije;
- » nariše, uporabi in bere slikovne simbole za zvok glasbila in glasbeno delo ter hitrejšo/počasnejšo in glasnejšo/tišjo glasbo;
- » ureja in dopolnjuje simbole v glasbenem slikovnem zapisu;
- » s simboli nariše/sestavi krajšo glasbeno slikovno partituro za pesem in/ali instrumentalno, vokalno-instrumentalno skladbo in jo opiše;
- » v glasbenem slikovnem zapisu prepozna glasbeno delo ter pokaže in poimenuje njegove dele;
- » ob petju/igranju/poslušanju glasbe sledi glasbenemu slikovnemu zapisu.

TERMINI

- slikovni glasbeni zapis
- slikovni glasbeni simbol
- ritem
- melodija

GLASBENI RAZVOJ

CILJI

Učenec:

○: z izvajanjem, ustvarjanjem in s poslušanjem glasbe širi in utrjuje glasbeni spomin ter razvija elementarne glasbene sposobnosti in harmonski posluh;

SC (1.3.4.1)

○: z aktivnim sodelovanjem v spodbudnem glasbenem okolju razvija veččutno zaznavo glasbe ter sposobnost razlikovanja zvoka, zvočne barve, parametrov tona ter enakih in različnih glasbenih delov in celot;

SC (1.1.2.2 | 1.3.4.1)

○: uri se v vzpostavljanju glasbenega utripa v glasbi in njegovo ohranjanje skozi glasbeno tišino;

○: razvija zaznavo težke in lahke dobe v glasbi v dvo- in tridobnem metrumu;

○: posluša, si zapomni ter z glasom in glasbili izvaja ritmične in melodične motive ter glasbene celote;

○: uživa v spoznavanju, izvajanju in snovanju glasbenih didaktičnih iger za razvoj slušne zaznave, spoznavanja parametrov zvoka/tona, za razvoj glasbenih sposobnosti in utrjevanja glasbenega spomina.

SC (1.1.2.2 | 1.3.4.1 | 3.1.4.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

» v glasbi prepozna enako in različno na področjih elementov interpretacije, glasbenih prvin in oblikovnih delov;

» ob glasbi nakazuje glasbeni utrip;

» enakomerno izvaja glasbo.

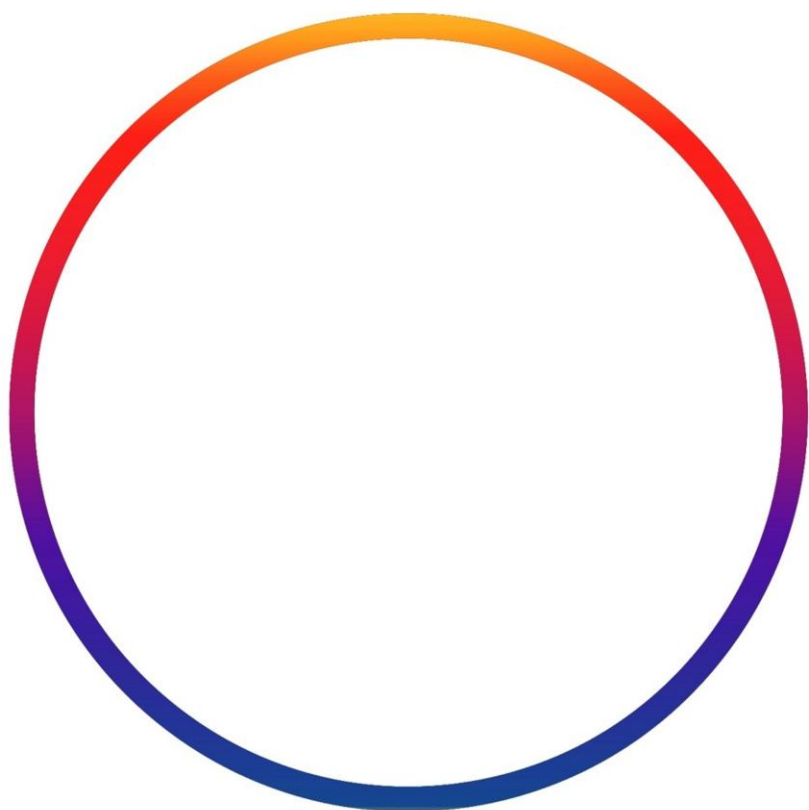
TERMINI

○ glasbeni utrip ○ glasbena tišina ○ težka doba ○ lahka doba

SPOZNAVANJE OKOLJA

PRVO VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO OBDOBJE

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

SKUPNOSTI

OBVEZNO

OPIS TEME

Namen teme je spoznavanje sebe in vzpostavljanje odgovornega odnosa do sebe in svoje prihodnosti, spoznavanje različnih skupnosti (družina, razred, šola, soseska, naselje, država), zavedanje pomena sodelovanja, strpnega odnosa do drugih in doživljanje sebe kot dela skupnosti. S cilji te teme se razvija zavedanje, da je življenje v različnih skupnostih/družbah/okoljih lažje, če se spoštuje medsebojne dogovore in pravila. Za dobre medsebojne odnose je treba skrbeti, razvijati spretnost ustrezne komunikacije in strpnega, odgovornega odnosa do drugih ljudi in do narave.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Učenci pridobivajo znanja o svojem okolju, spoznavajo in vrednotijo razmerja med posameznikom, družbo in okoljem ter njihovimi interakcijami in soodvisnosti. Pri uresničevanju ciljev učitelj ustvarja učno okolje, ki spodbuja aktivno sodelovanje učencev, omogoča interakcije med njimi ter postopno oblikovanje celovitih pojmovanj o svetu in odnosu do njega.

JAZ

CILJI

Učenec:

- : raziskuje zgodbe o sebi, svojem imenu, se predstavlja z osnovnimi podatki;
- : pripoveduje o osebnih izkušnjah in pomembnih trenutkih v življenju;
- : izraža svoja zanimanja in želje (tudi poklicne želje);
- SC (3.1.3.1 | 5.1.3.1 | 5.2.1.1)
- : spremlja svoje aktivnosti in jih prikazuje v načrtih/urnikih dejavnosti;
- SC (3.1.3.2 | 3.1.2.4)
- : spoznava pomen varovanja osebnih podatkov in pomen skrbi za osebne dokumente;
- SC (3.1.5.1 | 4.4.2.1)

- : spoznava sorodstvene vezi med družinskimi člani;
- : razvija razumevanje posledic svojih navad in ravnanj za odnose z drugimi in jih povezuje s čustvenimi stanji ter prepozna lastno doživljanje;
- SC (3.1.1.1 | 3.1.2.1 | 3.3.1.1)
- : oblikuje predloge, kako lahko sam prispeva k boljšemu delovanju in počutju v razredu/šoli.
- SC (3.3.3.1 | 3.3.3.2)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » predstavi se z osebnimi podatki;
- » predstavi svoja zanimanja, kaj ga veseli, katere dejavnosti rad počne in kaj si želi postati v prihodnosti;
- » poimenuje in pojasni sorodstvene vezi med družinskimi člani;
- » opredeli posledice različnih navad in ravnanj na odnose z drugimi.

TERMINI

- posameznik ○ spoštovanje ○ osebni podatek ○ osebna izkaznica ○ zdravstvena izkaznica
- družina ○ sorodstvena vez ○ družinski član ○ navada ○ ravnanje ○ odnos ○ čustvo

ORGANIZIRANOST SKUPNOSTI

CILJI

Učenec:

- : spoznava šolo, njeno organizacijo, okolico ter odnose v njej (šola, razred, sodelovanje med ljudmi, družbe);
- : sooblikuje razredna pravila in jih spoštuje;
SC (3.3.3.1 | 3.3.3.2)
- : ozavešča pomen pravil, pravic in dolžnosti posameznika v skupnosti ter razvija razumevanje o posledicah nespoštovanja dogovorov;
SC (1.1.5.1 | 4.4.3.1)
- : seznanja se s pravili delovanja v digitalnem okolju;
SC (4.4.2.1)
- : razvija razumevanje pomena delitve dela, sodelovanja, spoštovanja v družini/razredu in razvija strpen odnos do raznolikih družinskih in drugih skupnosti;
SC (1.2.3.1 | 1.2.3.2)
- : raziskuje svojo vlogo in povezanost z lokalno skupnostjo skozi pogovor o dogodkih, interesih in vrednotah v skupnosti;
SC (3.1.4.1)
- : sodeluje v dejavnostih medgeneracijskega povezovanja;
SC (3.3.5.1 | 3.3.5.3)
- : spoznava pestrost praznovanj doma in po svetu;
SC (1.2.3.1)
- : ob branju zemljevida spoznava državo Republiko Slovenijo, poišče njeno glavno mesto, poišče sosednje države in njihova glavna mesta;
- : ob aktualnih dogodkih spoznava državne simbole Republike Slovenije (grb, zastava, himna, denarna enota).

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » pojasni pomen dogovorjenih pravil (v družini, v razredu, na spletu);
- » na primerih presodi posledice neupoštevanja pravil in predlaga drugačno ravnanje;
- » utemelji razloge za povezovanje ljudi v skupnosti;

- » predstavi svojo vlogo v različnih skupnostih in poveže svoje interese z delovanjem v družini/razredu/šoli/lokalni skupnosti;
- » ob zemljevidu pokaže državo Republiko Slovenijo;
- » pokaže države, ki mejijo na Slovenijo;
- » opiše državne simbole Republike Slovenije.

TERMINI

- razredno pravilo ◦ spoštovanje ◦ sodelovanje ◦ strpnost ◦ odgovornost ◦ Slovenija
- glavno mesto ◦ država ◦ grb ◦ zastava ◦ himna ◦ sosednja država

OPIS TEME

Namen teme je razvijati časovne predstave, orientirati se v času, spoznavati osnove merjenja časa in uporabljati pripomočke za merjenje časa. Cilji so večinoma usmerjeni v spoznavanje lastne (otrokove) preteklosti in preteklosti prednikov ter v razvijanje odnosa do dediščine. Namen teme je razširiti razumevanje sveta s spoznavanjem človekovih dosežkov v preteklosti in sedanjosti (predvsem v bližnjem okolju), naučiti se prikazati časovne dogodke v času (in prostoru) in odkrivati preteklost.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Pri učencih prvega vzgojno-izobraževalnega obdobja je zanimanje za preteklost usmerjeno na konkretne ljudi (njih samih, njihovih staršev in starih staršev) in preteklost kraja. Učenci spoznavajo življenje ljudi v preteklosti preko rezultatov njihovega dela, z neposrednim opazovanjem in primerjanjem starih in novih predmetov ter zgradb, s poslušanjem pripovedi, pesmi Dejavnosti potekajo na prostem oz. neposredno v okolju (obisk stare domačije, muzeja, pomembnih zgodovinskih stavb) ter v učilnici.

Predlogi za izvajanje dejavnosti po razredih so podani v didaktičnih priporočilih. Učenci prepoznajo spremembe v svojem kraju, jih primerjajo in vrednotijo na osnovi različnih virov (npr. fotografije, ogled filmov in posnetkov, pripovedovanja starejših oseb, šolska kronika). Predstave o času si oblikujejo glede na zaporedje in trajanje dogodkov, ki so jih sami doživeli (1. razred). Učenci prej razumejo dele dneva (jutro, dopoldan), kot dneve v tednu, prav tako prej razumejo pojem včeraj kot jutri (1. razred). Koledar učenci spoznavajo postopno, najbolj ob cikličnem spremljanju dogodkov v človekovem in družbenem življenju/okolju, pri tem sledijo življenjskemu ciklu človeka, lahko ga povežejo s spremembami v naravi. Razvijanje časovnih predstav se lahko poveže s prazničnim ciklom (prazniki skozi leto), kar učenci spremljajo (2. in 3. razred). Tako sistematično do tretjega razreda dobijo predstavo o poteku in ponavljanju (praznikov, letnih časov, mesecev v letu, dni v tednu) skozi leto. Ko učenci te enakomerne spremembe ozavešijo, lahko postopno uvedemo merjenje časa in časovne enote (ura – 3. razred). Pri merjenju kratkotrajnih dogodkov učenci merijo čas trajanja nekega dogodka z različnimi urami.

Tema Čas se povezuje s temami Prostor, Skupnosti in Živa in neživa narava. Prav tako je smiselno cilje in vsebine sklopa Čas povezati s cilji drugih predmetov 1. vzgojno-izobraževalnega obdobja (kot npr. potek dogodkov pri slovenščini, merjenje časa pri matematiki, ritem pri glasbeni umetnosti, merjenje časa pri športu, pri premagovanju ovir).

ČASOVNE PREDSTAVE

CILJI

Učenec:

- : razvija razumevanje preteklosti (osebnega razvoja, družine, preteklosti šole, bližnje okolice, izbranega kraja) in razlikuje preteklost od sedanjosti;
- : izdeluje časovne trakove in spozna časovni potek dogodkov/pojavov;
SC (1.1.1.1)
- : opazuje in primerja spremembe (pri sebi, v razredu, v šoli, v okolju) skozi različna časovna obdobja;
- : spozna značilnosti življenjskih obdobij človeka (otročstvo, mladostništvo, odraslost, starost);
SC (1.1.2.1)
- : uporablja in izdeluje urnik, koledar in model ure;
SC (3.1.2.4)
- : spozna, da se letni časi, meseci v letu, dnevi v tednu ponavljajo;
- : deli časovne enote (leto na mesece, tedne, dni in dan na ure, ure na minute);
- : predvideva/ocenjuje in meri trajanje krajših dogodkov.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » uredi in predstavi dogodke iz svojega življenja v ustreznem zaporedju na časovnem traku;
- » utemelji časovni potek dogodkov;
- » opiše spremembe v naravi/pojave na osnovi dolgotrajnega opazovanja (npr. letni časi);
- » opiše obdobja človekovega življenja in značilnosti posameznega obdobja;
- » meri trajanje dogodkov, odčitava čas in ustrezno uporabi : urnik, (1. razred), datum, koledar (2.razred), uro (analogno in digitalno) (3.razred).

TERMINI

◦ danes ◦ jutri ◦ včeraj ◦ dan ◦ teden ◦ mesec ◦ leto ◦ letni čas ◦ prestopno leto
◦ datum ◦ dopoldne ◦ opoldne ◦ popoldne ◦ zvečer ◦ ponoči ◦ podnevi ◦ ura ◦ minuta
◦ urnik ◦ koledar ◦ zaporedje dogodkov ◦ časovni trak ◦ preteklost ◦ sedanjost
◦ prihodnost ◦ otroštvo ◦ mladostništvo ◦ odraslost ◦ starost ◦ jutro

DEDIŠČINA

CILJI

Učenec:

- odkriva preteklost bližnje okolice s pomočjo različnih virov (materialnih, pisnih, ustnih idr.) in razvija pozitiven odnos do dediščine;
SC (1.1.4.1 | 1.3.2.1)
- ob izbranih primerih odkriva pomen dediščine;
SC (1.3.2.1)
- spoznava šege in navade ter naravno in kulturno dediščino domačega kraja;
SC (1.3.2.1 | 5.3.4.1)
- odkriva in pojasnjuje, kako so izumi spremenili življenje ljudi;
- spoznava in doživlja dneve v letu, ki imajo posebni pomen (osebni prazniki, izbrani državni prazniki, dela prosti dnevi).

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » opiše predmete, ki so v različnem času služili istemu namenu in pojasni razlike med temi predmeti;
- » zna pojasniti, kaj je nastalo prej, kaj kasneje ter opredeli spremembe;
- » predstavi izbrano ljudsko šego ali navado;
- » pojasni, v čem se življenje ljudi v preteklosti razlikuje od današnjega (in pri tem uporabi različne vire);
- » v koledarju poišče nekatere praznike in s svojimi besedami opiše njihov pomen;
- » predstavi izbrani praznik.

TERMINI

- dediščina
- praznik
- dela prost dan
- navada
- izum

PROSTOR

OBVEZNO

OPIS TEME

Namen teme je razvijati predstave v/o različnih prostorih/okoljih (z neposrednim opazovanjem, gibanjem in orientiranjem v njih) ter razvijati prostorsko razmišljanje. Ob kartografskem opismenjevanju in razvijanju orientacijskih spretnosti učenci raziskujejo ter skicirajo bližnjo okolico šole in s tem pridobivajo znanja, izkušnje in oblikujejo odnos do prostora.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Učenci sistematično raziskujejo različne prostore (v šoli in zunaj nje) ter se seznanjajo z varnimi potmi v okolici šole. Prostorsko razmišljanje razvijajo z razumevanjem prostorske orientacije (kje je kaj), različnimi perspektivami (od spredaj, s strani, od zgoraj), opisovanjem okolice, uporabo peskovnika, izdelavo modelov, skic, branjem in uporabo enostavnih načrtov, zemljevidov in globusa. Pomemben del učenja se izvaja na prostem in predstavlja pridobivanje izkušenj o zanesljivih in nezanesljivih znakih za orientacijo, kar pripomore k razvoju njihovih spretnosti navigacije in varnega gibanja v prostoru.

PROSTORSKA ORIENTACIJA IN KARTOGRAFSKO OPISMENJEVANJE

CILJI

Učenec:

- : razvija prostorske predstave v/o različnih prostorih (na prostem) z neposrednim opazovanjem, gibanjem in orientiranjem v njih;
- : na različne načine (makete, peskovnik) predstavlja različne prostore;
- : razlikuje zanesljive in nezanesljive vire za orientacijo;
- : opazuje predmete/okolico z različnih zornih kotov in izdeluje obris predmetov, skico/maketo predmetov/okolice;
- : spoznava in poimenuje različne pokrajinske značilnosti;

○: spozna različne načine upodabljanja površja (skice/satelitske posnetke/zemljevide/globus);

○: bere slikovne zemljevide;

SC (1.1.4.1)

○: na globusu spozna kopno in vode ter poimenuje celine in oceane;

○: v okolici šole se orientira glede na glavne smeri neba;

○: spozna naprave za določanje smeri neba.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

» orientira se v razredu, šoli in okolici šole;

» v naravi in z uporabo ustreznih pojmov razloži, kje se nahaja in kaj je v okolici;

» na prostem pokaže in poimenuje glavne smeri neba;

» utemelji, kateri viri za orientacijo so zanesljivejši od drugih in zakaj;

» ob opazovanju okolice **uporablja pojme**, povezane s pokrajinskimi značilnostmi (ravnina, hrib, gora, reka, njiva, travnik) (1. razred), ki jih poveže s slikovnimi simboli (2. razred) in branjem preprostega zemljevida (3. razred);

» prepozna in nariše iste predmete z različnih zornih kotov;

» bere preproste skice in zemljevide za orientacijo v pokrajini;

» premika se od točke A do točke B z uporabo skice/zemljevida;

» izbrani (zaprti/odprti) prostor prikaže na različne načine (obris/skica/maketa/peskovnik).

TERMINI

○ zemljevid ○ skica ○ globus ○ kopno ○ svet ○ smeri neba (S, J, V, Z) ○ ravnina ○ vzpetina
○ grič ○ gričevje ○ hrib ○ hribovje ○ gora ○ gorovje ○ reka ○ potok ○ jezero ○ morje
○ cesta ○ železnica ○ celina ○ ocean ○ vode

ŽIVLJENJE V POKRAJINI

CILJI

Učenec:

🟡: spozna značilnosti in spremembe v bližnji okolici (npr. raba tal, poselitev, pozidava) in njihov vpliv na življenje ljudi in drugih živih bitij;

SC (2.2.2.1 | 2.3.1.2)

🟡: opazuje in spozna naselje, v katerem je šola in ga po izbranih značilnostih primerja z bližnjimi naselji;

🟡: opazuje napise, spomenike ipd. v okolici šole in spozna njihov pomen;

SC (1.3.2.1)

🟡: spozna različno velika naselja (velemestna, mestna, podeželska);

🟡: spozna poklice v domačem kraju in okolici ter dela z orodji in pripomočki, ki se pri teh poklicih uporabljajo;

🟡: spozna delo na kmetiji in tržnici ter pomen lokalno pridelane hrane in problematiko zavržene hrane;

SC (2.2.1.2)

🟡: s pomočjo slikovnega gradiva primerja domačo pokrajino z drugimi pokrajinami v Sloveniji ali po svetu;

🟡: spozna, kako potrošništvo vpliva na okolje in na posameznika.

SC (5.1.5.1 | 5.2.2.1 | 5.2.2.2)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

» izpostavi podobnosti in razlike med domačo pokrajino in drugimi pokrajinami v Sloveniji ali po svetu;

» ob vizualnem gradivu predstavi razlike v rabi tal bližnje okolice;

» **prepozna in opiše naselja in neposeljena območja v okolici šole;**

» primerja mesto in podeželje;

» **predstavi izbrani poklic (delo, orodja) in življenje ljudi, ki ga opravljajo;**

» opiše potrošniške navade ljudi in daje predloge za spremembe;

» predstavi predloge za zmanjšanje količine zavržene hrane.

TERMINI

- mesto ◦ podeželje ◦ naselje ◦ poklic ◦ gozd ◦ polje ◦ njiva ◦ travnik ◦ sadovnjak
- vinograd ◦ pašnik ◦ kmetija ◦ tržnica ◦ puščava ◦ denar ◦ plačilo ◦ poraba
- varčevanje

MOBILNOST

CILJI

Učenec:

- 🟢: spoznava pomen prometnih znakov (za pešce in kolesarje) v bližnji okolici in pomen upoštevanja pravil varnega ravnanja v prometu;
- 🟢: ozavešča nevarnosti v prometu v različnih situacijah (npr. vremenskih razmerah);
- 🟢: v prometu se uči pravil varne hoje (v skupini, pri prečkanju ceste) in pomena vidnosti v prometu;
- 🔴 (3.2.4.2)
- 🟢: predstavlja vrste prometnih sredstev, vzroke za potovanja in vpliv prometa na okolje;
- 🔴 (2.2.1.2)
- 🟢: spoznava hojo, kolesarjenje in javni potniški promet kot bolj trajnostne potovalne načine in jih promovira v svojih skupnostih.
- 🔴 (2.3.2.1 | 2.4.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » razloži pomen prometnih znakov, pomembnih za pešca in kolesarja;
- » opiše svojo pot v šolo;
- » utemelji pomen upoštevanja prometnih pravil za varno udeležbo v prometu;
- » pojasni nevarnosti v različnih vremenskih razmerah v prometu;
- » pojasni, zakaj so nekatere poti bolj varne kot druge;
- » vrednoti upoštevanje pravil obnašanja ljudi v različnih prevoznih sredstvih;
- » poimenuje prometna sredstva in pojasni njihovo vlogo v prometu;
- » s primeri pojasni vplive prometa na okolje in predlaga bolj trajnostne načine mobilnosti.

TERMINI

- prometni znaki ◦ pešec ◦ kolesar ◦ varnost v prometu ◦ prevozna sredstva

ŽIVA IN NEŽIVA NARAVA

OBVEZNO

OPIS TEME

V okviru teme živa in neživa narava učenci z opazovanjem, raziskovanjem in praktičnimi dejavnostmi spoznavajo značilnosti narave ter vpliv človeka nanjo. Razvijajo razumevanje raznolikosti živih bitij, osnovnih značilnosti človeškega telesa, naravnih pojavov ter lastnosti materialov/snovi. Poseben poudarek je namenjen spodbujanju odgovornega odnosa do okolja in naravnih virov.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

V temi živa in neživa narava učenci spoznavajo značilnosti svojega bližnjega okolja in z opazovanjem in primerjanjem živih bitij iz različnih življenjskih okolij razvijajo razumevanje raznolikosti narave. Pri spoznavanju človeškega telesa raziskujejo notranjo in zunanjo zgradbo telesa ter razvijajo zavest o zdravju in dobrobiti. Prav tako spoznavajo pomen odgovornega ravnanja z naravnimi viri. Učenci raziskujejo vpliv človekovega delovanja na naravo ter razmišljajo o načinih, kako varovati okolje in ohranjati naravne vire. Tema učencem omogoča raziskovanje naravnih pojavov, povezanih z gibanjem, svetlobo in zvokom. Posebna pozornost je namenjena zavedanju o vplivih svetlobnega in zvočnega onesnaženja na okolje in živa bitja. S praktičnimi dejavnostmi in raziskovalnimi metodami razvijajo svoje razumevanje naravnih pojavov in odgovoren odnos do okolja. Tema učence spodbuja k raziskovanju in spoznavanju značilnosti materialov/snovi v vsakdanjem življenju. S sistematičnim raziskovanjem lastnosti snovi v trdnem agregatnem stanju učenci spoznavajo osnovne korake učenja z raziskovanjem. Učenci spoznavajo piktograme za nevarne lastnosti snovi in se učijo ustreznega ravnanja z njimi.

SNОВI

CILJI

Učenec:

○: rokuje z različnimi materiali/snovmi in jih med seboj primerja;

- : odkriva, da so (uporabni) predmeti iz vsakdanjega okolja narejeni iz različnih materialov/snovi in materiale/snovi poimenuje;
- : uči se raziskovati lastnosti materialov/snovi, pri čemer spozna korake raziskovanja (postavi raziskovalno vprašanje, napoveduje, načrtuje, izvede poskus, zbira podatke, sklepa in poroča o svojih ugotovitvah);
- : odkriva lastnosti materialov/snovi v trdnem agregatnem stanju (plovnost v vodi, topnost v vodi, hrapavost);
- : opazuje in ugotavlja, da različni dejavniki (npr. vremenski pojavi, svetloba, toplota ...) spremenijo lastnosti snovi;
- : ugotavlja, da se snovi v okolici pojavljajo v različnih (agregatnih) stanjih;
- : spozna izbrane piktograme za nevarne lastnosti snovi (strupeno, vnetljivo, okolju nevarno) in ravnanje z njimi;
- SC (3.2.4.2)
- : spozna, zakaj je voda pomembna za življenje in kako z njo ravna (onesnaževanje voda in varčevanje z vodo);
- SC (2.1.3.1)
- : uči se ustreznega ravnanja z odpadki.
- SC (2.3.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » prepozna, iz česa so narejeni predmeti v njegovem okolju;
- » razvrsti materiale/snovi po izbrani lastnosti/izbranem kriteriju;
- » opiše spreminjanje nekaterih lastnosti snovi v vodi, na soncu, na zraku ali pri segrevanju;
- » prepozna izbrane piktograme za nevarne lastnosti snovi, opiše njihov pomen in to poveže z ustreznim ravnanjem;
- » izvede preprosto raziskavo določanja lastnosti materialov/snovi (natančno sledi navodilom za izvedbo poskusa; zbira, ureja podatke in jih zapisuje na različne načine; na podlagi pridobljenih podatkov odgovori na raziskovalno vprašanje; uporabi ustrezno besedišče za predstavitev rezultatov pri poročanju);
- » razloži, zakaj je voda pomembna za življenje;
- » navede primere, kako se z vodo varčuje in kaj lahko povzroči onesnaženje vode;
- » opiše ustrezno ravnanje z odpadki.

TERMINI

- material
- snov
- predmet
- nevarne lastnosti snovi
- trdna snov
- hrapavost
- plovnost v vodi
- magnetne lastnosti
- strupeno
- vnetljivo
- okolju nevarno
- odpadek
- onesnaževanje vode

GIBANJE, SVETLOBA, ZVOK

CILJI

Učenec:

- ob opazovanju in preizkušanju opisuje različne vrste gibanja kot posledico medsebojnega delovanja teles (delovanja sil na dotik in na daljavo);
- raziskuje, kakšne sledi povzročajo različna gibanja;
- usmerjeno raziskuje in ugotavlja, da svetila oddajo svetlobo in da telesa vidimo, ko so osvetljena ter raziskuje nastanek senc;
- raziskuje nastanek zvoka in spozna njegove lastnosti;
- spozna svetlobno in zvočno onesnaženje;
- opazuje navidezno gibanje sonca na nebu in spozna nastanek dneva in noči.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » opiše različne vrste gibanja teles;
- » pojasni, da se gibanje teles lahko povzroči z dotikom (npr. potisk predmeta z roko) ali na daljavo (npr. premik železnega predmeta s približevanjem magneta);
- » opiše, da se telesa vidi, ko so osvetljena, in ponazori, kako za osvetljenim predmetom nastajajo sence;
- » opiše lastnosti zvokov ter utemelji pomen zvoka zanj;
- » poveže svetlobo/zvok z njunim pomenom za živa bitja ter s skrbjo za zdravje in čutila.

TERMINI

- gibanje ○ svetloba ○ senca ○ zvok ○ svetilo ○ senca ○ planet Zemlja ○ gibanje sonca

POJAVI

CILJI

Učenec:

- opazuje in prepoznava spremembe v naravi v posameznem letnem času;
- opazuje in razlikuje vremenske pojave (npr. dež, sneg, toča, megla, veter);
- spozna vremenske piktograme za vremenska stanja, spremlja vreme in svoja opazovanja beleži v vremenski koledar;
- meri temperaturo zraka in količino padavin;
- I: *spozna, da energijo lahko pridobi na različne načine (npr. s pomočjo vetra, vode, sonca);*
- spozna, da neobnovljivi viri energije vplivajo na okolje in predlaga varčne rabe energije;
- SC (2.3.1.2)
- spozna pomen varnega ravnanja z električnimi napravami.
- SC (3.2.4.1 | 3.2.4.2)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » opiše spremembe v naravi v posameznem letnem času, na osnovi predhodnih opazovanj;
- » opiše vremenska stanja in jih prikaže z vremenskimi simboli;
- » predlaga načine za varčno rabo energije pri uporabi električnih naprav in pozna pravila za njihovo varno uporabo;
- » predstavi različne načine pridobivanja energije in jih ovrednoti z vidika vpliva na okolje.

TERMINI

- sončno ○ oblačno ○ deževno ○ vetrovno ○ dež ○ sneg ○ toča ○ megla ○ veter
- poledica ○ temperatura zraka ○ električna naprava

ŽIVA BITJA

CILJI

Učenec:

- opazuje in opisuje značilnosti bližnjega okolja ter ločuje živo od neživega;
- opisuje in primerja živa bitja iz različnih življenjskih okolij;
- razvršča živa bitja v skupine po izbranem kriteriju;
- SC (1.1.2.2)
- I: *opazuje prilagoditve živih bitij na življenje v danem okolju;*
- opazuje in spoznava, da vsa živa bitja rastejo, se razvijajo in imajo potomce;
- spoznava, da živa bitja potrebujejo hrano za rast in razvoj ter gibanje;
- na primerih spoznava, da živali hrano dobijo iz okolja in da se lahko hranijo z rastlinami, z drugimi živalmi ali z obojim;
- z gojenjem rastlin in živali v živih kotičkih razvija odgovoren odnos do živih bitij in odkriva bistvene pogoje za življenje živali in rastlin;
- SC (2.1.2.1)
- opisuje zunanjo in notranjo zgradbo človeškega telesa;
- SC (1.1.1.1 | 1.1.2.2)
- ob opazovanju in raziskovanju lastnega telesa in ob modelu spoznava zunanje in notranje dele telesa ter njihovo funkcijo;
- raziskuje dražljaje iz okolja in spoznava čutila;
- razvija skrb za zdravje in razumevanje pomena zdravja;
- SC (3.2.2.1 | 3.2.2.2 | 3.2.3.1)
- spoznava pogoste bolezni in različne načine preprečevanja bolezni;
- SC (3.2.4.1 | 3.2.4.2)
- spoznava, kako delovanje človeka vpliva na naravo in kako lahko prispeva k varovanju narave.
- SC (2.2.1.1 | 2.2.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » ločuje živo od neživega in opredeli razliko med živo in neživo naravo;
- » opiše živa bitja in jih uvršča v ustrezno življenjsko okolje;

- » prepozna nekaj tipičnih živih bitij iz bližnjega okolja;
- » razvršča živa bitja;
- » razloži pomen hrane za živa bitja in pojasni, kako so živa bitja zaradi hrane med seboj povezana;
- » ob uporabi ustreznih pojmov opiše, kako živa bitja rastejo in se razvijajo;
- » opiše podobnosti in razlike med starši in potomci živih bitij;
- » poimenuje zunanje in notranje dele telesa;
- » pojasni, zakaj imamo posamezne dele telesa;
- » pozna čutila in opiše njihov pomen;
- » pojasni, kaj omogoča rast, razvoj in ohranjanje zdravja (zdrav način prehranjevanja, gibanje, počitek);
- » opiše osnovne preventivne ukrepe za zaščito pred boleznimi in poškodbami;
- » opiše, kako je človek povezan z naravo in predstavi načine, kako lahko sam prispeva k ohranjanju narave.

TERMINI

- življenjska okolja ◦ življenjski krog ◦ rojstvo ◦ rast ◦ razvoj ◦ smrt ◦ človeško telo
- zunanji in notranji deli telesa ◦ čutila ◦ potomec ◦ bolezen ◦ zdravje ◦ varovanje narave

ROČNA DELA

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema se osredotoča na razvijanje ročnih spretnosti in osnovnih tehniških veščin pri izdelovanju izdelkov. Učenci se z razstavljanjem in sestavljanjem preprostih tehniških relevantnih igrač učijo spoznavati namen posameznih sestavnih delov in njihovo delovanje na osnovi namena igrače. Spoznavajo pomen urejenega delovnega okolja in se naučijo vzdrževati red ter pravilno in varno ravnati z orodji in pripomočki. Učenci razlikujejo med različnimi materiali, orodji in z njimi povezanimi tehnološkimi postopki obdelave. Izdelke izdelujejo vodeno po danem načrtu in ugotavljajo učinkovitost obdelovalnih postopkov. Načrtujejo preskušanje izdelka, določajo njihov osnovni namen in uporabnost ter povezujejo lastnosti materialov z ustreznostjo za izdelavo izdelkov. Z racionalizacijo uporabe materialov razvijajo tehniško ustvarjalnost.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Z razstavljanjem in sestavljanjem preprostih tehniških igrač/izdelkov učenci usvajajo razumevanje, kako posamezni sestavni deli prispevajo k osnovnem delovanju igrače kot celote. Ob tem razvijajo razumevanje namena posameznih sestavnih delov in njihove medsebojne povezanosti, kar jim bo kasneje olajšalo izdelovanje in načrtovanje preskušanja izdelkov. Z uporabo preprostih igrač/izdelkov učitelj usmerja razmišljanje učencev o potrebi po izdelku v vsakdanjem življenju.

Z raziskovanjem materialov bodo spoznavali različne vrste materialov in njihove tehnološke lastnosti. Učenci povezujejo osnovni namen izdelkov s potrebami vsakdanjega življenja, ki jih ti izdelki lahko zadovoljijo ter spoznavajo načine njihove uporabe. S sledenjem že oblikovanemu načrtu bodo spoznavali in usvajali tehnološke postopke obdelave (rezanje, odrezovanje, spajanje in preoblikovanje) in pri tem razvijali natančnost. Po izdelavi izdelka ga bodo učenci tudi preizkusili in ugotovili, ali zagotavlja zahtevano osnovno delovanje. Pri izdelavi izdelkov se učenci učijo upoštevanja pravil varnega dela (priprava delovnega prostora, materiala, orodij, pripomočkov ter zaščitnih sredstev: halja predpasnik, kapa ali elastika, zaščitnih rokavic, očal). Ob izdelovanju izdelkov učenci razvijajo zmožnost razlikovanja med bolj in manj primerno izbiro orodja in z njim povezanim tehnološkim postopkom obdelave. Ob izdelavi izdelkov nastanejo odpadki, med katerimi učenci presojujejo glede na možnost ponovne uporabe, s čimer se usmerja učence v odgovorno ravnanje z odpadki. Načrtovanje preskušanja izdelanih izdelkov spodbuja učence k iskanju novih, ustvarjalnih načinov in s tem razvijanje miselnih procesov reševanja problemov.

ROČNA DELA

CILJI

Učenec:

- 🟢: razvija ročne spretnosti;
- 🟢: z razstavljanjem in sestavljanjem preproste tehniške igrače spozna vlogo posameznih sestavnih delov in osnovni namen celote;
- 🟢: uči se organizirati delo in delovno mesto ter spozna pravila varnega dela z orodji in pripomočki;
- 🟢: zazna potrebo po izdelku, ki ga bo koristno uporabil v vsakdanjem življenju;
SC (5.1.1.1)
- 🟢: ugotavlja, zakaj je izdelek potreben, in določa, kdo ga bo uporabljal;
- 🟢: s preskušanjem materialov spozna njihove lastnosti (mehanske in tehnološke) in jih povezuje z ustreznostjo za izdelovanje posameznih izdelkov;
SC (5.2.3.1)
- 🟢: vodeno izdeluje izdelke po danem načrtu iz različnih materialov in z različnimi obdelovalnimi postopki (preoblikovanje, rezanje, odrezovanje, lepljenje);
- 🟢: izdeluje izdelek, ga preskuša in vrednoti;
SC (5.2.5.2 | 5.3.5.1)
- 🟢: razvija natančnost, vztrajnost, ustvarjalnost;
SC (5.1.2.1)
- 🟢: z izdelovanjem izdelkov ugotavlja učinkovitejši (enostavnejši/natančnejši/bolj ekonomičen) način obdelovanja materiala.
SC (5.2.5.2)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » pozna pravila za varno delo ter jih upošteva;
- » natančno vodeno izdela izdelek;
- » predstavi izdelek in opiše postopek izdelave;
- » vrednoti izdelek po vnaprej znanih kriterijih;

» predlaga izboljšave izdelka.

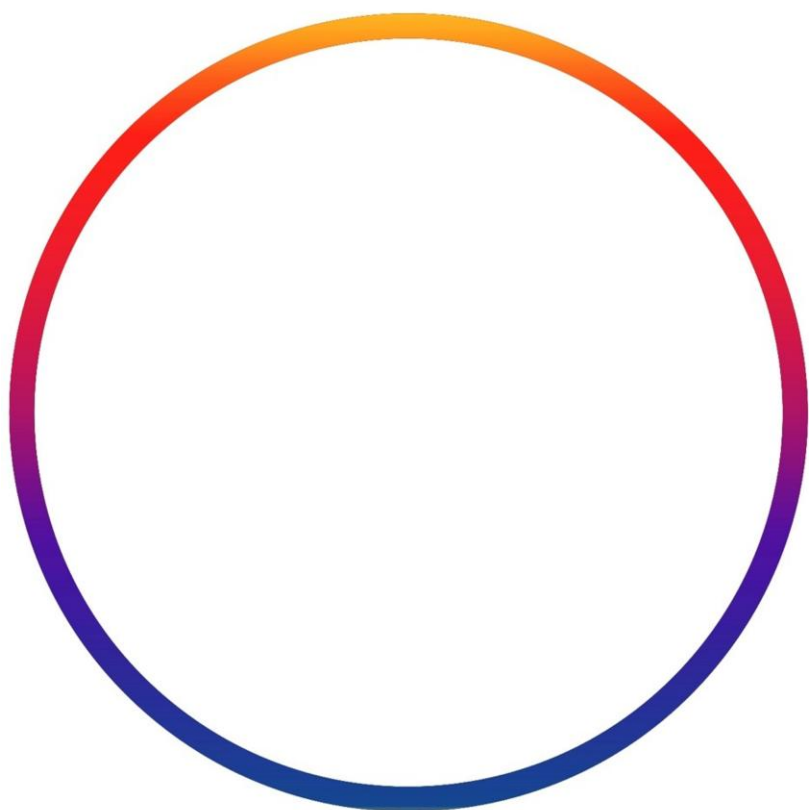
TERMINI

◦ orodje ◦ material ◦ izdelek ◦ načrt ◦ postopek

ŠPORT

PRVO VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO OBDOBJE

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

GIBALNA UČINKOVITOST IN GIBALNO ZNANJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema gibalna učinkovitost in gibalno znanje opredeljuje, katere cilje na omenjenih področjih naj učenec doseže ob koncu prvega vzgojno-izobraževalnega obdobja.

Gibalna učinkovitost predstavlja cilje, z doseganjem katerih učenec razvija in ohranja svoje gibalne in funkcionalne sposobnosti (koordinacija, ravnotežje, moč, gibljivost, hitrost, natančnost, vzdržljivost). Tako lahko različne gibalne naloge izvaja učinkoviteje, bolj ekonomično in z manj napora. Višja raven gibalne učinkovitosti učencu omogoča višjo kvaliteto gibanja ter doseganje boljših rezultatov. Pozitivna gibalna/športna izkušnja ga motivira za vključevanje v šport in vodi v trajno povezanost s športom.

Gibalno znanje opredeljuje, katero in kako kakovostno gibalno znanje naj učenec usvoji. Z doseganjem ciljev gibalnega znanja usvaja znanje za kakovostno in učinkovito izvedbo/povezavo gibalnih vzorcev, spretnosti in nalog. Proces učenja poteka s spoznavanjem, ponavljanjem, utrjevanjem, spremljanjem napredka in vrednotenjem izvedbe gibalnih nalog in igralnih situacij.

Namen teme je razvoj in ohranjanje gibalnih in funkcionalnih sposobnosti učencev ter usvajanje gibalnega/športnega znanja. Z doseganjem ciljev in standardov znanja se učenec seznanja z ustreznimi pristopi ter na njemu prilagojen način razvija in ohranja gibalne in funkcionalne sposobnosti, kar vodi v dvig njegove splošne gibalne učinkovitosti. Učenec je uspešen, ko v skladu s svojo gibalno učinkovitostjo usvoji ustrezno kakovost izvajanja gibalnih vzorcev.

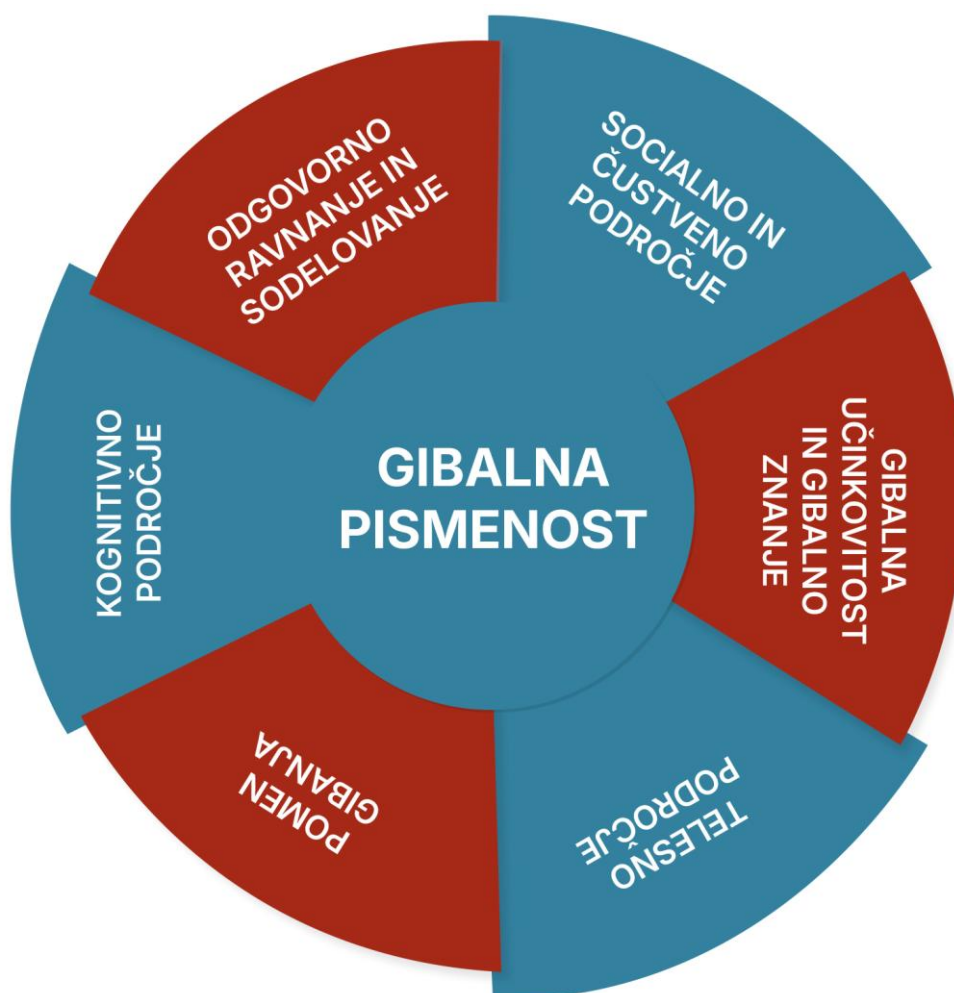
Učitelj vsako leto načrtno spremlja napredovanje znanja učencev in rezultate njihove gibalne učinkovitosti v primerjavi z vrednostmi vrstnikov v populaciji in to upošteva pri načrtovanju pouka.

Gibalna učinkovitost in gibalno znanje je ena izmed treh enakovrednih tem, s katerimi učenec razvija gibalno pismenost. Za vsestranski razvoj učenca je pomembno, da se cilji te teme uresničujejo v povezavi in vzporedno s cilji drugih dveh tem: **Pomen gibanja** ter **Odgovorno ravnanje in sodelovanje**.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Cilji teme **Gibalna učinkovitost in gibalno znanje** so razdeljeni v štiri skupine ciljev, ki spodbujajo prenos znanja in spretnosti:

- » osnove gibanja,
- » elementarne igre,
- » ustvarjalne in ritmične gibalne dejavnosti,
- » gibalne dejavnosti v naravnem in grajenem okolju (npr. plavanje, pohodništvo, drsanje, smučanje itd.).

Slika 1: Struktura tem učnega načrta za prvo vzgojno-izobraževalno obdobje za predmet šport med gradniki gibalne pismenosti

Cilji teme so usmerjeni v razvoj, sistematično spremljanje in vrednotenje gibalnih in funkcionalne sposobnosti učenca, pravilno in varno izvajanje vaj ter nalog, ki podpirajo zdrav telesni in gibalni razvoj ter vplivajo na učinkovitost in kakovost gibanja ter učenje zahtevnejših gibalnih spretnosti in reševanje gibalnih izzivov. V temo so vključeni tudi cilji, z doseganjem katerih učenec spozna ustrezne pristope h gibalni/športni vadbi ter ozavešča doživljanje lastnega napa med izvajanjem gibalne/športne dejavnosti oziroma vadbe. Gibalno učinkovit učenec z več usvojenega znanja, bo pri gibanju in v športu uspešnejši, kar bo pozitivno vplivalo na ohranjanje naravne potrebe po gibanju in na prijetno doživljanje športa.

Pri doseganju ciljev 1. teme je učenec uspešen, ko v okviru svoje gibalne učinkovitosti nadgradi svoje gibalno ter športno znanje in ga uporabi v gibalni ali igralni situaciji.

Cilji predmeta šport v prvo vzgojno-izobraževalnem obdobju naj se smiselno medpredmetno povezujejo, dopolnjujejo in nadgrajujejo s športnimi vsebinami v razširjenem programu osnovne šole in Interesnimi programi športa otrok in mladine.

Gibalna pismenost

Učenca sistematično vključujemo v proces usvajanja in doseganja gibalne pismenosti, kot ene ključnih razvojnih nalog.

Struktura učnega načrta za prvo vzgojno-izobraževalno obdobje za predmet se skozi 3 teme prepleta s področji razvoja gibalne pismenosti:

- » gibalna učinkovitost in gibalno znanje,
- » pomen gibanja,
- » odgovorno ravnanje in sodelovanje.

Gibalna pismenost posameznika je podlaga za usvajanje veščin posameznih športnih panog in disciplin ter rednega športnega udejstvovanja. Vsebine predmeta, ob upoštevanju prirojenih telesnih značilnosti in gibalnih potencialov, otroku ponujajo številne priložnosti za razvijanje in ohranjanje kakovostnih gibalnih izkušenj, gibalne raznovrstnosti in veščin športnih panog.

Obvezujoča navodila za učitelje

Učni načrt predmeta šport je temeljni dokument načrtovanja, poučevanja in vrednotenja znanja. Učno ciljna naravnost in izbirnost dopuščata avtonomijo šoli in učitelju a hkrati od njiju zahteva odgovornosti za ustrezno izbiro vsebin, učnih metod in oblik, organizacijskih pristopov ter načinov preverjanja standardov doseženega znanja učenca.

V procesu pouka športa je potrebno upoštevati predpisana normativna izhodišča ter poskrbeti za varnost pri vseh organizacijskih oblikah pouka. Šola ob rednih urah pouka vsako leto organizira tudi 5 športnih dni, ki praviloma trajajo po pet pedagoških ur.

GIBALNE/ŠPORTNE DEJAVNOSTI V OBVEZNEM PROGRAMU

redni pouk športa z 20-urnim tečajem plavanja v 2. ali 3. razredu	obvezno za vse učence
športni dnevi (pet na leto)*	

*Priporočljivo je, da večina športnih dni poteka v naravi ter vključuje intenzivnejše gibalne/športne dejavnosti, ki niso izvedljive med rednim poukom športa. V prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju imajo prednost gibalne/športne dejavnosti v avtentičnih situacijah, pri čemer je poudarjeno sodelovanje v skupini oz. npr. v moderirani igri.

Na športnem dnevu je mogoče ponuditi več različnih dejavnosti glede na interese, znanje in sposobnosti učencev, možnost okolja in vremenske razmere. Pomembno je, da so na športnih dnevih dejavni vsi učenci in da je športni dan zanje prijetno doživetje.

OSNOVE GIBANJA

CILJI

Učenec:

- 🟢: razvija gibalne in funkcionalne sposobnosti do stopnje, ki mu omogoča učinkovito izvedbo gibalnih nalog, reševanje gibalnih izzivov in igralnih situacij;
 SC (3.1.3.2 | 5.1.2.1 | 3.1.3.3)
- 🟢: izvaja gibalne dejavnosti v zmerni do visoki intenzivnosti;
 SC (3.2.1.3)
- 🟢: spoznava in izvaja gibalne dejavnosti, vaje za ogrevanje, umirjanje in sproščanje;
 SC (3.2.1.3)
- 🟢: preizkuša se v različnih gibalnih dejavnostih, tudi tveganih, in s tem ugotavlja svoje zmožnosti;
 SC (3.1.2.3)
- 🟢: uči se nadzora nad lastnim telesom in gibanja v različnih smereh, ravneh in okoli različnih osi;
 SC (3.1.1.1)
- 🟢: usvaja temeljne gibalne vzorce, v različnih položajih, smereh in ravneh, v različnih pogojih in kombinacijah;
 SC (3.2.4.1)
- 🟢: spremlja svojo gibalno učinkovitost in jo izboljšuje za učinkovito reševanje gibalnih izzivov in igralnih situacij;
 SC (5.1.1.1 | 3.1.3.2)
- 🟢: uči se varno doskočiti, tudi v globino;
- 🟢: rešuje gibalne situacije in izzive na ustvarjalen način in išče svojo rešitev;
 SC (3.1.4.1 | 5.1.2.1)
- 🟢: spoznava in izvaja gibalne naloge z različnimi športnimi pripomočki in orodji.
 SC (3.1.4.1 | 1.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Skladno s svojo gibalno učinkovitostjo:

- » poveže različne temeljne gibalne vzorce med seboj in z njimi učinkovito premaga ovire;
- » pravilno izvede vaje za ogrevanje;

- » teče v pogovornem tempu (tudi dlje časa) in šprintu, pri čemer uporabi visoki štart;
- » se odrine sonožno pri skokih z mesta in enonožno pri skokih z zaletom (v daljino in višino);
- » vrže pripomoček (npr. žogico, žvižgača ipd.) z mesta.

Temeljne gibalne vzorce pokaže tako, da nadzorovano in koordinirano:

- » se plazi in lazi po različnih površinah in orodjih;
- » pleza po različnih plezalih;
- » ritmično preskakuje kolebnico;
- » izvede gibanje v različnih ravninah in okoli različnih osi (preval naprej in nazaj v prilagojenih pogojih, stoja na lopaticah);
- » na ožji površini (klop, nizka gred) prikaže hojo naprej in nazaj, skok, sonožni obrat za 180 °;
- » naskoči na večnamensko blazino/skrinjo/kozy v oporo klečno/čepno;
- » varno doskoči v globino.

TERMINI

- stoja ◦ razkorak ◦ čep ◦ klek ◦ sed ◦ leža ◦ predklon ◦ odklon ◦ zaklon ◦ preskok
- skok v globino ◦ enonožni odziv ◦ sonožni odziv ◦ vrsta ◦ kolona ◦ skupina ◦ razovka
- stoja na lopaticah ◦ preval ◦ enoročno ◦ soročno ◦ šprint ◦ štart ◦ cilj ◦ zalet ◦ razdalja
- telesna drža ◦ hoja ◦ tek ◦ skok ◦ plezanje ◦ met ◦ kotaljenje ◦ obrat

ELEMENTARNE IGRE

CILJI

Učenec:

○: sodeluje v elementarnih igrah;

SC (5.3.4.1 | 3.3.3.1)

○: vključuje se v igre z različnimi žogami, loparji in drugimi pripomočki;

SC (5.3.4.1)

○: razvija ustvarjalnost v igri;

SC (1.3.4.2 | 5.1.2.1)

○: spozna in razvija lastne igralne strategije.

SC (3.1.4.1 | 5.1.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

V elementarnih igrah nadzorovano in koordinirano:

» vodi, poda, sprejme in zaustavi žogo z dominantno in nedominantno roko in nogo ter s palico;

» soročno vrže žogo izpred prsi v daljino;

» vrže žogo in različne pripomočke v daljino z zadevanjem cilja;

» odbija balon ali lahko žogo;

» odbija žogico ali balon z loparjem, tudi z zadevanjem cilja.

TERMINI

- lovljenje ○ vodenje ○ podaja ○ odboj ○ ujet ○ zadet ○ izpadel ○ prestop ○ igralno polje
- žoga zunaj igrišča

USTVARJALNE IN RITMIČNE GIBALNE DEJAVNOSTI

CILJI

Učenec:

○: usklajuje gibanje z ritmom;

SC (3.1.1.1)

○: zaznava, posnema in ustvarja gibalno-ritmični vzorec ob različnih glasovnih in glasbenih spremljavah, sam ali v skupini, ob enakomernem in sestavljenem ritmu v različnih tempih;

SC (3.1.4.1 | 3.3.1.1 | 1.3.3.1)

○: z ustvarjalnim gibom izraža lastna čustva in ideje;

SC (3.1.1.1 | 1.3.4.2)

○: uči se otroških in ljudskih plesov ob glasbeni ali pevski spremljavi.

SC (1.3.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

» ponovi/ustvari lastno zaporedje gibov z ali brez uporabe pripomočkov.

Zapleše otroški in ljudski ples ter pri tem izkaže:

» zaporedje korakov, držo telesa in ostalih gibov ob upoštevanju glasbene/zvočne spremljave/podlage;

» usklajenost s skupino ali v paru.

TERMINI

○ plesni korak ○ ritem ○ otroški ples ○ ljudski ples

GIBALNE DEJAVNOSTI V NARAVNEM IN GRAJENEM OKOLJU

CILJI

Učenec:

🟢: rešuje in izvaja gibalne naloge/izzive v naravnem okolju, se prilagaja različnim podlagam (npr. gozdna pot, led, sneg, voda), opremi (npr. smuči, kolo, drsalke) in vremenskim razmeram;

🔴 SC (2.1.3.1 | 3.2.1.3)

🟢: se prilagaja na vodo, izvaja različne oblike skokov na noge v vodo in se uči izbrane plavalne tehnike;

🟢: izvaja dlje časa trajajočo gibalno dejavnost v naravi in grajenih okoljih tudi z uporabo orientacijskih spretnosti in po označenih poteh.

🔴 SC (3.1.3.3 | 3.2.4.2)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

» izkaže znanje prilagojenosti na vodo;

» preplava 15 m/v izbrani plavalni tehniki preplava 25 m ali več;

» prehodi daljšo pot, tudi navkreber, z vmesnimi postanki po označeni poti.

TERMINI

◦ drsenje ◦ zaveslaj ◦ udarec ◦ markacija

POMEN GIBANJA

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema Pomen gibanja dopolnjuje in osmisli razumevanje teme Gibalna učinkovitost in gibalno znanje. Učenec ob izvajanju gibalnih/športnih dejavnosti pridobiva pomembne informacije, ki mu pomagajo razumeti širši kontekst gibanja ter njegovega vpliva na zdravje in dobrobit.

Namen teme je spodbujanje učenja z razumevanjem. Cilji so usmerjeni v spoznavanje:

- športnega izrazoslovja, pravil in upoštevanje navodil,
- poteka učne ure športa (vadbe),
- spremljanje gibalne učinkovitosti.

Učitelj cilje teme pomen gibanja načrtno vplete v pouk športa tako, da z njimi razloži, pojasni, podkrepi in osmisli izvajanje in izvedbo praktičnih dejavnosti.

Pomen gibanja je ena izmed treh enakovrednih tem skozi katero učenec razvija gibalno pismenost. Za vsestranski razvoj učenca je pomembno, da se cilji te teme uresničujejo v povezavi in vzporedno s cilji drugih dveh tem: **Gibalna učinkovitost in gibalno znanje** ter **Odgovorno ravnanje in sodelovanje**.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Cilji te teme so usmerjeni v usvajanje teoretičnih vsebin, ki učencu omogočajo vključevanje v različne športne dejavnosti (športno izrazoslovje, pravila, sodniški znaki, uporaba naprav ...). Usmerjajo ga v spremljanje in analizo svojih dosežkov (v gibalni učinkovitosti in znanju) ter iskanje priložnosti za napredek. Poučijo ga o delovanju telesa in spodbujajo k raziskovanju odzivov telesa na napor ter vplivu gibalne/športne vadbe na gibalno učinkovitost, zdravje in dobro počutje. Spodbujajo ga k zdravemu življenjskemu slogu (redno in dovolj intenzivno gibanje, uravnoteženo prehranjevanje, dovolj spanja).

K celostnemu razumevanju športa in njegovih učinkov pripomore tudi povezovanje z cilji in vsebinami drugih predmetov in skupnimi cilji področij.

POMEN GIBANJA

CILJI

Učenec:

🟡: spozna izraze za različne položaje in gibe telesa, športna orodja in pripomočke ter nekatere organizacijske oblike;

🔴 (1.1.2.1 | 1.1.2.2)

🟡: navaja se na upoštevanje navodil in pravil iger in se aktivno odziva na dogajanje;

🔴 (3.3.4.3)

🟡: spozna dele učne ure (ogrevanje, osrednja gibalna dejavnost, umirjanje), njihovo zaporedje in pomen;

🔴 (3.2.3.2)

🟡: spozna, kaj zmore in česa še ne; se uči postavljati enostavnejše cilje v povezavi s svojo gibalno učinkovitostjo in pri tem spremlja svoj napredek in počutje.

🔴 (3.1.3.2 | 5.3.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

» upošteva izraze povezane s položajem telesa in s smerjo gibanja v prostoru, prepozna športne pripomočke;

» igra po pravilih igre;

» razloži pomen ogrevanja in redne gibalne dejavnosti.

TERMINI

◦ ogrevanje ◦ umirjanje ◦ športna oprema ◦ športni pripomočki ◦ športna orodja ◦ pravila
◦ poligon ◦ štafeta ◦ igra ◦ vadba po postajah

ODGOVORNO RAVNANJE IN SODELOVANJE

OBVEZNO

OPIS TEME

V okviru teme Odgovorno ravnanje in sodelovanje učenci skozi različne gibalne/športne dejavnosti razvijajo pomembne osebnostne lastnosti ter veščine sodelovanja in odgovornega ravnanja. To jim omogoča varno, uspešno, predvsem pa prijetno doživljanje gibanja in športa.

Namen teme je ustvarjanje varnega in spodbudnega učnega okolja, ki je ključno za uspešno učenje in razvoj potencialov, v katerem učenci:

- spoznajo pomen varne gibalne/športne vadbe,
- dosegajo zastavljene cilje s trdom in vztrajnostjo,
- prepoznajo napor kot pomemben dejavnik napredka,
- skozi poskuse in napake pridobivajo nove izkušnje in znanje,
- pri dejavnostih v naravi oblikujejo odnos do narave in okolja kot posebne vrednote,
- razvijajo strpnost in sprejema različnost in ozavešča pozitivne učinke gibanja.

Odgovorno ravnanje in sodelovanje je ena izmed treh enakovrednih tem, s katerimi učenci razvijajo gibalno pismenost. Za vsestranski razvoj učencev je pomembno, da se cilji te teme uresničujejo v povezavi in vzporedno s cilji drugih dveh tem: **Gibalna učinkovitost in gibalno znanje** ter **Pomen gibanja**.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Z usvajanjem ciljev te teme učenci razvijajo osebnostne lastnosti, veščine sodelovanja in komuniciranja. Učijo se strpnosti, sprejemanja različnosti in odgovornega ter spoštljivega ravnanja. Spoznajo pomen varne športne vadbe, pri dejavnostih v naravi oblikuje odnos do narave in okolja kot posebne vrednote. Skozi različne gibalne izkušnje premagujejo negotovost, strah in morebitne neuspehe ter preizkuša svoje zmožnosti. Ob doseženih ciljeh razvijajo občutek zadovoljstva.

Učitelj cilje teme Odgovorno ravnanje in sodelovanje vplete v pouk z različnimi didaktičnimi strategijami. Učencem omogoči učenje in ravnanje v avtentičnih okoliščinah.

Učni predmet šport spodbuja redno gibalno/športno dejavnost in ima pomembno doživljajsko vrednost, saj

- » vpliva na zdrav in optimalen razvoj,
- » spodbuja k doseganju boljših učnih uspehov,

- » kompenzira negativne učinke gibalne nedejavnosti in psihičnih obremenitev,
- » ozavešča o zdravih življenjskih navadah.

V procesu pouka športa je treba upoštevati predpisana normativna izhodišča ter poskrbeti za varnost pri vseh organizacijskih oblikah pouka.

Osebna in druga športna oprema

Učenci morajo pri pouku športa uporabljati ustrezno osebno športno opremo (udobna, čista in zračna športna oblačila ter ne drseča obutev), ki jim omogoča sproščeno in varno sodelovanje in ob tem spoznavajo osnovne higienske navade (redna uporaba športne opreme, pomen preoblačenje pred in po končanju vadbe).

Učenci pri gibalnih/športnih dejavnosti uporabljajo ustrezno in vzdrževano drugo športno opremo: npr. čelada, ščitniki, drsalke, rolerji, smuči.

Učitelj uporablja ustrezno športno opremo in učence podpira s svojim zgledom.

Ustrezna osebna športna oprema in varnostna pravila so na predlog aktiv športa opredeljena v šolskem hišnem redu.

Skrb za varnost učencev

Pri športu je treba posebno skrb nameniti varnosti. Učitelj mora upoštevati naslednja izhodišča:

- » spoštovanje normativnih izhodišč veljavne zakonodaje (velikost vadbene skupine, spremstvo učencev izven šolskega prostora, normativi pri gibalnih/športnih dejavnostih zunaj šolske telovadnice),
- » priprava varnega vadbenega prostora,
- » uporaba vzdrževanih in varnih orodij in pripomočkov,
- » doslednost pri uporabi ustrezne osebne in druge športne opreme učiteljev in učencev,
- » upoštevanje vremenskih razmer,
- » izpeljava vseh delov učne ure (uvodni, glavni in zaključni del ure),
- » prilagajanje vsebin, didaktičnih strategij, organizacije in zahtevnosti pouka sposobnostim in predznanju učencev,
- » podajanje gibalnih/športnih vsebin, ki učencem omogočajo usvajanje znanj, varno sodelovanje in raziskovanje meja svojih zmožnosti (npr. varno padanje, hitro in spretno vstajanje) in preizkušanje v različnih gibalnih/športnih dejavnostih, tudi tveganih,
- » zagotavljanje varovanja in pomoči ter upoštevanje načel varnosti pri športnih dejavnostih (gimnastika, elementarne igre, pohodništvo, plavanje, smučanje, drsanje ...).

Prostori, orodje in oprema morajo ustrezati varnostnim in higienskim načelom. V telovadnici in v neposredni bližini drugih vadbenih prostorov morajo biti nameščene omarice prve pomoči ali zagotovljene torbe prve pomoči. V primeru poškodbe se ravna po protokolu in zapiše zapisnik.

ODGOVORNO RAVNANJE IN SODELOVANJE

CILJI

Učenec:

- 🟢 razvija samozavest, zaupanje vase, empatijo, odločnost, borbenost, vztrajnost idr.;
 SC (3.1.2.2 | 5.2.2.2)
- 🟢 uči se sodelovanja v skupini in športnega obnašanja (fair play): medsebojna pomoč, zdrava tekmovalnost, športno navijanje, odgovornost, dogovori, sprejemanje različnosti idr.;
 SC (3.3.4.1 | 5.3.4.1 | 1.1.5.1)
- 🟢 uči se pravil in odgovornega gibanja in ravnanja v naravnem in grajenem okolju (trajnostno naravnano) ter pri tem upošteva higienska pravila;
 SC (3.2.4.2 | 2.3.2.1)
- 🟢 uči se upoštevati navodila za varno izvajanje gibalnih dejavnosti ter skrbi za lastno varnost in varnost drugih;
 SC (3.2.4.2 | 3.2.4.1)
- 🟢 seznanja se s primerno osebno športno opremo glede na športno dejavnost, različne vremenske razmere in okolje ter se navaja skrbeti za osebno higieno;
 SC (3.2.4.2 | 3.2.4.1)
- 🟢 uči se vzpostavljati dotik in varen kontakt pri gibalnih dejavnostih;
 SC (3.3.1.1 | 3.3.4.2)
- 🟢 spoznava gibalno dejavnost kot vir dobrega počutja, zadovoljstva in veselja;
 SC (3.2.1.1 | 5.2.2.2)
- 🟢 ozavešča sprostitveni vpliv gibanja in umirjanja;
 SC (3.2.3.1 | 3.2.3.2)
- 🟢 med gibalnimi dejavnostmi razvija sposobnost ocene tveganja (presodi/oceni višino, globino, razdaljo, oviro, podlago, hitrost idr.);
 SC (3.2.4.2 | 5.3.3.2)
- 🟢 razvija samostojnost in ustvarjalnost pri reševanju gibalnih situacij in izzivov.
 SC (1.3.4.1 | 5.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » sodeluje v elementarnih igrah skladno s pravili športnega obnašanja;
- » upošteva pravila varnosti v naravnem in grajenem okolju;
- » pozna primerno osebno športno opremo za izbrano gibalno/športno dejavnost.

TERMINI

◦ navijanje ◦ varnost ◦ nevarnost ◦ vztrajnost ◦ dobro počutje ◦ spoštovanje ◦ športno obnašanje (fair play)

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

SLOVENŠČINA

OPISMENJEVANJE

- » Černe, T. (2024). *Razumeti disleksijo, disortografijo in disgrafijo: strokovni napotki za učitelje, vzgojitelje, specialne in rehabilitacijske pedagoge, druge strokovne delavce ter študente pedagoških študijskih smeri*. Ljubljana, Rokus Klett.
- » Marjanovič Umek, L., Fekonja, U., & Hacin Beyazoglu, K. (2020). *Zgodnja pismenost otrok: razvoj, spremljanje in spodbujanje* (1. e-izd.). Znanstvena založba Filozofske fakultete.

PREDOPISMENJEVANJE

- » Ozbič, M. (2022). *Desno, levo, gor in dol: zbirka manj in bolj resnih čečkarij in vzorcev za uspešno ter ustrezno načrtovanje giba ob uporabi pisala ali prsta v dvodimenzionalnem prostoru*. Raven 1. Trst: Mladika.
- » Ozbič, M. (2022). *Desno, levo, gor in dol: zbirka manj in bolj resnih čečkarij in vzorcev za uspešno ter ustrezno načrtovanje giba ob uporabi pisala ali prsta v dvodimenzionalnem prostoru*. Raven 2. Trst: Mladika.
- » Ozbič, M. (2022). *Desno, levo, gor in dol: zbirka manj in bolj resnih čečkarij in vzorcev za uspešno ter ustrezno načrtovanje giba ob uporabi pisala ali prsta v dvodimenzionalnem prostoru*. Raven 3. Trst: Mladika.
- » Perčič, S., Bukavec, S. in Ozbič, M. (2023). V svetu glasov: vaje fonološkega zavedanja. Trst: Mladika.
- » Ropič Kop, M. (2019). Zmožnost učencev 1. razreda v zavedanju začetnega in končnega glasu v besedi = The ability of first grade pupils in awareness of the initial and the final sound in a word. *Vloga predmetnih didaktik za kompetence prihodnosti: zbornik povzetkov*, 257–258.
- » Ropič Kop, M. (2017). Razvoj določenih ravni glasovnega zavedanja v predšolskem obdobju. V *Bralna pismenost v predšolski vzgoji in izobraževanju* (str. 57–66). Univerzitetna založba Univerze.

- » Ropič Kop, Marija, VIZJAK PUŠKAR, Nika. Učinek prepoznavanja in poimenovanja črk na zmožnost prepoznave začetnega ter končnega glasu v besedi, na pisanje črk in besed ter na branje besed v začetku 1. razreda. V: MLEKUŽ, Ana (ur.), ŽAGAR, Igor Ž. (ur.). *Raziskovanje v vzgoji in izobraževanju : izobraževanje učiteljic in učiteljev za raziskovalno učenje in poučevanje : [znanstvena monografija = scientific monograph]*. Brezplačna elektronska izd. Ljubljana: Pedagoški inštitut, 2024. Str. 73-86, 205-206, tabele. Digitalna knjižnica, Dissertationes, 48. ISBN 978-961-270-357-8, ISBN 978-961-270-358-5. ISSN 1855-9638. <https://www.pei.si/ISBN/978-961-270-357-8.pdf>, DOI: [10.32320/978-961-270-357-8.73-86](https://doi.org/10.32320/978-961-270-357-8.73-86). [COBISS.SI-ID [211949059](https://cobiss.si/211949059)] ROPICH KOP, Marija, VIZJAK PUŠKAR, Nika. Učinek prepoznavanja in poimenovanja črk na zmožnost prepoznave začetnega ter končnega glasu v besedi, na pisanje črk in besed ter na branje besed v začetku 1. razreda. V: MLEKUŽ, Ana (ur.), ŽAGAR, Igor Ž. (ur.). *Raziskovanje v vzgoji in izobraževanju : izobraževanje učiteljic in učiteljev za raziskovalno učenje in poučevanje : [znanstvena monografija = scientific monograph]*. Brezplačna elektronska izd. Ljubljana: Pedagoški inštitut, 2024. Str. 73-86, 205-206, tabele. Digitalna knjižnica, Dissertationes, 48. ISBN 978-961-270-357-8, ISBN 978-961-270-358-5. ISSN 1855-9638. <https://www.pei.si/ISBN/978-961-270-357-8.pdf>, DOI: [10.32320/978-961-270-357-8.73-86](https://doi.org/10.32320/978-961-270-357-8.73-86). [COBISS.SI-ID [211949059](https://cobiss.si/211949059)]
- » Rot Vrhovec, A. (2019). Možnosti za razvijanje govorjenja učencev v 1. in 2. triletju OŠ. *Poučevanje govora: zbornik povzetkov*, 23.
- » Rot Vrhovec, A. (2022). Individualizirano opismenjevanje od predopismenjevalnih zmožnosti do branja z razumevanjem = Individualized literacy from preliteracy skills to reading comprehension. *Konferenca razredni pouk*.
- » Novak, N. (2022). *Postopno, sistematično in individualizirano opismenjevanje in razvijanje bralne pismenosti* (Spletna izd.). Zavod RS za šolstvo.
- » Perčič, S., Bukavec, S. in Ozbič, M. (2023). *V svetu glasov: vaje fonološkega zavedanja*. Trst: Slovenski raziskovalni inštitut.
- » Grom, K. (2021). Hkratno opismenjevanje s tiskanimi črkami – sodobna metoda začetnega opismenjevanja. V: Orel, M., Brala-Mudrovčič, J. in Miletić, J. (ur.), *Novi izzivi današnjega časa – priložnosti za vključevanje inovativnih rešitev v izobraževanje 21. stoletja* (str. 478–491). Ljubljana. Dostopno: <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/rqls2n2>
- » Grom, K. (2023). Moč kakovostne šole v luči razvijanja pismenosti z uporabo integrativne metode opismenjevanja. V: K. Bizjak Merzel (ur.), *Zaupamo v kakovostno šolo prihodnosti* (109–121). 2. mednarodna konferenca. Ljubljana: Osnovna šola Danile Kumar. Dostopno: <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/w9o6lza>
- » Grom, K. (2025). Pravica in odgovornost v okviru zgodnejšega razvijanja pismenosti, opredeljena v strateških dokumentih: analiza in kritičen pogled. *Vodenje v vzgoji in izobraževanju*, 58 (1), 24–46. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.

SPORAZUMEVANJE IN BESEDILO

SPREJEMANJE, RAZUMEVANJE IN TVORJENJE BESEDILA

- » Bešter, M. (2014). "Odgovori v celem stavku.". *Jezik in slovstvo*, 59(2/3), 223-231,. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/yje4iv75490>
- » Pečjak, S. in Gradišar, A. (2002). *Bralne učne strategije*. Ljubljana: ZRSŠ.
- » ROPIČ KOP, Marija, KLAR ZADRAVEC, Saša. Učinek branja besed na branje neumetnostnega besedila in bralno razumevanje. V: MLEKUŽ, Ana (ur.), ŽAGAR, Igor Ž. (ur.). *Raziskovanje v vzgoji in izobraževanju : učenje in poučevanje na daljavo - izkušnje, problemi, perspektive : [znanstvena monografija = scientific monograph]*. Ljubljana: Pedagoški inštitut, 2022. Str. 49-65, 181-182, tabele. Digitalna knjižnica, Dissertationes, 43. ISBN 978-961-270-343-1, ISBN 978-961-270-344-8. ISSN 1855-9638. <https://www.pei.si/ISBN/978-961-270-343-1.pdf>. [COBISS.SI-ID [123988995](https://www.pei.si/ISBN/978-961-270-343-1.pdf)]

KNJIŽEVNA BESEDILA IN ODZIV

PRVINE KNJIŽEVNIH BESEDIL

- Blažič, M. (2000). *Skrivni bralni zakladi : dnevniki branja in književna vzgoja v devetletki : didaktični priročnik za učitelje k (Skrivnim) dnevnikom ustvarjalnega branja od 2 do 9 (od 1 do 8)*. Ljubljana. Rokus.
- Kordigel Aberšek, M. (2008). *Didaktika mladinske književnosti*. Ljubljana. Zavod RS za šolstvo.
- Saksida, I. (1992). *Mladinska književnost pri pouku na razredni stopnji osnovne šole : priročnik za učitelje*. Ljubljana. Mladinska knjiga.
- Kos, J. (1996). *Očrt literarne teorije*. Ljubljana. DZS.
- Kmecl, M. (1996). *Mala literarna teorija*. Ljubljana. Zavod RS za šolstvo

KNJIŽEVNOST V PROSTORU IN ČASU

USTVARJALCI IN NJIHOVA KNJIŽEVNA DELA TER SLOVSTVENA FOLKLORA

- » Dragica Haramija, 2021: Vrednotenje otroške in mladinske književnosti za branje v izobraževalnem prostoru. *Otrok in knjiga* 48(111). 16-31. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/d0xirbk>
- » Dragica Haramija in Milena Ivanuš Grmek, 2024: Nekateri mehanizmi razvijanja bralne pismenosti na področju vzgoje in izobraževanja. *Jezik in slovstvo* 69(3). 151-164. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/pe1bi2c>

- » Dragica Haramija (ur.), 2024: Antologijo sodobne slovenske otroške in mladinske književnosti. Spremlna beseda Saksida (poezija) in Haramija (proza). <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/kcni8f1>

MATEMATIKA

ARITMETIKA IN ALGEBRA

- » Cotič, M. (1999). Matematični problemi v osnovni šoli 1 – 5. teoretična zasnova modela in njegova didaktična izpeljava. Ljubljana: Zavod RS šolstvo
- » Frobisher, L. (1994). Problems, Investigations and an Investigative Approach. V: Issues in teaching mathematics (ur. Orton, A., Wain, G.). Cassell, London.
- » Magajna, Z. (2003). Problemi, problemsko znanje in problemski pristop pri pouku matematike. Matematika v šoli, letnik X, številka 3-4, str. 129-138.
- » Van de Walle, J.A., Karp, K. S., Bay-Williams, J. M., Wray, J., Brown, E. T. (2019). Elementary and Middle School Mathematics. Teaching Developmentally. (10. izdaja). Published by Pearson
- » Lipovec, A. (2013). Vzorci. V M. Suban in S. Kmetič (ur.) Posodobitve pouka v osnovnošolski praksi. Matematika, str. 187 – 193. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/ueltv5y>

NARAVNA ŠTEVILA IN ŠTEVILO 0

- » Hodnik Čadež, T. (2013). Reprezentiranje matematičnih pojmov pri pouku matematike na razredni stopnji. V Amalija Žakelj (ur.) Učne težave pri matematiki in slovenščini – izziv za učitelje in učence. Zbornik prispevkov znanstvene konference, str. 32 – 44. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/p2ljtp>
- » Lipovec, A., Antolin Drešar, D. (2019). Matematika v predšolskem obdobju. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/yqh4qr8>.
- » Manfreda Kolar, V. (2006). Razvoj pojma število pri predšolskem otroku. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta.
- » Way, J. (2014). Number Sense Series: A Sense of 'ten' and Place Value. <https://nrich.maths.org/2479>
- » Van de Walle, J.A., Karp, K. S., Bay-Williams, J. M., Wray, J., Brown, E. T. (2019). Elementary and Middle School Mathematics. Teaching Developmentally. (10. izdaja). Published by Pearson
- » Hughes, M. (1986). Children and number: Difficulties in learning mathematics. Basil Blackwell Inc.

RAČUNSKE OPERACIJE Z NARAVNIMI ŠTEVILI IN ŠTEVILOM 0

- » Cotič, M. (1999). Matematični problemi v osnovni šoli 1 – 5. teoretična zasnova modela in njegova didaktična izpeljava. Ljubljana: Zavod RS šolstvo

- » Frobisher, L. (1994). *Problems, Investigations and an Investigative Approach. V: Issues in teaching mathematics* (ur. Orton, A., Wain, G.). Cassell, London.
- » Magajna, Z. (2003). *Problemi, problemsko znanje in problemski pristop pri pouku matematike. Matematika v šoli*, letnik X, številka 3-4, str. 129-138.
- » Van de Walle, J.A., Karp, K. S., Bay-Williams, J. M., Wray, J., Brown, E. T. (2019). *Elementary and Middle School Mathematics. Teaching Developmentally*. (10. izdaja). Published by Pearson.
- » Kavkler, M. (2015). *Težave pri učenju matematike: strategije za izboljšanje razumevanja in učnih dosežkov učencev*. Ljubljana: Bravo, društvo za pomoč otrokom in mladostnikom s specifičnimi učnimi težavami.
- » Magajna, L. Kavkler, M., Čačinovič Vogrinčič, G. Pečjak S. Bregar Golubič, K. (2008). Koncept dela: Učne težave v osnovni šoli. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo
- » Manfreda Kolar, V. (2008). Representations of addition and subtraction problems among preschool children. V: Stuart Woodcock. L. (ur.). *Change and challenge in education*. Athens: Athens Institute for Education and Research, str. 45-57.
- » Lipovec, A., Lutovac, S. (2008). Primarnost struktur deljenja. *Matematika v šoli*, 14, str. 2- 16

RACIONALNA ŠTEVILA

- » Van de Walle, J.A., Karp, K. S., Bay-Williams, J. M., Wray, J., Brown, E. T. (2019). *Elementary and Middle School Mathematics. Teaching Developmentally*. (10. izdaja). Published by Pearson.
- » Lamon, S. (2020). *Teaching fractions and ratios for understanding*. Routledge.
- » Hodnik, T in Manfreda Kolar, V. (2018). How fifth-grade pupils reason about fractions : a reliance on part-whole subconstructs. *Educational studies in mathematics*. 2018, vol. 99, issue 3, str. 335-357.

ZAPOREDJA

- » Orton, A. (2005) *Patterns in the teaching and learning of mathematics*. New York: Continuum

GEOMETRIJA IN MERJENJE

GEOMETRIJSKI ELEMENTI

- » Lipovec, A., Antolin Drešar, D. (2019). *Matematika v predšolskem obdobju*. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/yqh4qr8>
- » Mešinović, S., M. Cotič, A. Žakelj. (2019). Učenje in poučevanje geometrije v osnovni šoli. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/3ojm0w5>

TUJI JEZIK

SPREJEMANJE

» Goethe Institut (b.d.). Lehr- und Lernmaterialien: Deutsch für Kinder.

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/ta65uo6>

» Goethe Institut (b.d.). Willkommen bei Goethe. <https://www.goethe.de/ins/si/sl/spr/wbg.html>

RAZUMEVANJE USTNEGA IZRAŽANJA IN AVDIOVIZUALNEGA GRADIVA

Bratož, S., Brumen, M., Dagarin Fojkar M., & Pižorn K. (2023). Teaching English at primary level. University of Primorska Press. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/gan0y86>

Brewster, J., Ellis, G., & Girard, D. (2002). The Primary English Teacher's Guide. Penguin.

Read, C. (2007). 500 Activities for the Primary Classroom. Macmillan.

BRALNO RAZUMEVANJE

Bratož, S., Brumen, M., Dagarin Fojkar M., & Pižorn K. (2023). Teaching English at primary level. University of Primorska Press. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/gan0y86>

Brumen, M. (2003). Pridobivanje tujega jezika v otroštvu. Priročnik za učitelje. DZS.

Dunn, O. (2014). Introducing English to young learners. Reading and writing. HarperCollins Publishers.

TVORJENJE

» Bratož, S., Brumen, M., Dagarin Fojkar M., & Pižorn K. (2023). Teaching English at primary level. University of Primorska Press. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/gan0y86>

» Brewster, J., Ellis, G., & Girard, D. (2002). The Primary English Teacher's Guide. Penguin.

» Pižorn, K. (b. D.). Igra pri pouku tujih jezikov na zgodnji stopnji. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/il7tp6d>

PISNO IZRAŽANJE

Dunn, O. (2014). Introducing English to young children: Reading and writing. HarperCollins.

Reilly, J., & Reilly, V. (2005). Writing with children. OUP.

INTERAKCIJA

PISNA INTERAKCIJA

» Bratož, S., Brumen, M., Dagarin Fojkar M., & Pižorn K. (2023). Teaching English at primary level. University of Primorska Press. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/gan0y86>

- » Brewster, J., Ellis, G., & Girard, D. (2002). The Primary English Teacher's Guide. Penguin.
- » Brumen, M. (2003). Pridobivanje tujega jezika v otroštvu. Priročnik za učitelje. DZS.
- » Reilly, J., & Reilly, V. (2005). Writing with children. Oxford University Press.

SPLETNA INTERAKCIJA

Potolia, A. & Derivry-Plard, M. (ur.). (2023). Virtual Exchange for Intercultural Language Learning and Teaching: Fostering communication for the digital age. Routledge Research in Language Education series, Routledge.

OPISMENJEVANJE PRI TUJEM JEZIKU

FONOLOŠKO IN GLASOVNO ZAVEDANJE

Čok, L., Brčnaninović, A. (2015). Z igro glasov v angleškem jeziku do razvijanja fonološkega zavedanja. Revija za elementarno izobraževanje, letnik 8, št. 1-2, str. 147 – 166.

Dagarin Fojkar, M., Sešek, U., Skela, J. (2011). Sounds and Letters. Priročnik k delovnemu zvezku za razvijanje opismenjevanja v angleščini kot tujem jeziku, Ljubljana: Tangram

Pečjak, S. (2012). Psihološki vidiki bralne pismenosti. Od teorije k praksi. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

ZAČETNO OPISMENJEVANJE V TUJEM JEZIKU

Dagarin Fojkar, M., Sešek, U. & Skela, J. (2011). Sounds and Letters. Delovni zvezek in priročnik za razvijanje opismenjevanja v angleščini kot tujem jeziku. Tangram.

RAZNOJEZIČNOST IN MEDKULTURNOST

MEDKULTURNO IN RAZNOJEZIČNOJEZIČNO OZAVEŠČANJE

Evropski dan jezikov, 26. september (b. d.). <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/gkwm80d>.

Fidler, Soča (ur.), 2004: *Ja-Ling Comenius – Janua Linguarum – Vrata v jezike. Jezikovno in medkulturno ozaveščanje v osnovni šoli. Priročnik za učitelje*. Ljubljana: Pedagoška fakulteta.

European Centre for Modern Languages (ECML). Teaching and learning materials. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/snqrf0t>

European Centre for Modern Languages (ECML). Talk to me – language games. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/qgectpq>

ICEPELL projekt: <https://icepell.eu/index.php/icekits/> (Spodbujanje medkulturnosti s pomočjo slikanic)

LIKOVNA UMETNOST

LIKOVNI JEZIK

LIKOVNI JEZIK

- » Bradeško, E. in Potočnik, R. (2022). Using visual art-based interventions for a primary school student with difficulties in perseverance, attention, and concentration. *Hrvatska revija za rehabilitacijska istraživanja*. <https://hrcak.srce.hr/file/404916>
- » Butina, M. (2003). *Mala likovna teorija*. Ljubljana, Debora.
- » Duh, M. 2004. *Vrednotenje kot didaktični problem pri likovni vzgoji*. Maribor, Pedagoška fakulteta.
- » Lozar R. in Zalaznik, J. (2021). *Videz tipnega: tekstura, faktura, šrafura, raster*. Ljubljana, Javni sklad RS za kulturne dejavnosti.
- » Potočnik, R. (2020). Heritage preservation education : teachers' preconceptions and teachers implementation in visual arts classes. *CEPS journal : Center for Educational Policy Studies Journal*. 10(2), 49-76. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/crub1c1>, <http://pefprints.pef.uni-lj.si/id/eprint/6285>
- » Potočnik, R. (2023). *Strengthening the emotional and social skills through fine art activities: art therapy approach in fine art classes* (1st ed., p. 136). Faculty of Educational Sciences University.
- » Potočnik, R. in Devetak, I. (2020). *Heritage preservation and interdisciplinary approach through fine art and science education*. Bratislava: Digit.
<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/7qftb38>
- » Rački, T. (2004). *Veščina likovne kompozicije v slikarstvu, oblikovanju, fotografiji, filmu, kiparstvu in gledališču*. Ljubljana, Javni sklad RS za kulturne dejavnosti.
- » Šuštaršič, N., Butina, M., De Gleria, B., Skubin, I. in Zornik, K. (2011). *Likovna teorija: učbenik za likovno teorijo v vzgojno-izobraževalnem programu umetniška gimnazija - likovna smer* (1. izd., str. 373, XXV). Debora; Karantanija.
- » Tacol, T., Gorjup, T., Tomšič Čerkez, B., Makše, R., Frelj, Č. in Huzjan, Z. (2006). *Ustvarjalni učitelj. Dejavniki osebnostne in strokovne rasti*. Ljubljana, Debora.
- » Tacol, T. in Potočnik, R. (2025). *Likovno izražanje v osnovni in srednji šoli*. Univerza v Ljubljani. Pedagoška fakulteta.
- » Tacol, T. 2016. *Likovno izražanje 1. Priročnik za učitelje 1. razreda osnovne šole*. Ljubljana, Debora.
- » Tacol, T. 2016. *Likovno izražanje 2. Priročnik za učitelje 2. razreda osnovne šole*. Ljubljana, Debora.

» Tacol, T. 2016. *Likovno izražanje 3. Priročnik za učitelje 3. razreda osnovne šole*. Ljubljana, Debora.

Tacol, T., Šupšakova, B. 2018. *Likovni razvoj in simbol v vizualni komunikaciji otroka*. Ljubljana, Debora.

Verlič, T. 2001. *Likovno-ustvarjalni razvoj otrok v predšolskem obdobju*. Ljubljana, Debora.

Vidrih, A. in Potočnik, R. (ur.). (2022). *Pomoč z umetnostjo z ranljivimi posamezniki in skupinami*. 1. izd. Ljubljana: Pedagoška fakulteta.

LIKOVNE TEHNIKE

LIKOVNE TEHNIKE

» *Arhitekturni detektiv*. (2009). Delovna skupina Arhitektura in otroci, Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije.

» Batič, J. (2010). Načrtovanje nalog prostorskega (arhitekturnega) oblikovanja pri likovni vzgoji. *Pedagoška Obzorja*, 25(3/4), 60–75.

» Čadež Lapajne, D. (1983). *Glina, les, papir, kovina*. Ljubljana, Mladinska knjiga.

» Čadež Lapajne, D. (2000). *Od glave do portreta: modeliranje z glino*. Debora.

» Čorak, N., Filipič, P., Gradišer, T., Kuhar, Š. in Šubic, B. V. (2019). *Material + roka = izkušnja. Priročnik za izkustveno učenje o poklicih*. Ljubljana, Center RS za poklicno izobraževanje.

» Filipič, P., Kavčič, L., Kuhar, Š., Maljevac, Tanja, Struna Bregar, A. in Šubic, B. V. (2013). *Igriva arhitektura*. Priročnik za izobraževanje o grajenem prostoru. Ljubljana, Zavod RS za šolstvo.

» Goetz, A., Krajnc, M., Krušič, S., Leder, T., Peštaj, M., Passel, I., Repše, H., Saksida, K. in Šturm, M. (2016). *Animirajmo!* Ljubljana, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.

» Palmić, N. (2020). *Od risbe do slike. Priročnik za ljubitelje likovne umetnosti*. Ljubljana, Javni sklad RS za kulturne dejavnosti.

» Tomšič Amon, B. (2021). *Arhitekturno oblikovanje v šoli* (1. elektronska izd.). Pedagoška fakulteta Univerze. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/bks14mj>

» Tomšič Čerkez, B. in Tacar, B. (2010). *Likovne kuharije. Uporabne likovne tehnike*. Ljubljana, Mladinska knjiga.

» Tomšič Čerkez, B. in Tacar, B. (2012). *Likovne kuharije 2. Eksperimenti z likovnimi tehnikami*. Ljubljana, Mladinska knjiga.

» Vogelink, E. (2018). *Črta, barva, prostor, slika. Priročnik za prebujanje ustvarjalnosti z likovnimi sredstvi*. Ljubljana, Javni sklad RS za kulturne dejavnosti.

- » Watt, F. (2005). *Slikarski projekti: več kot 80 projektov z barvami, pasteli, voščenkami, črnili, teksturiranim papirjem, vezenjem, kolaži, tuši, flomastri, različnimi predmeti, svilenim papirjem*. Karantanija.

LIKOVNE VSEBINE V PROSTORU IN ČASU

LIKOVNE VSEBINE V PROSTORU IN ČASU

- » Batič, J., Lebar Kac, P. in Haramija, D. (2019). Interdisciplinarna narava slikanice: možnosti medpredmetne obravnave slikanice pri pouku slovenščine in likovne umetnosti. *Razredni pouk* XXI (3), 10–17.
- » Birs, E. in Kopačin, B. (2020). Medpredmetno povezovanje glasbenih in likovnih vsebin v zamejskem šolstvu. V M. Volk, T. Štemberger, A. Sila in N. Kovač (ur.), *Medpredmetno povezovanje*. Pot do uresničevanja vzgojno-izobraževalnih ciljev. Univerza na Primorskem: Pedagoška fakulteta.
- » Irman Kolar, S., Markež, N., Mlakar, A., Mlakar, L., Pevec, A., Resnik, M., Simšič, Ž., Šplajt, U., Ungar, V., Zakšek, M. in mentorici Batič, J. ter Košir, K. (2020). *Ferdo se uči o sebi in drugih. Socialno in čustveno učenje s pomočjo likovne umetnosti*. Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba.
- » Trček Pečak, T. (2000). Pajkec Ajkec pri restavratorjih (Let. 2, str. 31). Debora.
- » Trček Pečak, T. (2000). *Ajkec odkriva skrivnosti slike na platnu* (Let. 2, str. 32). Debora.
- » Trček Pečak, T. (2000). *Iz življenja slik* (Let. 3, str. 47). Debora.

GLASBENA UMETNOST

IZVAJANJE IN GLASBENO UDEJSTVOVANJE

PETJE IN RITMIČNA IZREKA

Borota, B. (2015). *Glasbene dejavnosti in vsebine*. Koper: Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče, Univerzitetna založba Annales.

Sicherl, K., B. (2015). *Izbrana poglavja iz didaktike glasbe*. Ljubljana: Pedagoška fakulteta.

Žvar, D. (2002). *Kako naj pojejo otroci. Priročnik za zborovodje*. Ljubljana: Zavod Republika Slovenije za šolstvo.

Kumer, Z. (2002). *Slovenska ljudska pesem*. Ljubljana: Slovenska matica.

IGRANJE NA GLASBILA

Borota, B. (2015). *Glasbene dejavnosti in vsebine*. Koper: Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče, Univerzitetna založba Annales.

Sicherl, K., B. (2015). *Izbrana poglavja iz didaktike glasbe*. Ljubljana: Pedagoška fakulteta.

Jež, J. (2000). *Pregled glasbil. Opis glasbil*. Ljubljana: DZS.

GLASBENA KULTURA IN LJUDSKA GLASBENA DEDIŠČINA

Kumer, Z. (2002). *Slovenska ljudska pesem*. Ljubljana: Slovenska matica.

Cvetko, I. (20). *Otroške igre na slovenskem od A do Ž*. Celje, Ljubljana: Celjska Mohorjeva družba, Društvo Mohorjeva družba.

POSLUŠANJE

DOŽIVLJANJE IN SPOZNAVANJE GLASBE

Viri in literatura

Sicherl, K., B. (2015). Izbrana poglavja iz didaktike glasbe. Ljubljana: Pedagoška fakulteta.

DOŽIVLJAJSKO-ANALITIČNO POSLUŠANJE IN RAZISKOVANJE

Sicherl, K., B. (2015). Izbrana poglavja iz didaktike glasbe. Ljubljana: Pedagoška fakulteta.

Borota, B. (2015). Glasbene dejavnosti in vsebine. Koper: Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče, Univerzitetna založba Annales.

GLASBENI JEZIK

GLASBENI JEZIK IN GLASBENO OPISMENJEVANJE

Oblak, B. (2011). Glasbena slikanica 1. Ljubljana: DZS.

Oblak, B. (2022). Glasbena slikanica 2. Ljubljana: DZS.

Oblak, B. (2023). Glasbena slikanica 3. Ljubljana: DZS.

Oblak, B. (2007). Glasbena slikanica 3. Priročnik za učitelje. Ljubljana: DZS.

SPOZNAVANJE OKOLJA

SKUPNOSTI

Sala, A., Punie, Y., Garkov, V., Cabrera, M. (2020). LifeComp: Evropski okvir za osebno in socialno ključno kompetenco ter kompetenco učenje učenja. Zavod RS za šolstvo. <https://www.zrss.si/pdf/lifecomp.pdf>

Vojnovič, M., Otovnik, A., Pleško, A. (2009) Konvencija o otrokovih pravicah. Ljubljana: Unicef Slovenija. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/mpjhesj>

JAZ

Konvencija o otrokovih pravicah – v otroku prijaznem jeziku (b. d.). <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/otqmonx>

ČAS

ČASOVNE PREDSTAVE

Selko J. (2025). Uporaba interaktivne table pri razvijanju časovnih predstav učencev v prvem razredu osnovne šole. [Magistrsko delo]. Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta.

PROSTOR

Brinovec, S., Godnov, J., Lovrenčak, F. (1997). Terensko delo: pedagoška delavnica. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.

PROSTORSKA ORIENTACIJA IN KARTOGRAFSKO OPISMEJENJE

Umek, M., Hergan, I. (2011). Nove tehnologije in kartografsko opismenjevanje. V M. Cotič, V. Medved Udovič in S. Starc (ur.). Razvijanje različnih pismenosti (str. 416-423). Koper: Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče Koper, Univerzitetna založba Annales.

Umek M. (2001). Teoretični model kartografskega opismenjevanja v prvem triletnem osnovne šole. Ljubljana: Pedagoška fakulteta.

Atlas okolja (b.d.). <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/eiimbbw>

Geoportal ARSO (b. d.). <https://gis.arso.gov.si/geoportal/>

MOBILNOST

Revija Razredni pouk (2021), letnik 23, številka 1. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.

ŽIVA IN NEŽIVA NARAVA

Bačnik, A., Slavič, S., Bah Berglez, E., Eršte, S., Golob, N., Gostinčar-Blagotinšek, A., Hajdinjak, M., Hartman, S., Ivančič, G., Kljajić, S., Majer Kovačič, J., Mohorič, A., Moravec, B., Novak, N., Pavlin, J., Repnik, R., & Vičič, T. (2022). *Naravoslovna pismenost: opredelitev in gradniki* (Spletna izd.). Zavod RS za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/qnj9stv>

Bajd, B., Gostinčar-Blagotinšek, A., Iskrič, G., Krnel, D., Pečar, M., Razpet, N., Rovšek, B., Strgar, J., Susman, K., Tomažič, I., Vrščaj, D., Dolenc, S., Sokolowska, D., & Perhavec, S. (2013). *Didaktična gradiva projekta Fibonacci: učimo se z raziskovanjem: raziskovalni pouk naravoslovja in matematike v Evropi* (str. 1 mapa (19 zv.)). Pedagoška fakulteta.

Krnel D. (2007) Pouk z raziskovanjem: Naravoslovna solnica, 11, (3).

Skribe-Dimec D. (1997) Raziskujemo: Naravoslovna solnica, 1, (2).

Skribe-Dimec, D. (2010). *Raziskovalne škatle: učni pripomoček za pouk naravoslovja*. Modrijan.

SNOVI

Hvala, B., Krnel, D. (2005). Raziskovalne igre s snovmi. Ljubljana: Modrijan.

Krnel, D. (2016). Začetno naravoslovje. Kemija: [učbenik] (1. izd.). Ljubljana: Pedagoška fakulteta.

Gostinčar Blagotinšek A. (2014) Aktivni in raziskovalni pouk naravoslovja za razvoj mišljenja. V Jurišević M. Spodbudno učno okolje: ideje za delo z nadarjenimi v osnovni šoli. Ljubljana: Pedagoška fakulteta, 189 – 200.

ŽIVA BITJA

Battelli C. (2014): Učiteljeva skrb za ustrezno razvijanje naravoslovnih pojmovanj. V S. Mršnik, L. Novak (ur.) Posodobitev pouka v osnovnošolski praksi SPOZNAVANJE OKOLJA/NARAVOSLOVJE IN TEHNIKA. (str. 55-59). Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/e1qad9s>

Skribe-Dimec, D. (2014): Pouk na prostem. V S. Mršnik, L. Novak (ur.) Posodobitev pouka v osnovnošolski praksi SPOZNAVANJE OKOLJA/NARAVOSLOVJE IN TEHNIKA. (str. 79-82).

Ljubljana: Zavod RS za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/e1qad9s>

Novak, N., Dolgan, K., Vršič, V., Podbornik, K., Bojc, J., & Pihler, N. (2022). *Pouk na prostem: priročnik za učiteljice in učitelje na razredni stopnji* (1. izd., str. 1 mapa (6 zv.)). Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

ŠPORT

GIBALNA UČINKOVITOST IN GIBALNO ZNANJE

Baćanac, L. (2016). Psihosocialni razvoj v obdobju poznega otroštva in mladostništva: V Škof, B. in Bratina, N. (ur.) *Šport po meri otrok in mladostnikov* (str.130 -147). Ljubljana, Fakulteta za šport, Inštitut za kineziologijo.

Besal, S. (2024). Vadba borilnih veščin za otroke in mladostnike. Šport, 72 (1/2), str. 42-53.

Bray, B., McClaskey, K. (2012). *Personalization vs differentiation vs individualization*.

<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/xeqzk25>

Cigler, T. (2013). *Gibalna učinkovitost in telesna samopodoba glede na spol: diplomsko delo* [[T. Cigler]]. <https://dk.um.si/IzpisGradiva.php?id=40394>

Dekleva, M., Videmšek, M., Čoh, M., & Karpljuk, D. (2021). *Skok v svet atletike: učenje atletike mlajših otrok* (str. 155). Fakulteta za šport, Inštitut za šport.

Dekleva, M., Videmšek, M., Čoh, M., Karpljuk, D., & Dekleva, B. (2017). *Igriva atletika: program atletike za otroke* (str. 119). Fakulteta za šport, Inštitut za šport.

Dežman, C., & Dežman, B. (2011). *Igre z žogo v prvem triletju osnovne šole* (1. ponatis, str. 97). Fakulteta za šport, Inštitut za šport.

Didaktika športa. (2019). *Didaktika športa*. <https://didaktikasporta.splet.arnes.si/>

Dobovičnik, L. in Kovač, M. (2021). Transformativni pedagoški pristop pri ocenjevanju športne vzgoje. *Šport*, 69(1-2), 23-29.

Dumont, H., Istance, D., & Benavides, F. (2013). *O naravi učenja*. Ljubljana, Zavod RS za šolstvo.

Fuchs, B. (2006). *Ljudski plesi v osnovni šoli : priročnik za učitelje, mentorje in vaditelje*. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.

Geršak, V. (2016). *Ustvarjalni gib kot celostni učni pristop v osnovni šoli* [Doktorska disertacija, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakultetas]. PeFprints. <http://pefprints.pef.uni-lj.si/id/eprint/3540>

Goodway, J. D., Ozmun, J. C., & Gallahue, D. L. (2021). *Understanding motor development: infants, children, adolescents, adults* (8th ed., str. XX, 424). Jones & Bartlett Learning.

Grady, J. S., Her, M., Moreno, G., Perez, C., & Yelinek, J. (2019). Emotions in storybooks: A comparison of storybooks that represent ethnic and racial groups in the United States. *Psychology of Popular Media Culture*, 8(3), 207–217.

Grah, J., Rogič Ožek, S., Žarkovič Adlešič, B., Holcar, A., Debenjak, K., Bone, J., Vogrinčič, r., Kralj, N., Brodnik, V., Štampfl, P., Novak, N., Mršnik, S., Trampuž Luin, M., Oder, B., Legvart, P., Žinko, A., Cedilnik, T., Rostohar, D., Potisk, Z., ... Zore, N. (2017). *Vključujoča šola: priročnik za učitelje in strokovne delavce*. Ljubljana : Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Hansen Sandseter, E. H. (2009). Characteristics of risky play. *Journal of Adventure Education and Outdoor Learning*, 9 (1), 3-21. <https://doi.org/10.1080/14729670802702762>

Holcar Brunauer, A., Bizjak, C., Cotič Pajntar, J., Borstner, M., Eržen, V., Kerin, M., Komljanc, N., Kregar, S., Margan, U., Novak, L., Rutar Ilc, Z., Zajc, S. in Zore, N. (2019). *Formativno spremljanje v podporo učenju*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo

Holcar, A. (2017). *Formativno spremljanje v podporo učenju: priročnik za učitelje in strokovne delavce* (2. dopolnjena izd., str. 1 mapa (7 zv.)). Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Imagine Learning. (26. 9. 2019). *Defining personalized, differentiated, and individualized instruction*. Imagine Learning Blog. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/s3zavvn>

ISCA. (b.d.). *Physical literacy for life*. <https://physical-literacy.isca.org>

Jolles, D. D., Crone, E. A. (2012). Training the developing brain: A neurocognitive perspective. *Frontiers in Human Neuroscience*.

Jovanović, S., in Čerklić, U. (2024). *Gimnastika: metodika učenja izbranih gimnastičnih elementov moške in ženske športne gimnastike*. Univerza na Primorskem.

Jurak, G., Kovač, M. (25. 9. 2024). *Gibalni vzorci, gibalne veščine, gibalne spretnosti, gibalne sposobnosti – kakšne so razlike?* <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/ea227ia>

Jurak, G., Rankel, P., Bizjak Slanič, K., Starc, G., Markelj, N., Potočnik, Ž. L., Meh, K., Videmšek, M., Fetih, J., Plesec, M., Gregorc, J., Štemberger, V., Geršak, V., Dolenc, N., Kovač, U., Volmut, T., Planinšec, J., Kovač, M. (2023). Smernice za umestitev gibalnih dejavnosti v vzgojno-izobraževalni vsakdan. *Šport*, 71 (1-2), 238-262.

Kapus, J. (2018). *Naučimo se plavati: razlaga dopolnjenih meril za ocenjevanje znanja plavanja in plavalnih sposobnosti: priročnik za magistre in profesorje športne vzgoje ter učitelje in vaditelje plavanja*. Fakulteta za šport. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/cxu1ige>

Kapus, J., Šajber, D. in Štirn, I. (2012). *Začetno učenje plavanja, Učenje osnovnih plavalnih tehnik, nadvodnih obratov in osnovnega skoka na glavo v vodo*. Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport. <https://eucenje.fakultetazasport.si>

Kapus, J., Štirn, I., Zorko, A. (2024). Kapus, J. (2024). Kravl, prsno, hrbtno? Začetnik lahko plava na vsaj še 20 drugih načinov. *Slofit nasvet*, 8 (3), str. 32-42. <https://www.slofit.org/slofit-nasvet>

Knific, B. (2012). Izštevankе, zbadljivke. Folklornik. Dostopno na: file:///D:/Users/Inovak/Downloads/12_knific_izstevanke_in_zbadljivke.pdf (pridobljeno 1. 2. 2021).

Kondrič, M. (2003). Igra z loparjem – ustvarjalni dialog z rokami v šoli. *Šport*, 51 (4), str. 3-6, priloga.

Kondrič, M., Potočnik, Ž. L., Jurak, G. (2023). Igre z loparji za šolo in prosti čas. *Slofit nasvet*, 7(2). <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/rb9e4xi>

Kovač, M. Jurak, G. (6. 6. 2024). Od učenja tehnike k problemsko zasnovanim izzivom za dvig gibalne kompetentnosti in oblikovanje zdravega življenjskega sloga. *SLOfit nasvet*: <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/yw2s6d1>

Kovač, M., & Jurak, G. (2012). *Izpeljava športne vzgoje: didaktični pojavi, športni programi in učno okolje* (2. dopolnjena in razširjena izd., str. 283). Fakulteta za šport.

Kovač, M., Jurak, G. (2023). Preverjanje in ocenjevanje športne vzgoje sta dva različna procesa z različnimi nameni. *SLOfit nasvet*. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/hutn12i>

Kovač, M., Jurak, G., & Starc, G. (2016). Nekateri alternativni načini ocenjevanja znanja pri športni vzgoji. *Šport*, 5 (1-2), 18-23.

Kurikulum za razširjeni program osnovne šole z navodili za uvajanje (Spletna izd.). (2024). Zavod RS za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/r21eig4>

Lasan, M., Cerar, K. (2010). *Dihanje in zdravje*. Ljubljana, Fakulteta za šport.

Light, Moderate and Vigorous Activity (2024): South Dakota State University Extension. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/dhkcohn>

Lindner, K.-T., Alnahdi, G. H., Wahl, S., & Schwab, S. (2019). Perceived differentiation and personalization teaching approaches in inclusive classrooms: Perspectives of students and teachers. *Frontiers in Education*, 4(58). <https://doi.org/10.3389/feduc.2019.00058>

Lomšek-Macura, U., & Vajngerl, B. (1999). *Prvi koraki v ritmični gimnastici* (str. 131). Fakulteta za šport, Inštitut za šport.

- Marjanovič Umek, L. (2019). *Razvojna psihologija: Izbrane teme* (2. zvezek). Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- Mercer, S., Hockly, N., Stobart, G., Gale, N. L.(b. d.). *Global skills: creating empowered 21st century citizens*. Oxford University Press .
- Ministrstvo za šolstvo in šport. (2011). *Učni načrt: Osnovna šola. Športna vzgoja*. Zavod RS za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/yyup78p>
- Myer, G. D., Faigenbaum, A. D., Edwards, N. M., Clark, J. F., Best, T. M., & Sallis, R. E. (2014). Sixty minutes of what? A developing brain perspective for activating children with an integrative exercise approach. *British Journal of Sports Medicine*
- Nacionalni inštitut za javno zdravje. (2022). *Smernice za telesno dejavnost in sedeče vedenje*. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/pjtkn7u>
- Newell, K. M., & Liu, Y.-T. (2012). The functions of learning and the acquisition of motor skills (with reference to sport). *Open Sports Sciences Journal*, 5(Suppl 1-M3), 17-25.
- Novak, D., Kovač, M., Bertonec, J., & Čuk, I. (2021). *Gimnastična abeceda*. (2. dopolnjena izdaja). Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
- Novak, M., Dolinar, M., Nedeljko, N., Fišer, G., Markl, M., Žmauc Janžekovič, I., Primec, P., Steklačič, G. (2024). *Koncept usposabljanja za vožnjo kolesa in kolesarski izpit v osnovni šoli*. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/q6iyhtn>
- Novak, N. (2019). *Formativno spremljanje na razredni stopnji: priročnik za učitelje* (1. izd., str. 152). Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Novak, N. (2020). Ko je učenje personalizirano, ima vsak učenec glas, njegovo učenje pa je vidno. *Vzgoja & izobraževanje*, št. 3, str. 6-13.
- Novak, N. Lubej, N. Kmetec, M. (2022). *Sija bija – priročnik*. Zveza kulturnih društev Maribor.
- OECD. (2019). *OECD Future of education 2030. Making Physical Education Dynamic and Inclusive for 2030*. International Curriculum Analysis. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/elyun8f>
- Otrin, I. (2006). *LA LA BUM. Plesna abeceda za začetnike: ponatis*. Ljubljana: Javni sklad RS za kulturne dejavnosti.
- Pistotnik, B. (2019). *Osnove gibanja v športu: osnove gibalne izobrazbe*. Ljubljana, Fakulteta za šport.
- Pistotnik, B., Pinter, S., & Dolenc, M. (2002). *Gibalna abeceda: [naravne oblike gibanja v športni praksi]* (str. 114). Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
- Radi, P., Kovač, M., Starc, G. (2016). Problematika sedentarnosti, sedenja v šoli in predlagane rešitve. *Zbornik 29. strokovnega in znanstvenega posveta športnih pedagogov Slovenije*, Zveza društev športnih pedagogov Slovenije.

- Rajović, R. (2022). *Kako z igro spodbujati miselni razvoj otroka* (5. ponatis, str. 130). Mladinska knjiga.
- Rajtmajer, D. (1995). Ritem v psihomotoričnih sposobnostih otrok. *Pedagoška obzorja* 1-2 (X). Str. 30 – 38.
- Rutar Ilc, Z. (2011). Poučevanje za razumevanje. *Sodobna pedagogika*, 62(1), 76-99.
- SLOfit (b. d.). *Letna poročila SLOfit*. <https://www.slofit.org/letna-porocila>
- Slofit nasvet* (b. d.). Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, Laboratorij za diagnostiko telesa in gibalnega razvoja. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/c68or8y>
- Stanley, J., & Krakauer, J. W. (2013). Motor skill depends on knowledge and facts. *Frontiers*. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/ll9i5mg>
- Škof, B. (2010). *Atletski praktikum*. Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
- Škof, B. (2016). Gibanje in gibalni razvoj: V Škof, B. in Bratina, N. (ur). *Šport po meri otrok in mladostnikov* (str. 322 -343). Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za kineziologijo.
- Škof, B. (2016). Razvoj gibalnih spretnosti in gibalnih sposobnosti v otroštvu in mladostništvu: V Škof, B. in Bratina, N. (ur). *Šport po meri otrok in mladostnikov* (str. 344 -375). Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za kineziologijo.
- Škof, B. (2016). *Šport po meri otrok in mladostnikov*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za kineziologijo.
- Škof, B., Kalan, G. (2016). Razvoj živčnega sistema: V Škof, B. in Bratina, N. (ur). *Šport po meri otrok in mladostnikov* (str. 305 -320). Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za kineziologijo.
- Škof, B., Kotnik, P. (2016). Biološki razvoj – telesni in spolni razvoj: V Škof, B. in Bratina, N. (ur). *Šport po meri otrok in mladostnikov* (str. 374-302). Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za kineziologijo.
- Taubert, M., Villringer, A., Lehmann, N. (2015): *Endurance Exercise as and -Andogenous- Neuro-enhancement Strategy to Facilitate Motor Learning*. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/q5t8gnu>
- Vass, Z., Boronyai, Z., & Csányi, T. (b. d.). *European framework of quality physical education*. Hungarian School Sport Federation. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/1wqspb6>
- Videmšek, M., Smonkar, N., Lešnik, B., Glavač, A., & Videmšek, D. (2024). Igrivo smučanje: učenje smučanja mlajših otrok (str. 137). Fakulteta za šport.
- Videmšek, M., Stančević, B., & Permanšek, M. (2014). *Igrive športne urice* (str. 144). Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
- Videmšek, M., Šiler, B. in Fišer, P. (2002). *Slepa miš, ti loviš!* Ljubljana: Fakulteta za šport.
- Videmšek, M., Tomazini, P., & Grojzdek, M. (2006/2007, cop.). *Gibalne igre z improviziranimi pripomočki* (str. 186). Fakulteta za šport, Inštitut za šport.

William, D. (2011). *Formative Assessment: Getting the Focus Right. Educational Assessment*, 11(3-4), 283- 289. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/m5qqzn/>

World Health Organisation. (2020). *WHO guidelines on physical activity and sedentary behaviour*. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/0t05o5a>

Wormhoudt, R., Savelsbergh, G. J. P., Teunissen, J. W., & Davids, K. (2018). *The athletic skills model: Optimizing talent development through movement education*. Routledge.

Ydo, Y. (2021). *Physical literacy on the global agenda*. UNESCO IBE. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/8nu2dqt>

Young, W. in Rogers, N. (2013). Effects of small-sided game and change-of-direction training on reactive agility and change-of-direction speed. *Journal of Sports Science*, 32(4), 307-314. <https://doi.org/10.1080/02640414.2013.82323>

Zagorc, M idr. (2006). *Ples v sodobni šoli : prvo triletnje*. Ljubljana : Fakulteta za šport, Inštitut za šport.

Zagorc, M. (1997). *Ples: ustvarjanje z gibom* (str. 85). Fakulteta za šport.

Zagorc, M. (2008). *Ustvarjalno gibalna improvizacija*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.

Zagorc, M. idr. (2013). *Ples v vrtcu*. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.

Zagorc, M., Vihtelič, A., Kralj, N., Jeram, N., & Lovše Pepelnak, N. (2018). *Ples v vrtcu* (str. 31). Center za vseživljenjsko učenje Fakultete za šport.

Zaletel, P. in Kovač. M. (2024). *Praktični napotki za poučevanje ritma*. Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport: <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/k85e1a8>

Zavod RS za šolstvo. (2024). *Kurikulum za razširjeni program snovne šole z navodili za uvajanje*. https://www.zrss.si/pdf/kurikulum_RAP_in_navodila.pdf

POMEN GIBANJA

Bolković, T., Čuk, I., Kokole, J., Kovač, M. , Novak, D. (2002). *Izrazoslovje v gimnastiki. Osnovni položaji in ginajnja I. del*. Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, Inštitut za pšport, Inštitut za kineziologijo.

Jolles, D. D., & Crone, E. A. (2012). Training the developing brain: A neurocognitive perspective. *Frontiers in Human Neuroscience*.

Geržević, M., in Dobnik, M. (2024). *Gibalno – kognitivna vadba: praktična delavnica*. E - sinapsa. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/8koy2ai>

Kristan, S. (2012). *Športni in terminološki slovar. Delovni izvod za širšo strokovno razpravo*. Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport.

Light, Moderate and Vigorous Activity (2024): South Dakota State University Extension. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/dhkcohn>

Ministrstvo za šolstvo in šport. (2011). *Učni načrt: Osnovna šola. Športna vzgoja*. Zavod RS za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/yyup78p>

Myer, G. D., Faigenbaum, A. D., Edwards, N. M., Clark, J. F., Best, T. M., & Sallis, R. E. (2014). Sixty minutes of what? A developing brain perspective for activating children with an integrative exercise approach. *British Journal of Sports Medicine*.

Nacionalni Inštitut za javno zdravje. (b. d.). *24 urno gibalno vedenje*. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/s784yaz>

Nacionalni Inštitut za javno zdravje. (b. d.). *Piramida telesne dejavnosti in uravnotežena vadba*. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/moq0a99>

Planinska zveza Slovenije. (b. d.). *Ko se izgubimo*. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/5772ov6>

Planinska zveza Slovenije. (b. d.). *Planinske poti v Sloveniji*. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/fn47rjm>

Rutar Ilc, Z. (2011). Poučevanje za razumevanje. *Sodobna pedagogika*, 62(1), 76-99.

ODGOVORNO RAVNANJE IN SODELOVANJE

Bizjak Slanič, K., Kovač, M. (16.10. 2024). Kaj je tvegana igra. *Slofit nasvet*: 9 (1), 36-41. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/vmsbioz>

Fleischman, M., Hosta, M. Smerdu, M. (2004). *Fair play za mlade športnike*. Ljubljana, Zavod ta fair play in strpnost v športu.

Fleischman, M., Hosta, M. Smerdu, M. (2004). *Fair play za trenerje, organizatorje in športne pedagoge*. Ljubljana, Zavod ta fair play in strpnost v športu.

Fleischman, M., Hosta, M. Smerdu, M. (2004). *Fair play za starše*. Ljubljana, Zavod ta fair play in strpnost v športu.

Gremo s kolesom. 10 zapovedi. (b.d.). <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/unl3wyf>

Kapus, J., Kovač, M. (2024). Ne skači v vodo, če nisi prepričan o njeni globini. *Slofit nasvet*, 8(3), 9-15. <https://www.slofit.org/slofit-nasvet>

Kapus, J., Kovač, M. (2024). Zmožnost presoje, kdaj varno v vodo. *Slofit nasvet* 8(4), 41-47. <https://www.slofit.org/slofit-nasvet>

Marentič-Požarnik, B., Šarič, M., & Šteh, B. (2021). *Izkustveno učenje* (1. izd., str. 163). Znanstvena založba Filozofske fakultete.

Markun Puhani, N. (2015). Učenje varnega padanja na različnih stopnjah poučevanja športne vzgoje. V *Posodobitev pouka v osnovnošolski praksi* (ur. Bergoč, Š.) (64 -76). [pos-pouka-os-sport.pdf](#)

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. (2024). *V gozdu spoštujemo gozdni bonton*: <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/7dof5kt>

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. (2024). *Skrbno z gozdom*: <https://www.gov.si/teme/skrbno-z-gozdom/>

Ministrstvo za šolstvo in šport. (2011). *Učni načrt: Osnovna šola. Športna vzgoja*. Zavod RS za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/yyup78p>

Nacionalni inštitut za javno zdravje. (2022). *Smernice za telesno dejavnost in sedeče vedenje*. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/pjtkn7u>

Nacionalni inštitut za javno zdravje. *Zimski športi in rekreacija*. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/xelbkph>

Radi, P., Kovač, M., Starc, G. (2016). Problematika sedentarnosti, sedenja v šoli in predlagane rešitve. *Zbornik 29. strokovnega in znanstvenega posveta športnih pedagogov Slovenije*, Zveza društev športnih pedagogov Slovenije.

Rutar Ilc, Z. (2011). Poučevanje za razumevanje. *Sodobna pedagogika*, 62(1), 76-99.

Stanley, J., & Krakauer, J. W. (2013). Motor skill depends on knowledge and facts. *Frontiers*. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/il9i5mq>

World Health Organisation. (2020). *WHO guidelines on physical activity and sedentary behaviour*. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/0t05o5a>

Wormhoudt, R., Savelsbergh, G. J. P., Teunissen, J. W., & Davids, K. (2018). *The athletic skills model: Optimizing talent development through movement education*. Routledge.

10 FIS pravil za vedenje na smučišču in pri teku na smučeh. (b.d.). GRS Maribor. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/otwkxkg>

PRILOGE

ŠPORT

GIBALNA UČINKOVITOST IN GIBALNO ZNANJE

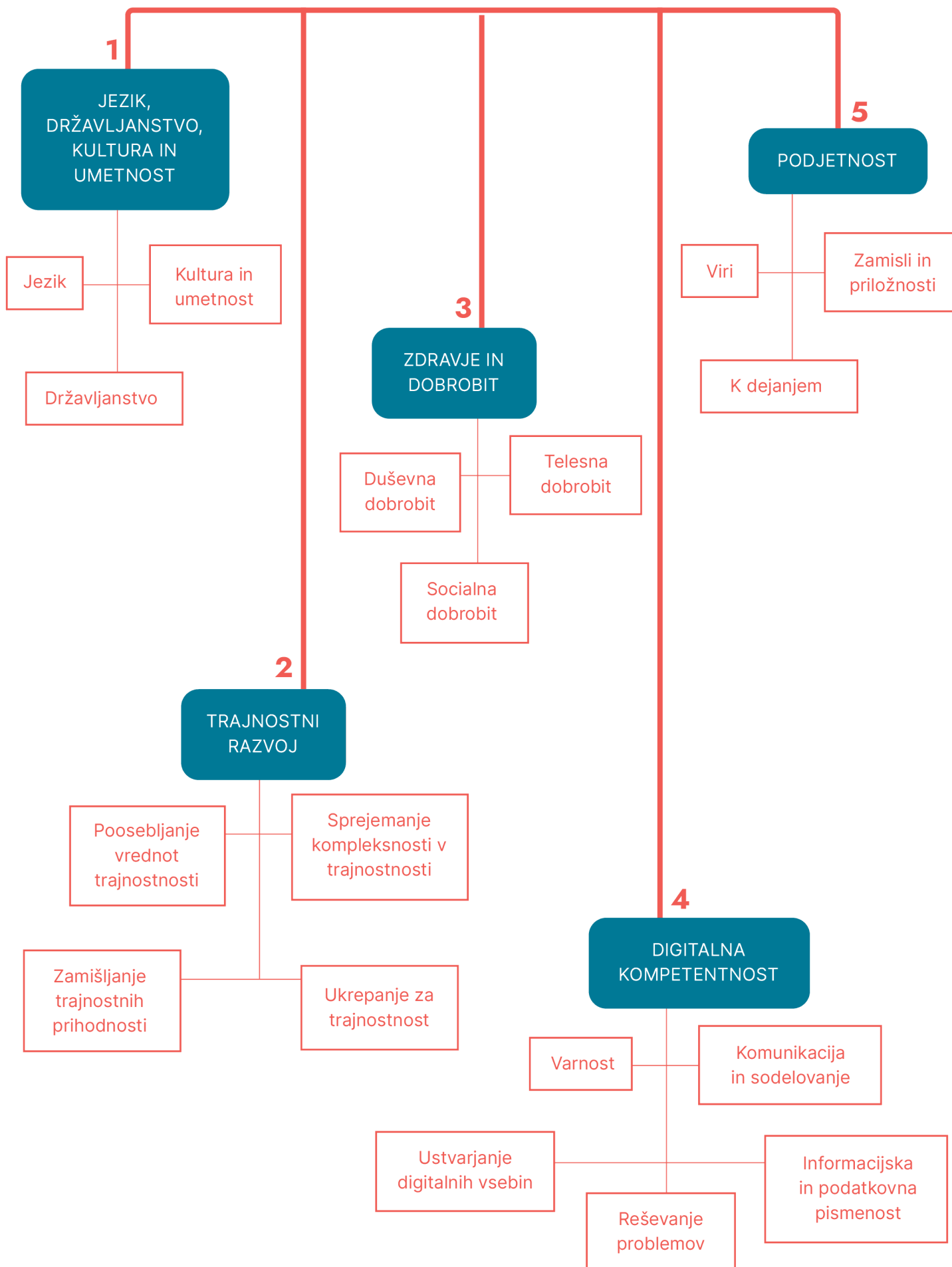
DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

» https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Priloga_št._1_Pojasnilo_nekaterih_pojmov_ŠPORT.docx

Didaktična priporočila za temo

» https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Priloga_št._1_Pojasnilo_nekaterih_pojmov.docx

KLJUČNI CILJI PO PODROČJIH SKUPNIH CILJEV

1 /// JEZIK, DRŽAVLJANSTVO, KULTURA IN UMETNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

1.1 JEZIK

1.1.1 Strokovna besedila	1.1.1.1 Pri posameznih predmetih razvija zmožnost izražanja v različnih besedilnih vrstah (referat, plakat, povzetek, opis, pogovor itd.).
1.1.2 Strokovni jezik	1.1.2.1 Se zaveda, da je učenje vsebine posameznega predmeta hkrati tudi spoznavanje njegove strokovne terminologije; torej učenje jezika na ravni poimenovanj za posamezne pojme in na ravni logičnih povezav. 1.1.2.2 Se izraža z ustrezno terminologijo predmeta in skrbi za ustrezno govorno ter pisno raven svojega strokovnega jezika.
1.1.3 Univerzalni opis jezika kot sistema	(pri vseh predmetih:) 1.1.3.1 Se zaveda podobnosti ter razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi gradiv v tujih jezikih, pri uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov, avtomatsko prevedenih spletnih strani itd. (pri vseh jezikovnih predmetih:) 1.1.3.2 Se zaveda, da različne jezike lahko opisujemo na podoben način; pri pouku tujih jezikov zato uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega jezika, in obratno: zna primerjati jezike, ki se jih uči, in razpozna podobnosti ter razlike med njimi.
1.1.4 Razumevanje pomena branja	1.1.4.1 Pri vseh predmetih redno bere, izbira raznolika bralna gradiva, jih razume, poglobljeno analizira in kritično vrednoti.
1.1.5 Jezik in nenasilna komunikacija	1.1.5.1 Razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo.

1.2 DRŽAVLJANSTVO

1.2.1 Poznavanje in privzemanje človekovih pravic ter dolžnosti kot temeljnih vrednot in osnov državljanske etike	1.2.1.1 Pozna, razume in sprejema človekove pravice kot skupni evropski in ustavno določeni okvir skupnih vrednot ter etike. 1.2.1.2 Razume, da so človekove pravice univerzalne in nepogojene, da uveljavljajo vrednote svobode in enakosti. 1.2.1.3 Razume in sprejema, da je obstoj pravic pogojen s spoštovanjem individualne dolžnosti do enake pravice drugega. 1.2.1.4 Razume in sprejema, da je dolžnost do enake pravice drugega dolžnost zaradi dolžnosti (ne le pravica zaradi individualnega interesa). 1.2.1.5 Razume in sprejema človekove pravice in dolžnosti kot osnovno, vsem državljanom skupno etiko (moralo), ki uveljavlja vrednote spoštovanja človekovega dostojanstva, pravičnosti, resnice, zakona, lastnine, nediskriminacije in strpnosti.
1.2.2 Etična refleksija	1.2.2.1 Spozna, da obstajajo moralna vprašanja, pri katerih ni vnaprej danih od vseh sprejetih odgovorov. 1.2.2.2 Razvija občutljivost za moralna vprašanja ter sposobnost, da o njih razmišlja skupaj z drugimi.
1.2.3 Sodelovanje z drugimi v skupnosti in za skupnost	1.2.3.1 Z namenom uresničevanja skupnega dobrega sodeluje z drugimi ter podaja in uresničuje predloge, ki kakovostno spreminjajo skupnosti. 1.2.3.2 Prek lastnega delovanja ozavešča pomen skrbi za demokratično skupnost ter krepi zavedanje o pomenu pripadnosti skupnosti za lastnodobrobit in dobrobit drugih.
1.2.4 Aktivno državljanstvo in politična angažiranost	1.2.4.1 Ob zavedanju pozitivnega pomena politike kot skupnega reševanja izzivov in skrbi za dobrobit vseh, pa tudi iskanja kompromisov in preseganja konfliktov, pozna raznolike oblike demokratičnega političnega angažiranja in se vključuje v politične procese, ki vplivajo na življenja ljudi.
1.2.5 Znanje za kritično mišljenje, za aktivno državljansko držo	1.2.5.1 Uporabi znanja vsakega predmetnega področja za kritično in aktivno državljansko držo.

1.3 KULTURA IN UMETNOST

1.3.1 Sprejemanje, doživljanje in vrednotenje kulture in umetnosti	1.3.1.1 Intuitivno ali zavestno (individualno in v skupini) vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje in procesov ustvarjanja ter ob tem prepozna lastna doživetja in se vživlja v izkušnjo drugega. itd.).
1.3.2 Raziskovanje in spoznavanje kulture ter umetnosti	1.3.2.1 Raziskuje in spozna kulturo, umetnost, umetniške zvrsti ter njihova izrazna sredstva v zgodovinskem in kulturnem kontekstu.
1.3.3 Izražanje v umetnosti in z umetnostjo	1.3.3.1 Je radoveden in raziskuje materiale in umetniške jezike, se z njimi izraža, razvija domišljijo ter pogloblja in širi znanje tudi na neumetniških področjih.
1.3.4 Uživanje v ustvarjalnem procesu ter dosežkih kulture in umetnosti	1.3.4.1 Uživa v ustvarjalnosti, se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih. 1.3.4.2 V varnem, odprtem in spodbudnem učnem okolju svobodno izraža želje in udejanja ustvarjalne ideje.
1.3.5 Živi kulturo in umetnost	1.3.5.1 Živi kulturo in umetnost kot vrednoto v domačem in šolskem okolju ter prispeva k razvoju šole kot kulturnega središča in njenemu povezovanju s kulturnim in z družbenim okoljem.

2 /// TRAJNOSTNI RAZVOJ

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

2.1 POOSEBLJANJE VREDNOT TRAJNOSTNOSTI

2.1.1 Vrednotenje trajnostnosti	2.1.1.1 Kritično oceni povezanost lastnih vrednot in vrednot družbe s trajnostnostjo glede na svoje trenutne zmožnosti ter družben položaj.
2.1.2 Podpiranje pravičnosti	2.1.2.1 Pri svojem delovanju upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja.
2.1.3 Promoviranje narave	2.1.3.1 Odgovoren odnos do naravnih sistemov gradi na razumevanju njihove kompleksnosti in razmerij med naravnimi ter družbenimi sistemi.

2.2 SPREJEMANJE KOMPLEKSNOSTI V TRAJNOSTNOSTI

2.2.1 Sistemsko mišljenje	2.2.1.1 K izbranemu problemu pristopa celostno, pri čemer upošteva povezanost okoljskega, gospodarskega in družbenega vidika. 2.2.1.2 Presoja kratkoročne in dolgoročne vplive delovanja posameznika in družbenih skupin v družbi, družbe na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.2.2 Kritično mišljenje	2.2.2.1 Kritično presoja informacije, poglede in potrebe o trajnostnem razvoju z vidika naravnega okolja, živih bitij in družbe, pri čemer upošteva različne poglede, pogoje z osebnim, socialnim in kulturnim ozadjem.
2.2.3 Formuliranje problema	2.2.3.1 Pri opredelitvi problema upošteva značilnosti problema – (ne)jasnost, (ne)opredeljenost, (ne)določljivost problema – in lastnosti reševanja – (ne)definirane, (ne)sistemske rešitve – ter vpletenost deležnikov.

2.3 ZAMIŠLJANJE TRAJNOSTNIH PRIHODNOSTI

2.3.1 Pismenost za prihodnost	2.3.1.1 Na podlagi znanja, znanstvenih dognanj in vrednot trajnostnosti razume ter vrednoti možne, verjetne in želene trajnostne prihodnosti (scenarije). 2.3.1.2 Presoja dejanja, ki so potrebna za doseganje želene trajnostne prihodnosti.
2.3.2 Prilagodljivost	2.3.2.1 V prizadevanju za trajnostno prihodnost tvega in se kljub negotovostim prilagaja ter sprejema trajnostne odločitve za svoja dejanja.
2.3.3 Raziskovalno mišljenje	2.3.3.1 Pri načrtovanju in reševanju kompleksnih problemov/-atik trajnostnosti uporablja in povezuje znanja in metode različnih znanstvenih disciplin ter predlaga ustvarjalne in inovativne ideje in rešitve.

2.4 UKREPANJE ZA TRAJNOSTNOST

2.4.1 Politična angažiranost	2.4.1.1 Ob upoštevanju demokratičnih načel kritično vrednoti politike z vidika trajnostnosti ter sodeluje pri oblikovanju trajnostnih politik in prakse na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.4.2 Kolektivno ukrepanje	2.4.2.1 Pri prizadevanju in ukrepanju za trajnostnost upošteva demokratična načela in aktivno ter angažirano (konstruktivno) sodeluje z drugimi.
2.4.3 Individualna iniciativa	2.4.3.1 Se zaveda lastnega potenciala in odgovornosti za trajnostno delovanje in ukrepanje na individualni, kolektivni ter politični ravni.

3.1 DUŠEVNA DOBROBIT

3.1.1 Samozavedanje	3.1.1.1 Zaznava in prepoznavna lastno doživljanje (telesne občutke, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) ter lastno vedenje. 3.1.1.2 Skozi izkušnje razume povezanost različnih vidikov lastnega doživljanja (telesni občutki, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) v specifičnih situacijah (npr. ob doživljanju uspeha in neuspeha v učnih in socialnih situacijah).
3.1.2 Samouravnavanje	3.1.2.1 Uravnava lastno doživljanje in vedenje (npr. v stresnih učnih in socialnih situacijah). 3.1.2.2 Razvija samozaupanje in samospoštovanje. 3.1.2.3 Se učinkovito spoprijema z negotovostjo in kompleksnostjo. 3.1.2.4 Učinkovito upravlja, organizira čas učenja in prosti čas.
3.1.3 Postavljanje ciljev	3.1.3.1 Prepoznavna lastne interese, lastnosti, močna in šibka področja ter v skladu z njimi načrtuje kratkoročne in dolgoročne cilje (vezane na duševno, telesno, socialno in učno področje). 3.1.3.2 Spremlja doseganje in spreminjanje načrtovanih ciljev. 3.1.3.3 Razvija zavzetost in vztrajnost ter krepi zmožnosti odložitve nagrade.
3.1.4 Prožen način razmišljanja	3.1.4.1 Razvija osebno prožnost, razvojno miselno naravnost, radovednost, optimizem in ustvarjalnost. 3.1.4.2 Učinkovito se spoprijema s problemskimi situacijami, ki zahtevajo proaktivno miselno naravnost.
3.1.5 Odgovornost in avtonomija	3.1.5.1 Krepi odgovornost, avtonomijo in skrbi za osebno integriteto.

3.2 TELESNA DOBROBIT

3.2.1 Gibanje in sedenje	3.2.1.1 Razume pomen vsakodnevnega gibanja za zdravje in dobro počutje. 3.2.1.2 Razvija pozitiven odnos do gibanja. 3.2.1.3 Vključuje se v različne gibalne dejavnosti, tudi tiste, ki razbremenijo naporen vsakdan. 3.2.1.4 Razume škodljivosti dolgotrajnega sedenja, razvija navade za prekinitev in zmanjšanje sedenja.
3.2.2 Prehrana in prehranjevanje	3.2.2.1 Razume pomen uravnotežene prehrane. 3.2.2.2 Razvija navade zdravega prehranjevanja. 3.2.2.3 Oblikuje pozitiven odnos do hrane in prehranjevanja.
3.2.3 Sprostitev in počitek	3.2.3.1 Razume pomen počitka in sprostitev po miselnem ali telesnem naporu. 3.2.3.2 Spozna različne tehnike sproščanja in uporablja tiste, ki mu najbolj koristijo. 3.2.3.3 Razume pomen dobrih spalnih navad za učinkovito telesno in miselno delovanje ter ravnanje.
3.2.4 Varnost	3.2.4.1 Spozna različne zaščitne ukrepe za ohranjanje zdravja. 3.2.4.2 Ravna varno in odgovorno, pri čemer skrbi za ohranjanje zdravja sebe in drugih.
3.2.5 Preventiva pred različnimi oblikami zasvojenosti	3.2.5.1 Usvaja znanje o oblikah in stopnjah zasvojenosti ter o strategijah, kako se jim izogniti oz. jih preprečiti z zdravim življenjskim slogom.

3.3 SOCIALNA DOBROBIT

3.3.1 Socialno zavedanje in zavedanje raznolikosti	3.3.1.1 Ozavešča lastno doživljanje in vedenje v odnosih z drugimi. 3.3.1.2 Zaveda se in prepoznavna raznolikosti v ožjem (oddelek, vrstniki, družina) in širšem okolju (šola, lokalna skupnost, družba).
3.3.2 Komunikacijske spretnosti	3.3.2.1 Razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije, izražanja interesa in skrbi za druge.
3.3.3 Sodelovanje in reševanje konfliktov	3.3.3.1 Konstruktivno sodeluje v različnih vrstah odnosov na različnih področjih. 3.3.3.2 Krepi sodelovalne veščine, spretnosti vzpostavljanja in vzdrževanja kakovostnih odnosov v oddelku, družini, šoli, širši skupnosti, temelječih na spoštljivem in asertivnem komuniciranju ter enakopravnosti.
3.3.4 Empatija	3.3.4.1 Krepi zmožnosti razumevanja in prevzemanja perspektive drugega. 3.3.4.2 Prepoznavna meje med doživljanjem sebe in drugega. 3.3.4.3 Uravnava lastno vedenje v odnosih, upoštevajoč več perspektiv hkrati.
3.3.5 Prosocialno vedenje	3.3.5.1 Krepi prepoznavanje in zavedanje potrebe po nudenju pomoči drugim. 3.3.5.2 Prepoznavna lastne potrebe po pomoči in strategije iskanja pomoči. 3.3.5.3 Krepi družbeno odgovornost.

4 /// DIGITALNA KOMPETENTNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

4.1 INFORMACIJSKA IN PODATKOVNA PISMENOST

4.1.1 Brskanje, iskanje in filtriranje podatkov, informacij ter digitalnih vsebin	4.1.1.1 Izraža informacijske potrebe, išče podatke, informacije in vsebine v digitalnih okoljih ter izboljšuje osebne strategije iskanja.
4.1.2 Vrednotenje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.2.1 Analizira, primerja in kritično vrednoti verodostojnost in zanesljivost podatkov, informacij in digitalnih vsebin.
4.1.3 Upravljanje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.3.1 Podatke zbira, obdeluje, prikazuje in shranjuje na najustreznejša mesta (trdi disk, oblak, USB itd.) tako, da jih zna kasneje tudi najti.

4.2 KOMUNIKACIJA IN SODELOVANJE

4.2.1 Interakcija z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.1.1 Sporazumeva se z uporabo različnih digitalnih tehnologij in razume ustrezna sredstva komunikacije v danih okoliščinah.
4.2.2 Deljenje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.2.1 Deli podatke, informacije in digitalne vsebine z drugimi z uporabo ustreznih digitalnih tehnologij. Deluje v vlogi posrednika in je seznanjen s praksami navajanja virov ter avtorstva.
4.2.3 Državljsko udejstvovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.3.1 Išče in uporablja portale za udejstvovanje v družbi. Poišče skupine, ki zastopajo njegove interese, s pomočjo katerih lahko aktivno daje predloge za spremembe.
4.2.4 Sodelovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.4.1 Z digitalnimi orodji soustvarja skupno vsebino in se zavzema za krepitev sodelovanja med člani.
4.2.5 Spletni bonton	4.2.5.1 Pri uporabi digitalnih tehnologij in omrežij prilagaja svoje vedenje pričakovanjem ter pravilom, ki veljajo v določeni skupini.
4.2.6 Upravljanje digitalne identitete	4.2.6.1 Ustvari eno ali več digitalnih identitet in z njimi upravlja, skrbi za varovanje lastnega ugleda ter za ravnanje s podatki, ki nastanejo z uporabo številnih digitalnih orodij in storitev v različnih digitalnih okoljih.

4.3 USTVARJANJE DIGITALNIH VSEBIN

4.3.1 Razvoj digitalnih vsebin	4.3.1.1 Ustvarja in ureja digitalne vsebine v različnih formatih.
4.3.2 Umeščanje in poustvarjanje digitalnih vsebin	4.3.2.1 Digitalne vsebine obogati z dodajanjem slik, glasbe, videoposnetkov, vizualnih efektov idr.
4.3.3 Avtorske pravice in licence	4.3.3.1 Pozna licence in avtorske pravice. Spoštuje pravice avtorjev in jih ustrezno citira.
4.3.4 Programiranje	4.3.4.1 Zna ustvariti algoritem za rešitev enostavnega problema. Zna odpraviti preproste napake v programu.

4.4 VARNOST

4.4.1 Varovanje naprav	4.4.1.1 Deluje samozaščitno; svoje naprave zaščiti z ustreznimi gesli, programsko opremo in varnim ravnanjem, jih ne pušča brez nadzora v javnih prostorih idr.
4.4.2 Varovanje osebnih podatkov in zasebnosti	4.4.2.1 Varuje osebne podatke in podatke drugih ter prepozna zaupanja vredne ponudnike digitalnih storitev.
4.4.3 Varovanje zdravja in dobrobiti	4.4.3.1 Digitalno tehnologijo uporablja uravnoteženo, skrbi za dobro telesno in duševno dobrobit ter se izogiba negativnim vplivom digitalnih medijev.
4.4.4 Varovanje okolja	4.4.4.1 Zaveda se vplivov digitalnih tehnologij in njihove uporabe na okolje.

4.5 REŠEVANJE PROBLEMOV

4.5.1 Reševanje tehničnih težav	4.5.1.1 Prepozna tehnične težave pri delu z napravami ali digitalnimi okolji ter jih rešuje.
4.5.2 Prepoznavanje potreb in opredelitev tehnoloških odzivov	4.5.2.1 Prepozna in ocenjuje potrebe, izbira ter uporablja digitalna orodja in jih prilagaja lastnim potrebam.
4.5.3 Ustvarjalna uporaba digitalne tehnologije	4.5.3.1 S pomočjo digitalne tehnologije ustvarja rešitve in novosti v postopkih ter izdelkih.
4.5.4 Prepoznavanje vrzeli v digitalnih kompetencah	4.5.4.1 Prepozna vrzeli v svojih digitalnih kompetencah, jih po potrebi izboljšuje in dopolnjuje ter pri tem podpira tudi druge.

5.1 ZAMISLI IN PRILOŽNOSTI

5.1.1 Odkrivanje priložnosti	5.1.1.1 Prepoznavava avtentične izzive kot priložnosti za ustvarjanje vrednost zase in za druge.
5.1.2 Ustvarjalnost in inovativnost	5.1.2.1 Pri reševanju izzivov na ustvarjalen način uporablja znanje in izkušnje za ustvarjanju boljših rešitev. 5.1.2.2 Pripravi nabor možnih rešitev izziva, pri čemer stremi k oblikovanju vrednosti za druge.
5.1.3 Vizija	5.1.3.1 Oblikuje vizijo prihodnosti, ki vključuje odgovore na vprašanja, kaj namerava početi v prihodnosti, kakšen želi postati in kakšno skupnost želi sooblikovati.
5.1.4 Vrednotenje zamisli	5.1.4.1 Vrednoti rešitve ob upoštevanju kriterijev po načelu ustvarjanja dobrobiti za druge in izbere ustrezno rešitev.
5.1.5 Etično in trajnostno razmišljanje	5.1.5.1 Prepozna in ovrednoti vpliv svojih odločitev ter ravnanj na skupnost in okolje.

5.2 VIRI

5.2.1 Samozavedanje in samoučinkovitost	5.2.1.1 Prepozna svoje želje, močna in šibka področja ter zaupa, da lahko pozitivno vpliva na ljudi in situacije.
5.2.2 Motiviranost in vztrajnost	5.2.2.1 Je pozitivno naravnani, samozavesten in osredotočen na proces reševanja izziva. 5.2.2.2 Vztraja pri opravljanju kompleksnejših nalog.
5.2.3 Vključevanje virov	5.2.3.1 Pridobi podatke in sredstva (materialna, nematerialna in digitalna), potrebne za prehod od zamisli k dejanjem, s katerimi odgovorno in učinkovito upravlja, pri čemer upošteva učinkovito izrabo lastnega časa in finančnih sredstev.
5.2.4 Vključevanje človeških virov	5.2.4.1 Spodbuja in motivira druge pri reševanju skupnih nalog. 5.2.4.2 Poišče ustrezno pomoč posameznika (npr. vrstnika, učitelja, strokovnjak itd.) ali strokovne skupnosti. 5.2.4.3 Razvije spretnosti za učinkovito komunikacijo, pogajanje, vodenje, ki so potrebne za doseganje rezultatov.
5.2.5 Finančna pismenost	5.2.5.1 V različnih življenjskih situacijah prepozna in rešuje finančne izzive (viri finančnih sredstev, skrb za denar, poslovanje npr. z banko, zavarovalnico ter drugimi finančnimi institucijami, ocena potrebnih sredstev, tveganj in odločitev o zadolževanju ter naložbi, varčevanju). 5.2.5.2 Sprejema odgovorne finančne odločitve za doseganje blaginje (osebne in za skupnost). 5.2.5.3 Pridobiva ustrezno znanje na področju finančne pismenosti za kakovostno vsakdanje in poklicno življenje.

5.3 K DEJANJEM

5.3.1 Prevzemanje pobude	5.3.1.1 Spodbuja in sodeluje pri reševanju izzivov, pri čemer prevzema individualno in skupinsko odgovornost.
5.3.2 Načrtovanje in upravljanje	5.3.2.1 V procesu reševanja problemov si zastavlja kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne cilje, opredeli prednostne naloge in pripravi načrt. 5.3.2.2 Prilagaja se nepredvidnim spremembam.
5.3.3 Obvladovanje negotovosti, dvoumnosti in tveganja	5.3.3.1 Na nepredvidene situacije se odziva s pozitivno naravnanoostjo in ciljem, da jih uspešno razreši. 5.3.3.2 Pri odločitvah primerja in analizira različne informacije, da zmanjša negotovost, dvoumnost in tveganja.
5.3.4 Sodelovanje	5.3.4.1 Sodeluje z različnimi posamezniki ali skupinami. 5.3.4.2 Morebitne spore rešuje na konstruktiven način in po potrebi sklepa kompromise.
5.3.5 Izkusveno učenje	5.3.5.1 Z reševanjem izzivov pridobiva nove izkušnje in jih upošteva pri sprejemanju nadaljnjih odločitev. 5.3.5.2 Presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepozna priložnosti za nadaljnje učenje. 5.3.5.3 Prepozna priložnosti za aktivno uporabo pridobljenega znanja v novih situacijah. 5.3.5.4 Povratne informacije uporabi za nadaljnji razvoj podjetnostne kompetence.